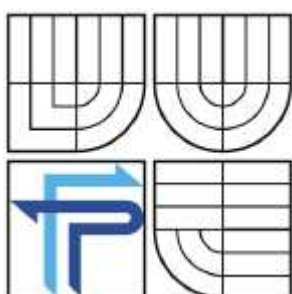

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV MANAGEMENTU

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF MANAGEMENT

PROBLEMATIKA ÚPADKU SPOLEČNOSTÍ

PROBLEMS OF COMPANIES INSOLVENCY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE:

AUTHOR

Bc. Michaela Urbánková

VEDOUCÍ PRÁCE:

SUPERVISOR

Ing. Martin Pernica, Ph.D.

BRNO 2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michaela Urbánková

Řízení a ekonomika podniku (6208T097)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Problematika úpadku společností

v anglickém jazyce:

Problems of Companies Insolvency

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- BAŘINOVÁ, D.; HÓTOVÁ, R.; OLŠAR, L. Konkurzní řízení v praxi : z pohledu věřitele i úpadce. 2. vydání. Praha 7 : Grada Publishing, a.s., 2006. 172 s. ISBN 80-247-0909-0.
- KISLINGEROVÁ, E., NOVÝ, I. Chování podniku v globalizujícím se prostředí. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 422 s. ISBN 80-7179-847-9.
- KOTOUČKOVÁ, J.; RABAN, P. Konkurs a vyrovnání. 2. vydání. Praha : Nakladatelství Orac, s.r.o., 2001. 344 s. ISBN 80-86199-26-6.
- MALÝ, M.; THEODOR, M.; PEKLO, J. Řízení a správa společností (corporate governance). 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2002. 111 s. ISBN 8024504294.
- OECD Principles of Corporate Governance, 2004. [cit. 2009-12-15] Dostupné z WWW: <<http://www.oecd.org/dataoecd/32/18/31557724.pdf>>
- RŮČKOVÁ, P. Corporate governance v České republice. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 252 s. ISBN 9788086946870.
- Článek o Sarbanes-Oxley Act na stránkách poradenské společnosti NetGuard a.s. [cit. 2010-01-16] Dostupné z WWW: <<http://www.netguard.cz/sarbanes-oxley-act/>>
- Česká republika. Zákon 182/2006 Sb. O úpadku a způsobech jeho řešení [online] [cit. 2011-10-02] Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/insolvenc>>

Vedoucí diplomové práce: Ing. Martin Pernica, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2011/12.

PhDr. Martina Rašticová, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkanka

V Brně, dne 23.3.2012

Anotace

Diplomová práce je zaměřena na posouzení finanční situace konkrétní společnosti v době před zjištěním úpadku. Na základě získaných teoretických poznatků z insolvenčního řízení a finanční analýzy budou aplikovány analytické metody, které budou v závěru práce vyhodnoceny. Po provedení finanční analýzy, bude navržen možný způsob řešení situace ve společnosti, tak aby bylo zabráněno úpadku.

Klíčová slova

Insolvenční zákon, insolvenční řízení, úpadek, konkurz, finanční analýza, rozvaha, výkaz zisku a ztrát.

Annotation

The thesis is focused on the financial condition of a particular society at a time prior to the finding of insolvency. Based on the theoretical knowledge of insolvency and financial analysis will be applied analytical methods to be evaluated at the end of work. After the financial analysis, proposed a possible way to deal with the situation in society, so to avoid bankruptcy.

Key words

Insolvency law, insolvency, proceedings, bankruptcy, financial analysis, balance sheet, profit and loss statement.

Bibliografická citace

URBÁNKOVÁ, M. *Problematika úpadku společností*. Brno : Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2012. 103 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Martin Pernica, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně, dne 24.5.2012

.....

Bc. Michaela Urbánková

Obsah

1	Úvod	11
2	Aktuálnost vybraného tématu	13
2.1	Insolvenční řízení v zahraničí	14
2.1.1	Francie	14
2.1.2	Spojené státy americké	15
2.1.3	Čína	16
2.1.4	Slovensko	16
3	Cíle práce	17
4	Právní úprava insolvenčního řízení	18
5	Statistické přehledy insolvenčních řízení	20
6	Definice a zásady insolvenčního řízení	24
6.1	Dlužník	24
6.2	Úpadek	25
6.2.1	Úpadek pro platební neschopnost	26
6.2.2	Úpadek pro předlužení	27
6.2.3	Hrozící úpadek	28
6.2.4	Moratorium	28
6.3	Způsoby řešení úpadku	29
6.3.1	Reorganizace	30
6.3.2	Oddlužení	31
6.3.3	Konkurz	32
6.3.4	Zvláštní způsoby řešení úpadku	33
7	Podstata insolvenčního řízení	34
7.1	„Šikanózní“ insolvenční návrhy	35
8	Průběh insolvenčního řízení	37

8.1	Insolvenční návrh podaný dlužníkem	37
8.2	Insolvenční návrh podaný věřitelem	38
8.3	Zjišťování oprávněnosti insolvenčního návrhu	39
9	Insolvenční řízení z ekonomického pohledu	41
9.1	Účetnictví a archivování účetních dokladů	41
9.2	Účetní závěrka.....	42
9.3	Změny v daňovém řízení po přijetí nového insolvenčního zákona.....	43
10	Příčiny úpadku	44
10.1	Finanční indikátory úpadku.....	45
10.1.1	Indikátory úpadku pro platební neschopnost	45
10.1.2	Indikátory úpadku pro předlužení.....	46
10.1.3	Vybrané metody finanční analýzy jako indikátorů úpadku společností ...	46
10.1.4	Horizontální analýza	47
10.1.5	Vertikální analýza	48
10.1.6	Analýza rozdílových ukazatelů.....	48
10.1.7	Analýza poměrových ukazatelů.....	49
10.1.8	Bonitní a bankrotní modely	52
11	Praktická část	56
11.1	Historie vzniku společnosti PIANA Týniště, a.s.	56
11.2	Základní údaje o společnosti PIANA Týniště, a.s.	58
11.2.1	Organizační struktura.....	59
11.2.2	Odběratelé a dodavatelé společnosti.....	59
11.2.3	Majetek společnosti získaný privatizací státního podniku	61
11.2.4	Vývoj počtu zaměstnanců společnosti v letech 2000 až 2008.....	62
11.3	Ekonomické příčiny krize	63
11.4	Situace ve společnosti před prohlášením konkurzu	65

11.4.1	Situace ve společnosti v roce 2004	65
11.4.2	Situace ve společnosti v roce 2005	65
11.4.3	Situace ve společnosti v roce 2006	65
11.4.4	Situace ve společnosti v roce 2007	66
11.4.5	Situace ve společnosti v roce 2008	66
11.5	Shrnutí situace před prohlášením konkurzu	67
11.6	Zahájení insolvenčního řízení	67
12	Finanční analýza společnosti PIANA Týniště, a.s. před prohlášením konkurzu.	69
12.1	Analýza absolutních ukazatelů	69
12.1.1	Horizontální analýza	70
12.2	Analýza rozdílových ukazatelů	74
12.2.1	Čistý pracovní kapitál	74
12.2.2	Čisté pohotové prostředky	74
12.3	Analýza poměrových ukazatelů	75
12.3.1	Analýza likvidity	75
12.3.2	Analýza řízení aktivity podniku	76
12.3.3	Analýza řízení dluhu	78
12.3.4	Analýza rentability	79
12.4	Analýza soustav ukazatelů	80
12.4.1	Altmanův index finančního zdraví (Z-score)	80
12.4.2	Index IN95	81
12.4.3	Tafflerův bankrotní model	82
12.5	Zhodnocení celkové finanční situace společnosti	83
12.6	Situace po prohlášení konkurzu	85
12.6.1	Vybrané činnosti insolvenčního správce	86
12.7	Shrnutí průběhu konkurzního řízení	88

13	Návrhy na zlepšení finanční situace podniku	89
14	Závěr	92
15	Seznam použitých zdrojů	94
16	Seznam použitých zkratek	97
17	Seznam tabulek	97
18	Seznam grafů	98
19	Seznam obrázků	98
20	Seznam příloh	98
21	Přílohy	99

1 Úvod

Předkládaná diplomová práce pojednává o řešení úpadku společností v režimu insolvenčního zákona. Toto téma je v současnosti velmi aktuální, neboť velké množství společností je nuceno se vyrovnat s celosvětovou ekonomickou krizí a negativními hospodářskými důsledky, které sebou přináší. Mnoho společností se kvůli krizi dostalo do obtížné finanční situace a má problémy s úhradou svých závazků. Někteří z nich, a to nejenom podnikatelské subjekty, pak tento nerovný boj s nepříznivými ekonomickými podmínkami prohrávají a krachují. Proto, aby takovému fatálnímu konci předešli a dostali se úspěšně z úpadku, měli by se co nejdříve začít touto vážnou situací zabývat a řešit ji. Často totiž není pozdě se pokusit o záchranu, a nejen proto je důležitá znalost insolvenčního zákona, která subjektům v krizi přináší různé způsoby řešení jejich situace.

Neustále se zvyšuje počet společností, které se dostávají do krizové fáze, případně do úpadku dle insolvenčního zákona (v letech 2008 – 2011 bylo podáno již více než 55 tisíc insolvenčních návrhů). Dalším neméně podstatným faktem dosvědčujícím aktuálnost tohoto tématu je skutečnost, že v poměrně nedávné době nabyt účinnosti nový právní předpis, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, dále též „InsZ“), týkající se řešení úpadku společností, který poskytuje široké možnosti při pohledu na danou problematiku.

Tato práce přibližuje problematiku insolvenčního řízení všem podnikatelským subjektům, kteří se v aktuálně probíhající celosvětové finanční krizi dostali do problémů. Úpadek představuje „druhou stranu podnikání“ a je třeba o něm vědět co nejvíce. Podnikatelské subjekty by mu měli umět předcházet, nebo alespoň minimalizovat jeho dopady. Insolvenční procesy stále častěji přesahují hranice zemí i kontinentů. Schopnost ekonomických subjektů čelit platební neschopnosti může mít vliv i na národní ekonomiku. Umění, jak se vypořádat s insolvenčním řízením, by mělo patřit k základním znalostem každého podnikatele. Mnoho z nich slovo bankrot považujeme za konec podnikání, ale tuto situaci lze i zdárně vyřešit s pomocí InsZ, který nabyt účinnosti dne 1.1.2008.

V současné době bohužel není nijak zvláštní, že mnoho osob a firem žije a hospodaří s dluhy, které nejsou schopny splácet. V případě, že je těchto dluhů, resp. věřitelů více a pokud dluhy nejsou řádně a včas spláceny, může nastat situace, kdy je na dlužníka (fyzickou i právnickou osobu) podán insolvenční návrh. Insolvenční návrh je poté posuzován příslušným soudem a ten může rozhodnout o jeho dalším řešení, v případě právnických osob jde nejčastěji o prohlášení konkurzu, v případě fyzických osob přichází v úvahu, pokud má dlužník dostatečné příjmy, povolení oddlužení. Dlužníci, na něž byl insolvenční návrh podán, často smyslu insolvenčního řízení vůbec nerozumí a neví, jaké povinnosti pro ně insolvenční řízení představuje. Když dlužník skončí v insolvenčním řízení, je to pro jeho obchodního partnera většinou nemilá situace. Zpětně pak mohou litovat, že se do takového obchodního svazku vůbec pustili. Ne vždy je však vina na dlužníkovi, někdy naopak bezskrupulózní chování (popř. nehrazení obchodních závazků včas nebo vůbec) obchodních partnerů zapříčiní dlužníkův úpadek.

2 Aktuálnost vybraného tématu

V posledních několika letech se s přispěním finanční krize a následné recese dostalo do potíží mnoho podniků, pro některé byly finanční problémy natolik vážně, že se dostaly do úpadku. Z důvodu ekonomické krize navíc velké množství podniků čelí nebo bude muset čelit složité situaci a ne všechny tuto krizi přežijí. Ekonomika není omezena na jeden stát, především z důvodu globalizované ekonomiky charakterizované propojením kapitálových trhů, existenci nadnárodních koncernů a obecně skutečnosti, že majetek jedné osoby (právnícké či fyzické) může být umístěn na území vícero států nebo proto, že např. fyzická osoba žije v jednom státě, majetek má ale ve státě druhém. Státy musí reagovat na tuto situaci, kdy jsou národní ekonomiky a jejich ekonomické vztahy propojeny. Proto státy začaly přijímat mezinárodní a evropské právní předpisy, které reagují na globální ekonomické otázky. Insolvenční právo nezůstává stranou. Do právních řádů přejímají nové způsoby řešení úpadku, které mají nelikvidační povahu. Jejich hlavní výhoda spočívá v tom, že vedou k udržení chodu podniku a k vyřešení sociální situace dlužníka v případě oddlužení. Obecně jsou podporovány i mimosoudní dohody věřitelů s dlužníky o vyrovnání dluhů. Některé novely úpadkového práva upravují i postavení zaměstnanců v insolvenčních řízeních a možnost prioritního uspokojování jejich pohledávek. (10)

Všeobecně se počet podávaných insolvenčních návrhů zvyšuje v celé Evropě. Rostoucí trend počtu vedených insolvenčních řízení je patrný z následující tabulky.

Tab. 2.1: Počet firemních insolvencí ve vybraných zemích Evropy v letech 2008 – 2010 (8)

Země/rok	2008	2009	2010
Polsko	425	702	631
Slovensko	582	900	830
Slovinsko	657	414	510
Chorvatsko	875	1.050	1.300
Dánsko	3.709	5.710	6.460
Finsko	2.612	3.275	2.870
Norsko	3.637	5.013	4.480
Francie	702	702	631
Itálie	6.498	8.354	10.923

Země/rok	2008	2009	2010
Irsko	773	1.406	1.525
Belgie	8.476	9.382	9.620
Lucembursko	590	698	918
Nizozemí	4.635	8.040	7.340
Německo	29.580	32.930	32.100
Rakousko	6.500	7.076	6.657
Velká Británie	16.268	19.908	17.690

2.1 Insolvenční řízení v zahraničí

Vývoj v poslední době ukazuje, že řada podniků končí svoji existenci, tato situace trvá již několik let, například ve Spojených státech amerických (dále též „USA“) v roce 2004 zbankrotovalo 31.600 subjektů, v Německu 40.500 a ve Francii dokonce 48.200. (20)

V následující části jsou uvedeny informace týkající se průběhu insolvenčního řízení ve vybraných zemích světa.

2.1.1 Francie

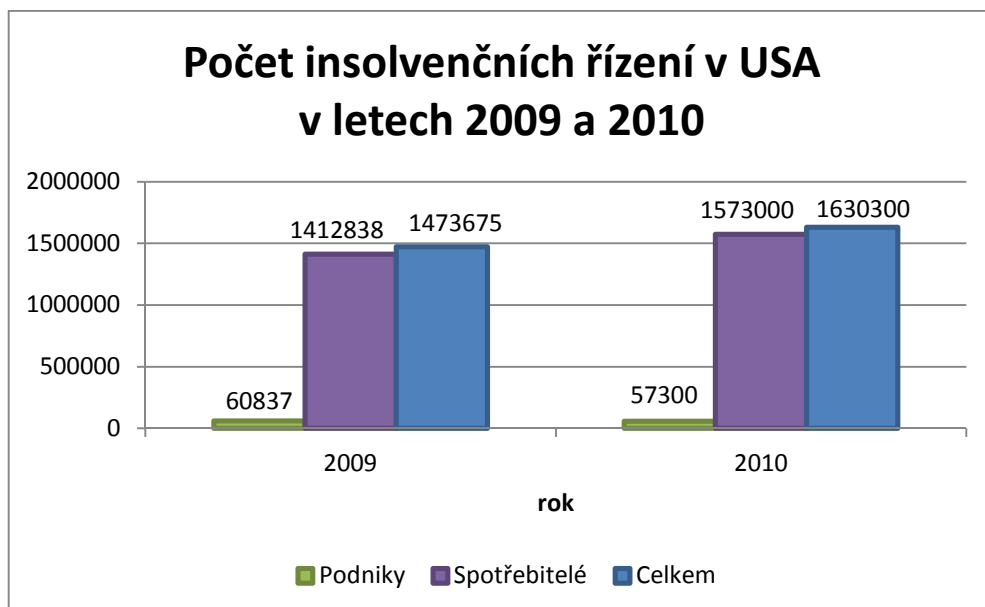
Insolvenční právo Francie značně chrání dlužníka. Soud stanoví insolvenčního správce, který vede společnost s cílem zachovat trvání podniku na trhu, poté zaměstnanost a až nakonec uspokojit pohledávky věřitelů. Soud má funkci dohlížecího i řídicího orgánu a rozhoduje, zda bude společnost likvidována nebo reorganizována. Při prodeji společnosti jako celku může být upřednostněn kupující s nižší cenou, pokud existuje předpoklad, že bude zachováno více pracovních míst. Toto řešení neupřednostňuje ani věřitele ani dlužníka. Naopak potlačuje zájmy obou, potvrzuje to nižší míra návratnosti pro zajištěného věřitele. Navíc věřitelé nemají právo vetovat rozhodnutí správce (jak je tomu v ČR). Není vyžadováno ani schválení prodeje zástavy nebo reorganizačního plánu zajištěnými věřiteli. Při prodeji zástavy jsou nejprve hrazeny závazky vůči státu a zaměstnancům (až na specifické výjimky). Zákon ukládá manažerům trestní postih, pokud ihned nahlásí problémy s likviditou francouzské bance. (1)

2.1.2 Spojené státy americké

Insolvenční právo bylo pro všechny státy USA upraveno reformou z roku 1978. Právní úpravou úpadkového práva USA se inspirovalo mnoho států (např. Německo, Japonsko, Francie, Španělsko nebo Čína). Tyto země převzaly především části týkající se oddlužení a reorganizace. Ve světě se rozšiřuje i jejich způsob nazírání na úpadek jako na druh životní zkušenosti, ze které se může dlužník poučit. Američané tak neodsuzují neúspěšného podnikatele. Insolvenční řízení je v USA považováno za proces, kterým se narovnají majetkové vztahy a umožní se dlužníku další podnikání.

Bankrot je ve Spojených státech, stejně jako u nás a v německo-rakouské právní oblasti, upraven jedním zákonem, vztahujícím se na fyzické i právnické osoby, podnikatele i běžné občany. Tím se liší od úpravy francouzské, která uplatňuje různé zákony pro podniky a ostatní dlužníky. Jedním z cílů konkursního řízení na majetek fyzické osoby je poskytnout úpadci příležitost k novému startu v hospodaření a neponechat jej bez prostředků s nesplatitelnými dluhy napospas osudu. Proto na konci řízení většina neuspokojených pohledávek z rozhodnutí soudu zaniká. Americké právo zohledňuje výrazný rozdíl mezi podmínkami a způsobem vyrovnání občanů-fyzických osob a podniků, a proto každé z nich je upraveno samostatnou kapitolou zákona. (1)

Graf. 2.1: Počet insolvenčních řízení v USA v letech 2009 a 2010 (8)

2.1.3 Čína

Čína je typickým příkladem země, která převzala americké insolvenční právo. Do roku 2007 zde bylo uplatňováno socialistické úpadkové právo a to chránilo především zaměstnance a jejich pohledávky. V minulých letech byl však v Číně nastolen kapitalismus, a proto pohledávky zajištěných věřitelů (tj. hlavně bank a finančních institucí) začaly být uspokojovány přednostně v insolvenčním řízení, a to i před pohledávkami zaměstnanců. Nová úprava úpadkového práva se vztahuje na soukromé i státní obchodní společnosti, což je významný rozdíl, jelikož předchozí právní úprava byla používána jen pro státní podniky. Dále byl nově zaveden právní institut reorganizace. Naopak řešení úpadku nepodnikatelů formou oddlužení se i nadále v čínském právu nevyskytuje. (1)

2.1.4 Slovensko

Na Slovensku platí již od roku 1991 zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, jehož novelizace platná od 1.1.2012 kromě jiného, mění podmínky pro podávání věřitelských návrhů na prohlášení konkurzů. Věřitel může nově podat návrh na prohlášení konkurzu dlužníka, pokud je dlužník více než 30 dnů v prodlení s plněním alespoň dvou peněžitých závazků vůči více než jednomu věřiteli a alespoň jeden z těchto věřitelů dlužníka k úhradě své pohledávky vyzval. Od 1.1.2012 rovněž stačí, aby věřitel, který návrh na prohlášení konkurzu na majetek dlužníka právnícké osoby podává, předložil potvrzení auditora nebo soudního znalce o tom, že pohledávku za dlužníkem účtuje ve svém účetnictví v souladu s účetními předpisy. (19)

3 Cíle práce

Cílem této práce je provedení finanční analýzy společnosti PIANA Týniště, a.s., která se v současnosti nachází v konkurzu. Finanční analýza bude provedena za období předcházející zjištění úpadku společnosti, tj. 2004 – 2007, včetně interpretace výsledků analýzy a formulace návrhů, které společnost mohla provést, aby bylo úpadku zabráněno. Rovněž bude provedeno shrnutí probíhajícího insolvenčního řízení. Ke zpracování finanční analýzy budou využity účetní výkazy společnosti, které jsou veřejně dostupné a zveřejněné v obchodním rejstříku. Veřejně dostupné jsou také dokumenty související s aktuálně probíhajícím insolvenčním řízením společnosti, jež jsou založeny v insolvenčním rejstříku.

Součástí práce je také řešení úpadku společností z právního hlediska, jehož cílem je přiblížit průběh insolvenčního řízení každému podnikatelskému subjektu, tak aby získal základní znalosti o způsobech řešení úpadku, v případě, že se do něj sám dostane, či zda bude podán insolvenční návrh na některého z jeho věřitelů.

V teoretické části bude stručně vysvětlen průběh insolvenčního řízení, statistické údaje insolvenčního řízení, základní pojmy, jako je dlužník, úpadek, konkurz a jiné. V této části budou rovněž uvedeny základní teoretické informace o finanční analýze, která bude v praktické části aplikovaná na konkrétní společnost, jež si sama prošla úpadkem. Shrnutí výsledků finanční analýzy a návrh způsobů řešení ekonomické situace bude uveden v samotném závěru této práce.

4 Právní úprava insolvenčního řízení

Insolvenční řízení má v České republice dlouholetou a historickou tradici, jejíž prvopočátky sahají k pramenům římského práva. Avšak při pohledu na vývoj insolvenčního práva lze říci, že se od svého vzniku nijak výrazně nezměnilo. Nadále je a pravděpodobně i bude důvodem pro zahájení těchto řízení úpadek dlužníka, tedy takový hospodářský stav, při kterém není dlužník schopen uspokojit své věřitele, tak jak by měl. (1)

Insolvenční řízení v současnosti upravuje zákon č. 182/2006 Sb. ze dne 30. března 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení. Předchozím zákonem upravujícím insolvenční řízení byl zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání (dále též „ZKV“). Prakticky ihned po nabytí účinnosti (tj. 1.10.1991) ZKV se ukázalo, že na dobu vzniku tohoto zákona je nepoužitelný, především proto, že ve své podstatě vycházel z prvorepublikového zákona z roku 1931, který byl vytvořen ve zcela odlišné hospodářské, společenské a právní době. Hospodářství a ekonomika státu se začaly vyvíjet rychle zejména v souvislosti se „sametovou revolucí“. V té době chtěl být podnikatelem každý, ale ve většině případů tato snaha neskončila dobře, protože podnikatelé nebyli připraveni vstoupit do hospodářství bez jakýchkoliv intervenčních zásahů ze strany státu. To také vedlo k rozmachu úpadků. ZKV však na toto nebyl připraven. Norma, která vycházela z hospodářské situace naprosto odlišné, než jaká byla na počátku devadesátých let minulého století, se začala od počátku ukazovat jako nedostatečná a nepřipravená, což nakonec vyústilo i k tomu, že byla devětatdacetkrát novelizována.(1, 10)

InsZ změnil způsob řešení úpadku dlužníka podstatným způsobem. Změnu InsZ prosazovali především věřitelé, kteří chtěli mít větší vliv na celém průběhu úpadkového řízení, toto se jim v podstatě splnilo, neboť nyní mají vliv na způsob řešení úpadku, tedy na zvolení jedné z možných variant jeho řešení a také na ustanovování insolvenčního správce. InsZ dává věřitelům možnost insolvenčního správce na první schůzi věřitelů dokonce odvolat. ZKV navíc zahrnoval především právní problematiku, nový InsZ však do insolvenčního řízení vnesl i výrazný ekonomický prvek (InsZ požaduje uspořádání majetkových vztahů dlužníka, ale navíc i co nejvyšší a zásadně poměrné uspokojení jeho věřitelů). Zjištění úpadku dlužníka nemusí znamenat konec podnikání, InsZ

umožňuje dlužníkovi dostat se z problémů při zjištěném úpadku formou reorganizace nebo oddlužení. (12)

Insolvenční řízení, která byla zahájena do 31.12.2007 se nadále řídí ZKV, na řízení zahájena po 1.1.2008 se aplikuje InsZ. (1)

5 Statistické přehledy insolvenčních řízení

Od roku 2008, kdy vstoupil v účinnost InsZ, velmi prudce vzrostl celkový počet insolvenčních řízení. Zatímco v roce 2008 bylo podáno pouhých 5.236 insolvenčních návrhů, tak v roce 2011 to bylo již 24.466 návrhů, jedná se tak o nárůst téměř o 470 %. Dle údajů z roku 2011 lze usuzovat, že rostoucí trend bude i nadále pokračovat. Celkem bylo v průběhu prvních čtyř let účinnosti InsZ podáno již 55.199 insolvenčních návrhů. U více než 70 % všech řízení je navrhován jako způsob řešení úpadku dlužníka oddlužení. V minimálním rozsahu je naopak podnikatelskými subjekty využívána reorganizace. Návrhů na povolení reorganizace bylo za poslední 4 roky podáno pouze 113, přičemž v 65 případech bylo rozhodnuto o povolení reorganizace a schváleno 29 reorganizačních plánů. (16)

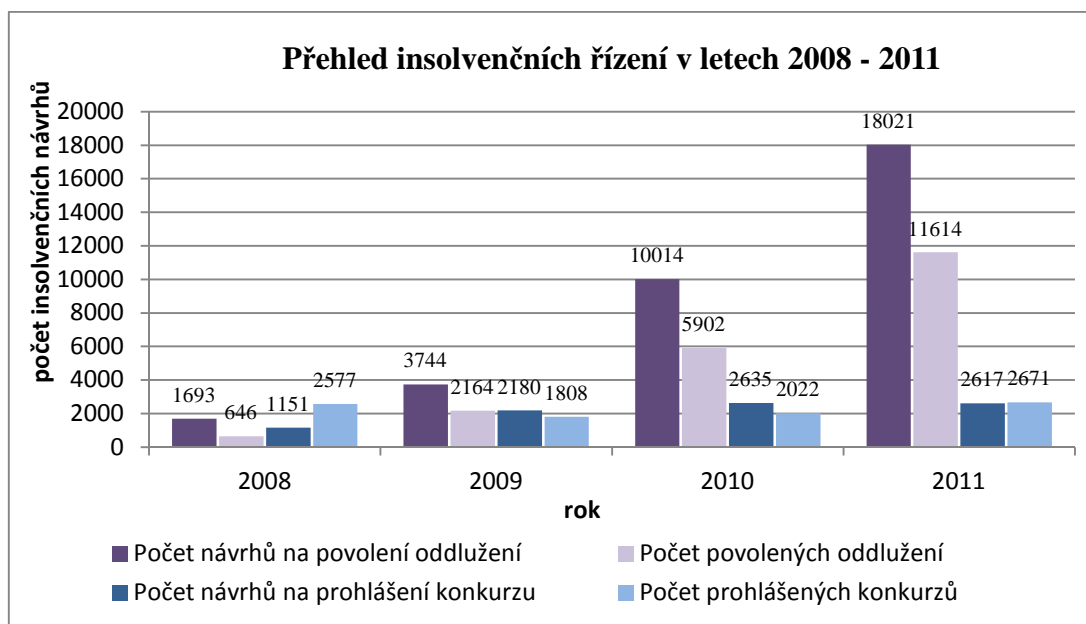
Tab. 5.1: Počet insolvenčních řízení v letech 2008 – 2011 (16)

Rok	Počet insolvenčních návrhů:	Počet návrhů na prohlášení konkurzu	Počet návrhů na povolení oddlužení	Počet povolených oddlužení:	Počet prohlášených konkurzů:
2008	5236	1151	1693	646	2577
2009	9396	2180	3744	2164	1808
2010	16101	2635	10014	5902	2022
2011	24466	2617	18021	11614	2671
Celkem	55199	8583	33472	20326	9078

Na grafu 5.1 je uvedeno srovnání případů návrhů na povolení oddlužení a návrhů na prohlášení konkurzu (insolvenční návrh nemusí být spojen s návrhem na způsob řešení úpadku, proto je v některých letech uveden menší počet návrhů na prohlášení konkurzu, než počet prohlášených konkurzů). Ministerstvo spravedlnosti České republiky, které své statistické údaje týkající se insolvenčního řízení zveřejňuje v insolvenčním rejstříku, uvádí i další zajímavé údaje, například rozlišuje, zda je insolvenční návrh podaný samotným dlužníkem či věřitelem, uvádí celkový počet přihlášek pohledávek, které byly jednotlivým insolvenčním soudům doručeny (například v roce 2011 bylo do všech insolvenčních řízení přihlášeno téměř 32 tisíc přihlášek pohledávek), zajímavé jsou i údaje týkající se podaných žalob (v insolvenčním řízení se tyto žaloby označují jako incidenční a nejčastěji jsou to spory o určení pravosti pohledávky, kdy přihlášenou pohledávku rozporuje samotný dlužník nebo insolvenční správce, např. co do její

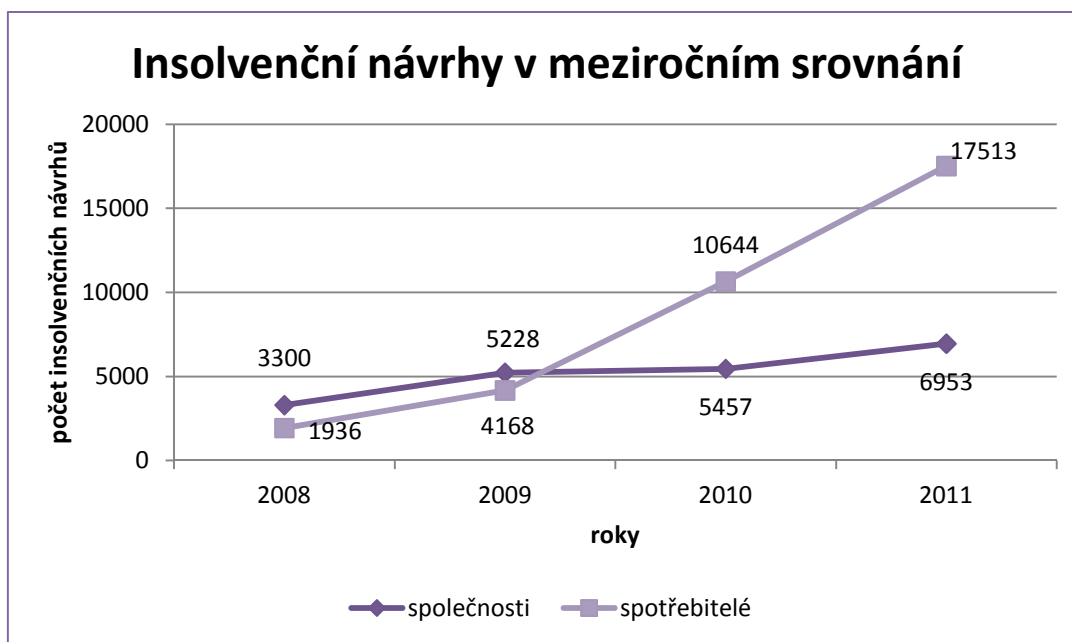
pravosti nebo výše, přihlášenou pohledávku lze rozporovat i z toho důvodu, že neobsahuje předepsané náležitosti, je promlčená, nevznikl právní nárok na její úhradu atp.).

Graf. 5.1: Přehled insolvenčních řízení v letech 2008 – 2011 (16)

Na následujícím grafu je znázorněn vývoj počtu podaných insolvenčních návrhů v letech 2008 – 2011 s rozlišením toho, zda se jedná o insolvenční návrh podaný na spotřebitele (či spotřebitelem) nebo na společnost (popřípadě i podnikající fyzickou osobu). V letech 2008 a 2009 mírně převládali insolvenční návrhy podnikatelské, avšak v následujících letech (a tento trend lze očekávat i v roce 2012) se počet podaných spotřebitelských insolvenčních návrhů výrazně zvýšil a rozdíly mezi podanými návrhy podnikatelů a spotřebitelů se každoročně zvyšují. (16)

Graf. 5.2: Insolvenční návrhy v meziročním srovnání let 2008 – 2011 (16)

Při srovnání roku 2011 s rokem 2010, je z jednotlivých odvětví nejvíce společností v insolvenční v přepočtu na tisíc registrovaných firem v oboru papírenského průmyslu a již tradičně v těžbě a chemickém průmyslu. Nárůst oproti roku 2010 se zvýšil i v oblasti recyklace a dřevařství. V celkových číslech byly insolvenční nejvíce postiženy firmy z velkoobchodního a maloobchodního prodeje a stavebnictví. Největší firmou z hlediska obrátu, na kterou byl v roce 2011 prohlášen konkurz, byla loterijní společnost SAZKA a.s. (insolvenční návrh podala společnost Moranda a.s. už v lednu 2011, v březnu 2011 byl podán návrh na povolení reorganizace, ta však nebyla povolena a na společnost byl v květnu 2011 prohlášen konkurz). Následovaly prodejce pohonných hmot konsorcium B + K, dřevařská firma CE Wood, distributor tekutého asfaltu, topných olejů a pohonných hmot Tonamo, výrobce elektrických kotlů AE&E CZ a cestovní kancelář Sunny Days. (17)

S rostoucím počtem insolvenčních řízení vzrostl i počet insolvenčních správců. Dříve (v době platnosti ZKV) působilo v České republice přibližně 5.000 konkurzních správců, z nichž však pouze menší část vykonávala aktivně svoji profesi. Dnes (údaje platné k 24.1.2012) je v seznamu insolvenčních správců zapsáno celkem 389 osob, z toho 27 osob jsou insolvenční správci se zvláštním povolením (oprávnění řešit úpadek bank, finančních institucí a velkých dlužníků). Zápisu těchto osob do seznamu vedeného

Ministerstvem spravedlnosti České republiky předcházely poměrně náročné písemné a ústní zkoušky, neboť od 1.1. 2010 došlo k zásadní redukci insolvenčních správců. (18)

Dochází rovněž k velkému zatěžování insolvenčních soudců, zatímco v roce 2009 připadlo na jednoho soudce průměrně 11 insolvenčních návrhů za měsíc, v roce 2011 je to již průměrně 23,6 insolvenčních návrhů za měsíc. (9)

Na Slovensku, kde od roku 1991 platí zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, bylo dosud vyhlášeno „pouze“ 4.341 konkurzů (údaj platný ke dni 31.12.2011). V roce 2011 bylo ke slovenským soudům doručeno 1.408 insolvenčních návrhů, z toho ve 414 případech byl na dlužníka prohlášen konkurz, v 86 případech byla povolena reorganizace a ve 256 případech žádali dlužníci o povolení oddlužení (ostatní insolvenční návrhy zůstaly buď nevyřešeny, nebo byly odmítnuty či zamítnuty – nejčastěji pro nedostatek majetku dlužníka). (15)

6 Definice a zásady insolvenčního řízení

Hlavní zásadou je to, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů, přičemž všichni věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, které by směřovalo k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení. Právě rychlost řízení byl jedním z nejvíce diskutovaných nedostatků předchozího ZKV. Ze stanoviska Evropské centrální banky vyplývá, že průměrná délka konkurzního řízení v ČR byla až 9,2 roku, což je zhruba čtyřnásobek průměru členských států EU. Nový InsZ zavádí poměrně krátké lhůty, které by měly řízení urychlit. Např. dvouhodinová lhůta pro zveřejnění oznámení o zahájení insolvenčního řízení od jeho doručení soudu. (17)

Další ze zásad spočívá v tom, že věřitelé, kteří mají podle InsZ zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti. Nestanoví-li tento zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu, ani postupem insolvenčního správce. Poslední ze zde uvedených zásad je zásada spočívající v tom, že věřitelé jsou povinni se zdržet jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon. (12)

6.1 Dlužník

Dlužníkem může být fyzická i právnická osoba a to jak podnikatelského nebo nepodnikatelského charakteru (např. občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církve, příspěvkové organizace atd.). V § 6, odst. 1 InsZ jsou definovány subjekty, které se insolvenčních řízení nemohou účastnit v postavení dlužníka (např. stát, územní samosprávné celky, Česká národní banka, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Fond pojištění vkladů, veřejné vysoké školy...).

6.2 Úpadek

V případě, že má být insolvenční návrh příslušným soudem přijat, musí být splněna základní podmínka a tou je samotný úpadek dlužníka, dle insolvenčního návrhu je dlužník v úpadku, jestliže má (dle § 3, odst. 1 InsZ):

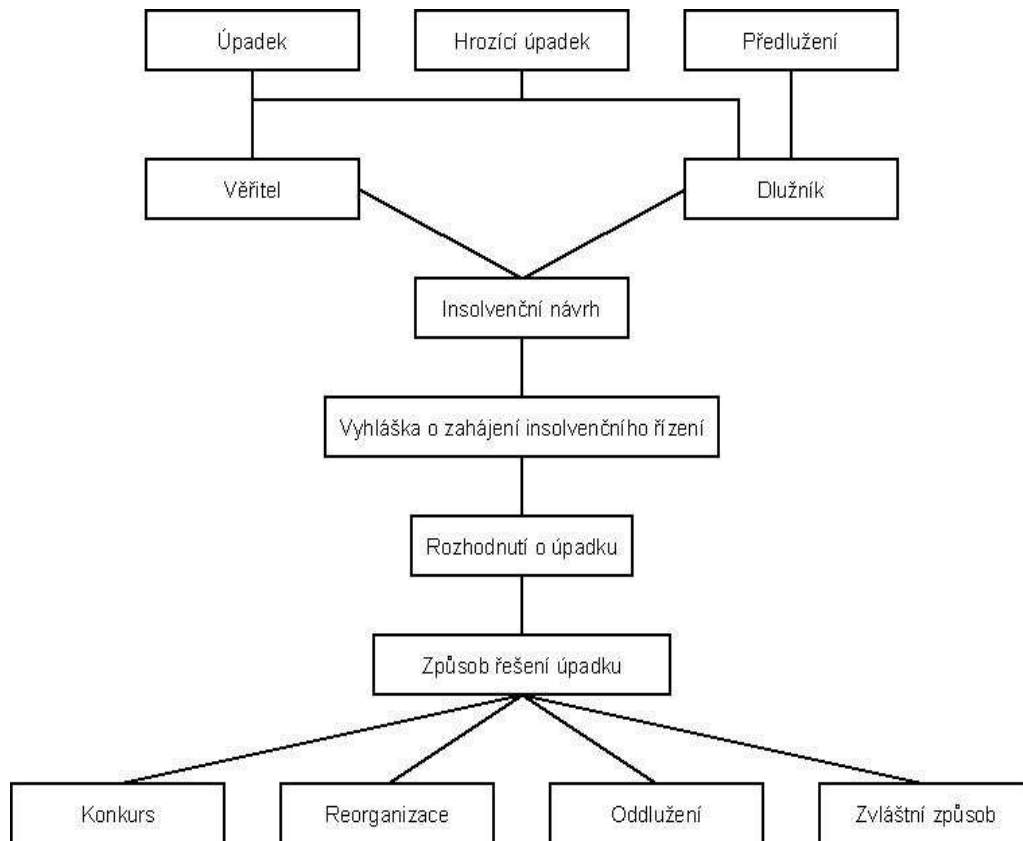
- a) více věřitelů a
- b) peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po splatnosti a
- c) tyto závazky není schopen plnit.

InsZ dále stanoví, že dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Způsoby řešení úpadku nebo hrozícího úpadku řeší §4 odst. 1 InsZ, dle kterého může být úpadek řešen:

- a) konkurzem
- b) reorganizací
- c) oddlužením
- d) zvláštním způsobem řešení úpadku.

Na následujícím obrázku je znázorněn průběh insolvenčního řízení od podání insolvenčního návrhu po rozhodnutí o způsobu řešení úpadku. Insolvenční návrh může podat dlužník nebo věřitel, po jeho podání soud do 2 hodin zveřejní vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení, poté (do rozhodnutí o zjištění úpadku dlužníka) dlužník může požádat o vyhlášení moratoria, popř. lze vzít návrh v této části zpět. Po rozhodnutí o úpadku dlužníka je věřitelům dána lhůta pro přihlašování svých pohledávek (většinou 30 dnů, ale soud může stanovit i lhůtu delší). V této části již soud ustanovuje insolvenčního správce, který však do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku nemá žádné pravomoci.

Obr. 6.1: Způsoby řešení úpadku (vlastní zpracování)

V zásadě lze hovořit o dvou formách existujícího úpadku, jednou je úpadek způsobený platební neschopností a druhou je úpadek z důvodu předlužení dlužníka.

6.2.1 Úpadek pro platební neschopnost

Dlužník se nachází v úpadku, ve formě platební neschopnosti tehdy, jsou-li dle § 3 odst. 1 InsZ splněna tato kritéria:

- existence nejméně dvou dlužníkových věřitelů,
- existence peněžitých závazků po dobu delší 30 dnů po době splatnosti,
- neschopnost dlužníka plnit tyto závazky.

Takto uvedený typ úpadku je společný pro všechny typy subjektů (fyzické i právnické osoby, podnikatele i nepodnikatele).

Insolvenční návrh může podat kterýkoli věřitel, má-li vůči dlužníkovi splatnou pohledávku. Není tedy nutné, aby byl insolvenční návrh podán několika věřiteli. O

prodlení dlužníka, pro účely insolvenčního řízení, lze hovořit tehdy, neplní-li dlužník peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti. (14)

Insolvence je dalším ze znaků úpadku podle ust. § 3 odst. 2 InsZ. Neschopnost plnit závazky musí být dána objektivně, tedy nikoli proto, že dlužník své závazky plnit nechce, ačkoli k jejich úhradě má dostatek možností a finančních prostředků. (2)

InsZ pamatuje i na situaci, kdy se dlužník dostal do platební neschopnosti nikoli svým přičiněním, ale protiprávním jednáním třetí osoby. Tento stav se běžně nazývá druhotná platební neschopnost. Jde zejména o protiprávní jednání v podobě nezaplacení splatné pohledávky dlužníka, ale mohou sem patřit i jiné typy protiprávního jednání, např. krádež peněz a jiného majetku dlužníka, ublížení na zdraví s následkem dočasné neschopnosti výdělečné činnosti. Na překonání druhotné (nezaviněné) insolvence poskytuje zákonodárce lhůtu 3 měsíců. (3)

6.2.2 Úpadek pro předlužení

Další formou úpadku je úpadek pro předlužení, přičemž tento se vztahuje pouze na právnickou nebo fyzickou osobu – podnikatele, který má povinnost vést účetnictví. InsZ předlužení charakterizuje jako stav, kdy souhrn všech (splatných i prozatím nesplatných) závazků převyšuje hodnotu majetku dlužníka. Management subjektu, který se ocitne v úpadku formou předlužení, by měl závčas, pod hrozbou zákonné sankce (pokud tak neučiní), na sebe podat insolvenční návrh a nezvyšovat riziko neuhrazení pohledávek ostatním subjektům. Předlužení lze spolehlivě zjistit pouze analýzou účetních výkazů. Do hodnoty majetku je zahrnuto i dlužníkově optimistické očekávání budoucích výnosů v době po podání insolvenčního návrhu, event. předpoklad dalšího fungování podniku. Aby nebyla hodnota majetku dlužníka fiktivně navyšována nerealistickými očekáváním z budoucích výnosů, InsZ podmiňuje očekávání důvodnými předpoklady a to se zřetelem ke všem okolnostem. (14)

Zajímavostí je, že předchozí ZKV stanovil, že dlužník je v úpadku pro předlužení, jestliže má splatné závazky vyšší než jeho majetek. Nový zákon (bohužel) nerozlišuje splatnost závazků, ale mluví pouze o celkovém souhrnu závazků, tj. závazků splatných, ale i těch, které budou splatné v budoucnu. (9)

Novelizace InsZ, která nabyla účinnosti 1.1.2012 stanoví povinnost pro všechny právnické a fyzické osoby podnikatelé podat insolvenční návrh nejen při platební neschopnosti, ale i pro předlužení. Povinnost podat insolvenční návrh vzniká již v okamžiku, kdy závazky dlužníka (není rozhodné či spatné nebo nesplatné) převýší hodnotu jeho majetku, pokud je současně splněna podmínka existence dvou věřitelů dlužníka. Důležité je, aby hodnota majetku pro posouzení předlužení, byla stanovena cenou obvyklou (tj. tržní cenou), která však obvykle příliš nekoresponduje s hodnotou aktiv dlužníka uváděnou v účetních výkazech. Dlužník, který je podle účetních výkazů předlužení, ve skutečnosti předlužený být nemusí a naopak. Dlužník, který generuje dostatečný provozní zisk, aby byl schopen průběžně, řádně a včas hradit své závazky, zcela jistě v úpadku není. (14)

6.2.3 Hrozící úpadek

Nově byl do insolvenčního zákona zaveden pojem hrozící úpadek, který je dle § 3, odst. 4 InsZ definován jako případ, kdy lze důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků. K podání návrhu hrozícího úpadku je oprávněn pouze dlužník. Minulá právní úprava měla ve většině případů pro dlužníka likvidační charakter. Podání návrhu hrozícího úpadku má mít za cíl včasné řešení problému solventnosti dlužníka, při zachování podniku dlužníka. Podáním návrhu hrozícího úpadku může dlužník svou kritickou situaci řešit dvěma zcela novými způsoby, jimiž jsou reorganizace a oddlužení. (14)

6.2.4 Moratorium

Ve zjišťovací fázi (před prohlášením úpadku) může být na návrh dlužníka vyhlášeno moratorium, což je krátkodobý nástroj ochrany dlužníka před jeho věřiteli, kdy soud po dobu nejdéle 3 měsíců poskytne dlužníkovi ochrannou lhůtu k překonání krizové situace úpadku či hrozícího úpadku vlastními silami. Po dobu trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku, přitom zůstávají zachovány účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Závazky, které bezprostředně souvisí s provozem podniku dlužníka a vznikly nejdéle 30 dnů před prohlášením moratoria, může dlužník hradit přednostně před dříve splatnými závazky. V případě, že dlužník uzavřel smlouvy na dodávky energií, surovin, zboží a služeb, nemůže druhá strana po dobu moratoria

smlouvu vypovědět, ačkoliv je dlužník v prodlení úhradou. Návrh na vyhlášení moratoria může podat pouze dlužník, který je podnikatelem a není v likvidaci a může být podán nejdéle 7 dnů po podání insolvenčního návrhu (v případě podání insolvenčního návrhu věřitelem, je lhůta 15 dnů). Cílem moratoria je snaha o udržení běhu podniku, a to i na úkor rovného postavení všech věřitelů. (3)

6.3 Způsoby řešení úpadku

Úpadek jakékoliv fyzické nebo právnické osoby lze řešit s využitím některého z mimosoudních či soudních nástrojů. Mimosoudní řešení úpadku spočívá především v domluvě mezi majiteli společnosti a jejich věřiteli a vypracování reálného plánu, který povede k postupnému uspokojení pohledávek všech věřitelů. Nejdůležitějším faktorem je důvěra, že dohoda bude ze strany dlužníka skutečně dodržena. Výhodou mimosoudního řešení jsou samozřejmě nulové soudní výlohy a zachování důvěry zákazníků (soudní spory by mohly poškodit image společnosti).

Jednou z dalších možností mimosoudního řešení úpadku je restrukturalizace (označována též jako sanace). Podstatou restrukturalizace je vybrání „zdravých a schopných“ částí podniku, které jsou schopny v budoucnosti přežít (svým charakterem je restrukturalizace podobná níže uvedené reorganizaci). Zásadou restrukturalizace je správné posouzení aktuálního stavu podniku a sestavení restrukturalizačního plánu na základě zjištěných údajů. V průběhu samotné restrukturalizace dochází ve společnosti k mnoha změnám – podnik ruší aktivity, které nejsou výhodné, snižuje provozní náklady, rozprodává nepotřebný majetek, omezuje počet zaměstnanců, popřípadě zkracuje jejich pracovní úvazky. (3)

Mezi soudní řízení patří především:

- a) reorganizace
- b) oddlužení
- c) konkurz
- d) zvláštní způsoby řešení úpadku

6.3.1 Reorganizace

Reorganizace je novým způsobem řešení úpadku, který si klade za cíl prolomit likvidační charakter konkurzního řízení, zejména ve vztahu k podnikatelům – právnickým osobám. InsZ definuje reorganizaci jako postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování dlužníka podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření podniku podle soudem schváleného reorganizačního plánu, s průběžnou kontrolou věřitelů jeho plnění. V podstatě se jedná o regulované podnikání úpadce v průběhu insolvenčního řízení za dohledu insolvenčního soudu a věřitelů.

Dle § 316 InsZ je reorganizace určena pro podnikatelské subjekty, pokud nejsou v procesu likvidace nebo nepodnikají na burze nebo komoditní burze. U nepodnikatelských subjektů lze úpadek nebo hrozící úpadek sanovat formou oddlužení. Návrh na reorganizaci může podat pouze dlužník nebo přihlášený věřitel v případě, že jsou splněna zákonná kritéria, kterými jsou: celkový obrát dlužníka za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu řízení dosáhl alespoň částky 100 mil. Kč nebo zaměstnává alespoň 100 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr. K povolení reorganizace musí být splněny obě kritéria. Toto poměrně přísné pravidlo přípustnosti reorganizace zmírňuje ustanovení § 316 odst. 5 InsZ., kde je dána dlužníkovi možnost po souhlasu většiny (podle váhy hlasů) zajištěných a nezajištěných věřitelů k podání návrhu na reorganizaci bez nutnosti splnění zákonných podmínek, což se jeví jako velmi žádoucí, protože se potenciálně rozšiřuje okruh dlužníků, kteří dosáhnou na reorganizaci a naplňuje se tak vize zákonodárce o nelikvidačním způsobu řešení dlužníka úpadku.

Dlužník se v průběhu insolvenčního řízení (po podání insolvenčního návrhu) nachází ve velmi složité situaci a to bez ohledu na skutečnost, zda řeší úpadek nebo hrozící úpadek. Do zahájení insolvenčního řízení dlužník nestačil hradit zcela své závazky. Po zahájení insolvenčního řízení taková situace již nesmí nastat, v opačném případě by byl ohrožen úspěch sanačního řešení dlužníka úpadku. V reorganizačním plánu musí jeho předkladatel (nejčastěji je to právě dlužník) doložit, že je schopen hradit všechny pohledávky za podstatou a pohledávky na roveň jim postavené, respektive musí jejich úhradu řádně a včas zajistit. Jde o všechny pohledávky, které se vztahují k provozu

podniku dlužníka včetně pracovně právních vztahů. Takové zajištění se musí vztahovat na celou dobu od předložení reorganizačního plánu insolvenčnímu soudu až po dobu, kdy bude reorganizační plán splněn a reorganizace bude insolvenčním soudem prohlášena za ukončenou. Délka plnění reorganizačního plánu závisí na navrženém způsobu úhrady zjištěných pohledávek přihlášených insolvenčních věřitelů. V případě, že se dlužníkovi nepodaří splnit reorganizační plán, může se dostat do konkurzu, který v drtivé většině případů vede k likvidaci dlužníka a jeho zániku. (14)

6.3.2 Oddlužení

Insolvenci fyzických osob je možné řešit oddlužením. To se děje buď formou zpeněžení majetku dlužníka, nebo plněním splátkového kalendáře, kdy dlužník musí během pěti let splatit věřitelům alespoň 30 procent dluhu. Pokud dlužník není schopen řešit úpadek oddlužením, je prohlášen konkurz. Oddlužení plněním splátkového kalendáře dává dlužníkovi možnost ponechat si svůj majetek a splácet dluhy z budoucích příjmů, jde tedy o velmi šetrnou formu řešení dlužníkovy úpadku. Hlavním důvodem pro zavedení oddlužení do InsZ je zřejmě současné směřování spotřebitelů – domácností. Zadlužení obyvatelstva se každoročně výrazně zvyšuje. Během roku 2011 překročil dluh českých domácností hranici 1,1 bilionů Kč. (5)

Rizikem je především předlužení nízko příjmových skupin obyvatel. Mnozí spotřebitelé přecení své finanční možnosti a nejsou pak schopni splácet své závazky. Tuto situaci řeší zpravidla dalšími úvěry u nebankovních institucí. Oddlužení se tak stává dalším alternativním způsobem dlužníka, jak vyřešit svůj úpadek sociálně šetrnějším způsobem. Během oddlužení jsou dluhy sjednoceny tak, aby byli nezajištění věřitelé uspokojeni alespoň částečně, zajištění věřitelé (realizací své zástavy) v zásadě zcela. Dlužníkovi, který absolvuje pětileté splácení, se zbytek dluhu odpustí a je mu tak dána druhá šance na další život nezatížený zbytkovými dluhy. Návrh na povolení oddlužení může podat výhradně sám dlužník.

Oddlužení je pro běžného občana v poslední době známo spíše pod označením osobní bankrot. V roce 2011 požádalo o oddlužení 16.568 lidí, to bylo povoleno v 10.620 případech. (16)

6.3.3 Konkurz

Jedním z možných a nejčastějších způsobů řešení úpadku dlužníka je konkurz spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o jeho prohlášení jsou zjištěné pohledávky věřitelů poměrně uspokojeny zpeněžením majetkové podstaty dlužníka. Konkurz jako způsob řešení úpadku dlužníka připadá v úvahu především v případě, že InsZ vylučuje možnost řešení úpadku oddlužením nebo reorganizací.

Po prohlášení konkurzu na majetek dlužníka dochází k:

- přechodu veškerých řídicích pravomocí z dlužníka na insolvenčního správce (např. oprávnění nakládat s majetkovou podstatou dlužníka, výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou, insolvenční správce vystupuje jako zaměstnavatel vůči dlužníkovým zaměstnancům, zajišťuje veškerý provoz dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností),
- sestavení účetní závěrky nebo přehledů o příjmech a výdajích, majetku a závazcích dlužníka (jednou ze základních povinností insolvenčního správce po prohlášení konkurzu je revize stávající účetní dokumentace dlužníka, její konfrontace s aktuální situací podniku dlužníka a stanovení aktualizovaných účetních postupů pro vedení účetnictví dlužníka, dlužník má povinnost ke dni předcházejícímu dni, kdy nastanou účinky prohlášení konkurzu, sestavit mimořádnou účetní závěrku),
- podání veškerých daňových přiznání, ke kterým je dlužník povinen (dlužník je povinen podat veškerá daňová přiznání ke dni účinnosti rozhodnutí o prohlášení konkurzu),
- sestavení zprávy o hospodářské situaci dlužníka (zprávu o hospodářské situaci dlužníka sestavuje insolvenční správce ke dni prohlášení konkurzu, musí obsahovat: vyčíslení majetkové podstaty a závazků dlužníka, vyjádření správce k možnosti využití dlužníkovy podniku a ke zpeněžování majetkové podstaty, přičemž základním zdrojem pro sestavení zprávy je seznam přihlášených pohledávek a soupis majetkové podstaty dlužníka, zprávu předkládá insolvenční správce na první schůzi věřitelů),
- zpracování podkladů pro schůzi věřitelů a pro účely přezkumného jednání (insolvenční správce prezentuje veškeré výše uvedené informace, které při výkonu

své funkce zjistil, včetně typu a velikosti podniku, předmět jeho činnosti, umístění podniku, počet zaměstnanců, organizační struktura, vlastnické poměry apod.). (14)

6.3.4 Zvláštní způsoby řešení úpadku

Zvláštním způsobem jsou řešeny úpadky finančních institucí – bank, subjektů bankám obdobných a pojišťovacích institucí. (14)

7 Podstata insolvenčního řízení

InsZ má jen jediný cíl – pomoci hledat řešení pro dlužníka a jeho věřitele v situaci, kdy se dlužník dostane do úpadku. InsZ je nastaven tak, aby nabídl takové řešení úpadku, jež je ekonomicky výhodné a které, je-li to možné, zachová provoz podniku. InsZ tak stojí na straně věřitelů a předvídá jejich co možná nejvyšší uspokojení. Cílem InsZ není věřitele poškozovat či je jinak omezovat. Jejich omezení přichází v úvahu pouze tehdy, je-li to nutné pro splnění účelu zákona. Věřitelé se mohou o svá práva starat prostřednictvím uplatňování svého vlivu na insolvenčního správce, nebo prosazováním svých zájmů ve věřitelských orgánech. O některých věcech mají přitom v rámci řízení možnost rozhodnout přímo. (3)

Podstatou insolvenčního řízení je dle InsZ:

- řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčených dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů,
- oddlužení dlužníka.

Bohužel pravděpodobnost, že věřitelé nezískají zpět svou pohledávku v celé přihlášené výši, je velká. Často se stává, že věřitelé nezískají vůbec nic, protože v majetkové podstatě dlužníka není žádný majetek, který by bylo možné zpeněžit. Zjištěním úpadku dlužníka lze alespoň zastavit další navyšování dluhů (ke dni zjištění úpadku není dlužná částka navyšována například o úroky z prodlení). Pro věřitelé je to nejlevnější způsob, jak se pokusit získat zpět alespoň část svých peněz oproti výrazně dražším možnostem – úhrada vysokých soudních poplatků spojených se zahájením soudního řízení, úhrada nákladů exekuce apod. Podání insolvenčního návrhu totiž navrhovatele nic nestojí, v případě, že se soud rozhodne insolvenčním návrhem zabývat, může navrhovatele vyzvat k úhradě nákladů insolvenčního řízení až do výše 50.000,-- Kč. Klasické soudní řízení je výrazně dražší, jenom úhrada soudního poplatku představuje 4 % z dlužné částky, navíc věřitel musí počítat s úhradou nákladů právního zastoupení a samozřejmě i s tím, že žaloba bude zamítnuta a v takovém případě musí uhradit i náklady právního

zastoupení protistrany. V případě, že žalobě bude vyhověno, neznamená to ještě, že věřitel získá své peníze zpět. V tomto případě přichází v úvahu podání návrhu na nařízení exekuce, což představuje další náklady na právní zastoupení a náklady exekučního řízení.

7.1 „Šikanózní“ insolvenční návrhy

V posledních letech bohužel stále více přibývá neopodstatněných insolvenčních návrhů, které především na větší společnosti podávají konkurenční firmy. Zahájení insolvenčního řízení má poškodit konkurentovu pověst u veřejnosti, především u jeho dodavatelů a věřitelů, v jejichž očích se rázem stane nedůvěryhodnou společností, která má dluhy a není je schopna splácet. Podaný insolvenční návrh navíc slouží v boji s konkurencí i k tomu, aby se dlužník „leknul“ a raději mnohdy i spornou pohledávku zaplatil. Konkurent často předpokládá, že insolvenční řízení je pro mnoho dosud spokojených obchodních partnerů důvodem pro ukončení spolupráce s „dlužníkem“ a navíc předpokládají, že jej vyřadí z možnosti ucházet se o veřejnou zakázku. Veřejnost nerozlišuje mezi zahájením insolvenčního řízení a rozhodnutím o úpadku a proto samotnou informaci o zahájení insolvenčního řízení vnímá tak, že se daná společnost nachází ve finančních problémech a proto mohou bezdůvodně podané insolvenční návrhy ve svém důsledku vést k likvidačním následkům i pro firmy, které jsou z ekonomického hlediska zcela zdravé. Šikanózní insolvenční návrh je tedy vlastně nekalou soutěží. (27)

Například v říjnu 2009 podala společnost IVA Roztoky insolvenční návrh na společnost Tesco Stores ČR, ten byl však bezdůvodný a následující den insolvenční soud návrh zavrhl jako neopodstatněný. Společnost Tesco Stores ČR následně podala žalobu o náhradu škody za poškození dobrého jména a na společnosti IVA Roztoky vysoudila náhradu ve výši 200.000,-- Kč. (28)

Podle soudních statistik je zamítnuto až 60 % insolvenčních návrhů, některé z nich jsou však zamítnuty například pro neúplnost nebo proto, že nesplňují některou z dalších podmínek InsZ. V minulosti se neoprávněnému insolvenčnímu návrhu bránily i

společnosti jako jsou GEOSAN GROUP, a.s., STRABAG a.s. nebo OHL ŽS, a.s. Podává-li někdo na dlužníka nedůvodný insolvenční návrh například proto, aby ho v očích veřejnosti nebo konkurence poškodil, měl by si být vědom toho, že tím nic významného nezíská a navíc riskuje svou odpovědnost za vzniklou škodu. Konkurenti navíc často předpokládají, že podáním šikanozního insolvenčního návrhu, vyloučí dlužníka z možných výběrových řízení, to však tak zcela neplatí. V případě veřejných zakázek zákon jednoznačně stanoví, že důvod pro vyloučení účastníka z veřejné zakázky je prohlášení úpadku, nikoliv podání insolvenčního návrhu. Je-li tedy na účastníka veřejné zakázky podán insolvenční návrh, nic to na jeho postavení nemění, přesto je v takové situaci vhodné, aby návrhem zasažený účastník výběrového řízení zadavateli doložil, že se jedná o návrh nedůvodný. (28)

Zamezit zneužívání insolvenčního řízení se dá nejen zvýšením přesvědčení veřejnosti, že zahájení řízení samo o sobě není problém, ale také důsledným vymáháním škody, která nedůvodným insolvenčním návrhem dlužníkovi nebo jeho věřitelům vznikne. Tyto škody totiž mohou být velmi vysoké.

8 Průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je zahájeno pouze na základě podaného insolvenčního návrhu (tj. soud nemůže zahájit insolvenční řízení z vlastní iniciativy). Insolvenční návrh je podáván příslušnému krajskému soudu (dle místa bydliště/sídla podnikání dlužníka). Insolvenční soud je povinen po doručení insolvenčního návrhu automaticky (tj. bez zkoumání toho, zda je dlužník skutečně v úpadku nebo v hrozícím úpadku) zahájit insolvenční řízení a jeho zahájení oznámit do 2 hodin od doručení návrhu na veřejně dostupných internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR, tzv. insolvenčním rejstříku. Insolvenční soud o zahájení insolvenčního řízení písemně vyrozumí příslušné státní orgány, jako jsou finanční úřady, úřady práce, celní úřady atd.

Po zahájení řízení soud vyzve navrhovatele k úhradě zálohy na náklady řízení, tyto mohou být stanoveny až do částky 50.000,- Kč. Záloha na náklady insolvenčního řízení má sloužit ke krytí minimální odměny insolvenčního správce.

8.1 Insolvenční návrh podaný dlužníkem

V České republice představují největší problém opožděné dlužnické insolvenční návrhy. Dlužníci mají zákonnou povinnost podat sami na sebe insolvenční návrh, pokud se nacházejí v úpadku. Tuto povinnost však zpravidla plní až v době, kdy již nemají žádný majetek. Insolvenční řízení je pak vedeno na prázdnou firemní skořápku a věřitelé jsou uspokojeni v mizivém rozsahu.

Dle InsZ je dlužník, který je právnickou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo měl dozvědět (pokud by postupoval pečlivě) o svém úpadku. Povinnost podat insolvenční návrh mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán, popř. i likvidátor. Při posuzování povinnosti dlužníka podat insolvenční návrh je nutné jednak zohlednit typ úpadku a dále i informační možnosti účetnictví/zvláštní evidence dlužníka.

V případě úpadku pro platební neschopnost (situace, kdy má dlužník více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti není schopen plnit) je zjištění

tohoto stavu dáno zejména vnitřními podmínkami finančního řízení a interního finančního výkaznictví. Naproti tomu u úpadku pro předlužení (situace, kdy má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku) je hlavním informačním nástrojem soubor dokumentů tvořících účetní závěrku a další podnikové dokumenty (zejména výroční zpráva).

K insolvenčnímu návrhu je dlužník povinen připojit:

- a) seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků,
- b) seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů,
- c) seznam svých zaměstnanců,
- d) listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.

Pokud dlužník chce řešit svůj úpadek nebo hrozící úpadek oddlužením, musí insolvenční návrh spojit s návrhem na povolení oddlužení (pouze v případě fyzické nepodnikající osoby), popř. je možné jej spojit i s návrhem na povolení reorganizace (u podnikajícího subjektu).

V případě, že dlužník nepodá insolvenční návrh včas (ačkoliv je v úpadku), je zodpovědný věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou mu způsobí porušením této povinnosti (škoda spočívá především v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel). Ekonomický důsledek opožděně podaného insolvenčního návrhu spočívá především v tom, že úpadek nelze řešit jinak, než prohlášením konkurzu (šetrnějším způsobem řešením úpadku je prohlášení moratoria, reorganizace nebo oddlužení). (21)

8.2 Insolvenční návrh podaný věřitelem

Insolvenční návrh podává věřitel na svého dlužníka za předpokladu, že kromě insolvenčního řízení již neexistuje jiná možnost k uspokojení jeho pohledávek (např. vymáhání pohledávek soudním řízením, exekucí). Motivem pro podání insolvenčního návrhu může být i snaha donutit dlužníka k úhradě třeba i sporné pohledávky, s tím, že

věřitel očekává, že dlužník se raději vyhne insolvenčnímu řízení, které jej může u obchodních partnerů poškodit, a pohledávku zaplatí.

Insolvenční návrh musí obsahovat obecné náležitosti, které předepisuje InsZ, mimo jiné je věřitel povinen předložit:

- existenci pohledávky po splatnosti (doložení smluv, protokolů o předání a převzetí, dodacích listů, faktur apod.),
- označení dalších známých věřitelů dlužníka a uvedení okolností svědčící o jeho úpadku (věřitel může uvést i pravděpodobné věřitelé, jako je finanční úřad, zdravotní pojišťovny, správy sociálního zabezpečení apod.),
- uvedení návrhu, tj. čeho se věřitel domáhá (nejčastěji zjištění úpadku dlužníka, popřípadě prohlášení konkurzu). (12)

8.3 Zjišťování oprávněnosti insolvenčního návrhu

Cílem této fáze insolvenčního řízení, je zjistit, zda úpadek dlužníka skutečně existuje. Insolvenční soud zjišťuje, zda je insolvenční návrh podán oprávněně a zda splňuje veškeré formální a věcné náležitosti (tj. zda jsou k insolvenčnímu návrhu připojeny zákonem stanovené přílohy). Soud může insolvenční návrh odmítnout (například pro jeho vady), zastavit (v případě zpětvzetí insolvenčního návrhu), nebo zamítnout (pro nedostatek majetku dlužníka).

V případě, že byl insolvenční návrh podán oprávněně a splňuje veškeré náležitosti, soud vydá rozhodnutí o úpadku, které obsahuje informaci o:

- zjištění úpadku dlužníka nebo jeho hrozícího úpadku,
- ustanovení osoby insolvenčního správce,
- datu, kdy nastávají účinky insolvenčního řízení,
- lhůtě k přihlášení pohledávek, v případě, že tak věřitelé dosud neučinili,
- místě a termínu konání schůze věřitelů a přezkumného jednání,

Rozhodnutí o úpadku dále obsahuje výzvu, aby osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, napříště již neposkytovaly tato plnění dlužníkovi, ale insolvenčnímu

správci. Soud rovněž uloží dlužníkovi povinnost, aby ve stanovené lhůtě sestavit a odevzdal insolvenčnímu správci seznamy svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů. (12)

9 Insolvenční řízení z ekonomického pohledu

Tato část se zabývá vysvětlením a určením dispozičního oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou a s tím spojeným účetním a daňovým povinnostem. Dle § 228 InsZ představuje nakládání s majetkovou podstatou mj. vedení účetnictví a plnění povinností podle předpisů o daních, poplatcích, clech, sociálním zabezpečení a veřejném zdravotním pojištění.

V průběhu insolvenčního řízení mohou nakládat s majetkovou podstatou buď dlužník nebo insolvenční správce, a to v závislosti na fázi insolvenčního řízení. Odpovědná osoba se této povinnosti nemůže zbavit ani v případě pověření daňového poradce nebo společnosti zabývající se vedením účetnictví k zajištění těchto úkonů.

Ve fázi, kdy dosud nebylo rozhodnuto o úpadku, má dispoziční oprávnění k majetkové podstatě dlužník. Soud ovšem může omezit dlužníkovo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou vydáním předběžného opatření, popř. ustanovit předběžného správce. Předběžný správce je pak povinen zjistit a zajistit majetek dlužníka a přezkoumat dlužníkovo účetnictví a daňovou evidenci. Dlužník může nakládat s majetkovou podstatou až do doby rozhodnutí o způsobu řešení úpadku. V případě povolení reorganizace, oddlužení a v době moratoria je dlužník i oprávněn nakládat s majetkovou podstatou. Insolvenční správce nakládá s majetkovou podstatou pouze od prohlášení konkurzu. (3)

9.1 Účetnictví a archivování účetních dokladů

Účetnictví dlužníka hraje v insolvenčním řízení významnou roli. Dlužník musí již při podání insolvenčního návrhu využít svých účetních podkladů, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek. K insolvenčnímu návrhu je rovněž povinen připojit seznam svého majetku a závazků, který rovněž vyplývá z účetnictví.

Dlužník (resp. každá účetní jednotka) je povinen všechny účetní doklady archivovat. V případě, že jsou některé účetní záznamy poškozené, zničené, ztracené nebo odcizené, je povinen provést opatření k obnovení průkaznosti účetnictví. Doba, na kterou mají být

tyto účetní doklady uloženy, je různá – např. účetní knihy a doklady je třeba si uschovat pět let, zatímco daňové záznamy o dani z přidané hodnoty po dobu deseti let od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost. Nejdelší lhůta je stanovena pro účely důchodového pojištění, a to třicet kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají (vzhledem ke skutečnosti, že jsou tyto lhůty velmi dlouhé, je vhodné požádat o spolupráci příslušné pracoviště státního archivu).

9.2 Účetní závěrka

Účetní závěrka je oficiálním výstupem ekonomických informací o účetní jednotce v rozsahu a struktuře, kterou stanoví zákon o účetnictví. Jejím hlavním cílem je zajistit jejím uživatelům přehled o majetku, závazcích, výsledku hospodaření a finanční situaci daného podniku. Účetní závěrka tak podává věrný a poctivý obraz o skutečnostech, které nastaly v účetní jednotce za dané účetní období. Obsah účetní závěrky lze definovat jako nedílný celek tvořený rozvahou, výkazem zisku a ztrát a přílohou, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztrát. (3)

V insolvenčním řízení se využívají tři typy účetních závěrek podle jejich vztahu k tzv. rozvahovému dni - řádná, mimořádná a mezitímní účetní závěrka. Mimořádnou účetní závěru je nutné sestavit např. při rozhodnutí o úpadku, při rozhodnutí o zrušení konkurzu nebo při schválení reorganizačního plánu (viz tabulka 9.1). Mezitímní účetní závěrka se sestavuje pouze při povolení reorganizace a při prohlášení konkurzu. V porovnání s řádnou a mimořádnou účetní závěrkou se zde neuzavírají účetní knihy a inventarizace se provádí jen pro účely vyjádření ocenění. (3)

Tab. 9.1: Přehled typů účetních závěrek v průběhu insolvenčního řízení (14)

Fáze insolvenčního řízení	Typ uzávěrky	Zodpovědnost za sestavení	Den sestavení
Rozhodnutí o úpadku	Mimořádná	Dlužník	Den předcházející dni, kterým nastanou účinky rozhodnutí o úpadku
Povolení reorganizace	Mezitímní	Dlužník	Den, kterým nastanou účinky povolení reorganizace
Prohlášení konkurzu	Mezitímní	Insolvenční správce	Den předcházející dni, kterým nastanou účinky prohlášení konkurzu

Fáze insolvenčního řízení	Typ uzávěrky	Zodpovědnost za sestavení	Den sestavení
Sestavení konečné zprávy v konkurzu	Zákonem není stanoven typ (vhodné použít mezitímní)	Insolvenční správce	Den sestavení konečné zprávy (nelze určit – po ukončení konkurzu)
Rozhodnutí o zrušení konkurzu	Mimořádná	Insolvenční správce	Den, kterým nastanou účinky zrušení konkurzu
Schválení reorganizačního plánu	Mimořádná	Dlužník	Den předcházející dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu
Splnění reorganizačního plánu	Mimořádná	Dlužník	Den, kterým nastanou účinky splnění reorganizačního plánu
Rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurz	Mimořádná	Dlužník	Den, kterým nastanou účinky rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurz
Schválení plánu oddlužení	Mimořádná	Dlužník	Den, kterým nastanou účinky splnění plánu oddlužení

9.3 Změny v daňovém řízení po přijetí nového insolvenčního zákona

Přijetí InsZ znamenalo kromě nové terminologie i zásadní změny v oblasti daní v insolvenčním řízení. Insolvenčnímu správci dlužníka jsou po prohlášení konkurzu doručována rozhodnutí, která postihují jím spravovanou majetkovou podstatu (např. platební a dodatečné platební výměry, rozhodnutí o odvolání či výzvy k doplnění podání). Zcela nově jsou definovány daňové nedoplatky pro účely jejich uplatňování u insolvenčního soudu a insolvenčního správce. Dále se doplňuje postup při uhrazování povinností v souvislosti s insolvenčním řízením a řeší se otázka nakládání s daňovými nedoplatky při skončení insolvenčního řízení.

Při zpeněžení majetkové podstaty mimo dražbu je základem daně prodejní cena. To znamená, že již není třeba vyhotovovat znalecké posudky o cenách nemovitostí. Další výhodou je, že došlo k osvobození od daně z převodu nemovitostí u reorganizací.

Nově je dlužník ode dne účinnosti rozhodnutí o povolení reorganizace osvobozen od daně z příjmů z podnikání na dva po sobě jdoucí kalendářní roky. (3)

10 Příčiny úpadku

Charakteristickým znakem úpadku je kritická finanční situace v podniku. Možných příčin krize a následně i úpadku je (vzhledem k mnohotvárnosti podniků, jejich činností a vlivu na okolí) celá řada, lze je rozlišit na vnitřní a vnější příčiny. (12)

Vnější příčiny krizové situace jsou spojeny se situací na trhu a rychle se měnícím vnějším prostředím podniků, které se tak stává nepředvídatelným. Tyto změny jsou mnohdy rychlejší než reakce managementu společností na ně, ty často přicházejí pozdě nebo dokonce vůbec, což velmi rychle vede k podnikové krizi a ztrátě pozice na trhu. Příkladem takové situace jsou důsledky celosvětové finanční krize, která se v české ekonomice projevila závěrem roku 2008 a v roce 2009 poklesem průmyslové produkce a koupěschopností obyvatelstva. (12)

Vnitřní příčiny krize podniku často vyplývají z neadekvátního řešení vnitřních problémů společností. Mezi nejvýznamnější příčiny vnitřní krize patří:

- finanční problémy (např. přeúvěrování, nedostatečné vlastní zdroje, nedostupnost úvěrových zdrojů, vysoké úrokové zatížení),
- příčiny strategického charakteru (chybějící strategie, vysoký podíl operativní činnosti vrcholového managementu, neznalost nebo malá znalost a využívání strategického řízení a metod),
- personální problémy (nekvalitní management, zanedbávání povinností, vyhýbání se riziku nebo naopak přijímání velkého rizika a obava ze zásadních změn),
- platební neschopnost odběratelů a špatná platební morálka,
- nedostatky ve finančním řízení, především v řízení cash flow, kdy dochází k časovému nesouladu mezi tvorbou zdrojů a jejich potřebou (podle účetnictví je podnik ziskový, ale není schopen včas hradit své potřeby, nastává tak krize likvidity, kdy podnik nemá v daném čase dostatek hotovosti),
- účetnictví podniku, nedostatky ve výkaznictví a účetní evidenci (například nevhodná struktura firemní bilance, kdy se nejčastěji jedná o velké množství majetku nebo naopak jeho nedostatečné množství; na straně pasiv je typickým příkladem nízká hodnota vlastního kapitálu, kdy je nutné financovat běh podniku

úvěrem a náklady na cizí zdroje, tj. úroky, negativně ovlivňují celkový hospodářský výsledek).

- pozdní rozpoznání krizových jevů a nerespektování signálů krize a pozdní, neadekvátní nebo žádné reakce na ně. (22)

10.1 Finanční indikátory úpadku

Základním zdrojem finančních indikátorů úpadku jsou standardně používané metody a techniky finanční analýzy účetních výkazů, kterou lze obecně charakterizovat jako finančně ekonomické hodnocení podnikatelské jednotky vycházející z účetních (případně dalších) informací. Při identifikaci možných indikátorů úpadku je nutné vybrat metody (ukazatele), které jsou schopny úpadkovou situaci zachytit a navíc je nutné vzít v úvahu dva základní typy úpadku (úpadek pro platební neschopnost a úpadek pro předlužení). (12)

10.1.1 Indikátory úpadku pro platební neschopnost

Řízení platební schopnosti podniku je jedním ze strategických úkolů finančního managementu. Pouze podnik schopný hradit své závazky vytváří předpoklady pro trvalou existenci a zachování, případně zvyšování své hodnoty. Z tohoto důvodu má řízení platební schopnosti z krátkodobého hlediska nadřazenou roli nad řízením výnosnosti. Aby byl podnik schopný hradit své závazky včas, musí mít část svých prostředků vázanou na bankovních účtech, popřípadě v jiných likvidních formách majetku. Tyto prostředky nejsou efektivně využívány, nesou zpravidla minimální výnos a snižují rentabilitu investovaného kapitálu. Tím dochází k určitému konfliktu mezi zájmem investorů a zvyšování výnosnosti investovaného kapitálu a snahou manažerů udržovat platební schopnost podniku. Neschopnost hradit své závazky vede k insolvenční. (24)

Z finančního hlediska je podstatou platební neschopnosti situace, kdy podnik vykazuje nedostatek krátkodobého majetku k úhradě krátkodobě splatných závazků. Ve finanční praxi se tento stav označuje jako nedostatek likvidity a k jeho měření lze využít tři základní typy ukazatelů:

- rozdílový ukazatel označovaný jako čistý pracovní kapitál,

- poměrové ukazatele likvidity,
- komplexní (složené) ukazatele finančního zdraví. (4)

10.1.2 Indikátory úpadku pro předlužení

Předlužením se rozumí stav, kdy dlužníková pasiva převyšují jeho aktiva. Ekonomickou podstatou předlužení je tak situace, kdy podnik vykazuje přebytek závazků nad reálnou (tržní) hodnotou majetku, a rozdílovou hodnotou vyjadřující uvedenou situaci je vlastní kapitál, vycházíme tedy z klasické bilanční rovnice:

$$\text{majetek} = \text{vlastní kapitál} - \text{závazky (cizí kapitál)}$$

S ohledem na výše uvedené lze stav předlužení formulovat jako nedostatek vlastního kapitálu či neefektivní využívání kapitálu, přičemž k měření těchto situací lze využít základní typy ukazatelů:

- rozdílový ukazatel účetní hodnoty vlastního kapitálu (vychází z účetního ocenění majetku a závazků podle pravidel stanovených zákonem o účetnictví),
- poměrové ukazatele zadluženosti nebo také finanční stability (úzce souvisejí s kapitálovou strukturou podniku, a to zejména s poměrem mezi vlastním a cizím kapitálem),
- specifické ukazatele tvorby ekonomické hodnoty (jejich cílem je postihnout míru efektivního hospodaření s vloženým kapitálem). (12)

10.1.3 Vybrané metody finanční analýzy jako indikátorů úpadku společností

Finanční analýza podniku je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data řídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj. Informace získané pomocí finanční analýzy umožňují dospět k určitým závěrům o hospodaření a finanční situaci podniku, představují podklad pro rozhodování jeho managementu.

Klasická finanční analýza obsahuje dvě navzájem propojené části:

- a) kvalitativní, tzv. fundamentální analýzu
- b) kvantitativní, tzv. technickou analýzu

Metodou kvalitativní analýzy je komparativní analýza založená převážně na verbálním hodnocení. Patří sem například SWOT analýza, metoda kritických faktorů úspěšnosti, BCG matice nebo metoda balanced scorecard. Kvantitativní analýza používá matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod ke kvantitativnímu zpracování ekonomických dat s následným ekonomickým posouzením výsledků. (26)

Finanční analýza je primárně určena pro analýzu ekonomické výkonnosti hodnoceného subjektu a disponuje celou řadou analytických metod:

1. Analýza stavových (absolutních) ukazatelů:
 - a. horizontální analýza (meziroční srovnání),
 - b. vertikální analýza (analýza struktury výkazů),
2. Analýza rozdílových ukazatelů:
 - a. čistý pracovní kapitál,
 - b. čisté pohotové prostředky,
3. Přímá analýza poměrových ukazatelů:
 - a. analýza ukazatelů likvidity
 - b. analýza ukazatelů rentability
 - c. analýza ukazatelů zadluženosti a finanční struktury
 - d. analýza ukazatelů aktiv
 - e. analýza ukazatelů kapitálového trhu
4. Analýza soustav ukazatelů
 - a. pyramidový rozklad ukazatelů
 - b. mezipodnikové srovnání
 - c. indikátory budoucí finanční tísně (12)

10.1.4 Horizontální analýza

Horizontální analýza přejímá data, která jsou nejčastěji získávána z účetních výkazů (z rozvahy a výkazu zisku a ztrát), případně z výročních zpráv společnosti. Tato analýza se běžně používá k zachycení vývojových trendů ve struktuře majetku i kapitálu podniku, je nejčastěji používanou metodou při vypracování zpráv o hospodářské situaci podniku a o jeho minulém i budoucím vývoji. Vedle sledování změn absolutní hodnoty vykazovaných dat v čase se zjišťují také jejich procentní změny. Změny jednotlivých

položek se sledují po řádcích, horizontálně, proto je tato metoda nazývána horizontální analýzou absolutních dat. (26)

10.1.5 Vertikální analýza

Při vertikální analýze se posuzuje struktura aktiv a pasiv podniku, z nichž je zřejmé, jaké je složení hospodářských prostředků potřebných pro výrobní a obchodní aktivity podniku a za jakých zdrojů byly pořízeny. Při procentním vyjádření jednotlivých komponent se postupuje v jednotlivých letech odshora dolů, proto se tato analýza označuje jako vertikální. (26)

10.1.6 Analýza rozdílových ukazatelů

Nejznámější rozdílové ukazatele jsou:

- čistý pracovní kapitál,
- čisté pohotové prostředky,
- čisté peněžní pohledávkové finanční fondy (23)

10.1.6.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je ukazatel vycházející z údajů běžného provozu. Tento ukazatel nás informuje o platební schopnosti podniku. Vypočítá se jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky:

$$\text{čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

V případě, že jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky a pokud jsou tato aktiva dostatečně likvidní, znamená to, že podnik je schopen hradit své závazky zpeněžením těch oběžných aktiv. Čím vyšší je ukazatel, tím je větší schopnost hradit závazky podniku. Likvidnost aktiv znamená schopnost přeměnit příslušná aktiva na finanční prostředky.

10.1.6.2 Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky představují rozdíl mezi peněžními prostředky (peníze v pokladně a na bankovních účtech) a okamžitě splatnými závazky, tento ukazatel tedy vyjadřuje vztah okamžitého stavu peněz a závazků, které by měly být v daném okamžiku splaceny, představuje nejvyšší stupeň likvidity podniku:

$$\text{čisté pohotové prostředky} = \text{finanční prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

10.1.7 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou základním a nejčastějším metodickým nástrojem finanční analýzy, zřejmě i proto, že vychází výhradně ze základních účetních výkazů, které jsou veřejně dostupné. Vzhledem ke skutečnosti, že je možné konstruovat celou řadu dalších poměrových ukazatelů, jsou níže uvedeny pouze ty nejpoužívanější, resp. ty, které mají největší vypovídací schopnost. (7, 24)

10.1.7.1 Analýza likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost podniku uspokojit své splatné závazky, mají odpovědět na otázku, zda firma bude schopna hradit své dluhy, když nastane doba jejich splatnosti. Likviditou se obecně rozumí aktuální schopnost podniku hradit své splatné závazky. Předpoklad nejpohotovější úhrady závazků skýtá krátkodobý finanční majetek, který je nejlikvidnější částí oběžného majetku podniku. Likvidnost označuje míru obtížnosti transformace majetku podniku do hotovostní (peněžní) formy. Základní analýzu likvidity je možno provádět pomocí poměrových ukazatelů likvidity, mezi nejčastěji používané ukazatele patří:

- okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně),
- pohotová likvidita (likvidita 2. stupně),
- běžná likvidita (likvidita 3. stupně). (26, 6)

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek (peněžní prostředky)}}{\text{okamžitě splatné závazky}}$$

10.1.7.2 Analýza rentability

Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti) poměřují zisk dosažený podnikáním s výší zdrojů podniku, jichž bylo užito k jeho dosažení. Tyto ukazatele se používají pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti činnosti podniku, intenzity

využívání majetku podniku, reprodukce a zhodnocení kapitálu vloženého do podniku.

K měření výnosnosti se používá více ukazatelů, nejznámější jsou:

- rentabilita celkových aktiv
- rentabilita vlastního kapitálu,
- rentabilita tržeb (13, 26)

Rentabilita celkových vložených aktiv ROA

Ukazatel ROA poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány. Do čitatele je dosazen EBIT, který odpovídá zisku před odečtením nákladových úroků a daní (provozní zisk).

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Rentabilita vlastního kapitálu ROE

Míra výnosnosti vlastního kapitálu je ukazatelem, pomocí něhož se zjišťuje, zda vložený kapitál vlastníků společnosti přináší dostatečný výnos. V čitateli se obvykle uvádí EAT neboli čistý zisk po zdanění. Doporučené hodnoty se pohybují v rozmezí 0,12 – 0,15. Hodnoty vyšší než 0,15 lze považovat za velmi dobré.

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Rentabilita tržeb ROS

Míra výnosnosti tržeb vyjadřuje podíl výsledku hospodaření na tržbách. ROS v podstatě vyjadřuje, kolik korun zisku připadne na celkové tržby. Do čitatele je dosazen zisk po zdanění, avšak někdy je vhodnější (například při cenové kalkulaci) použít zisk po zdanění (EAT) nebo EBIT (pro srovnání různých podniků).

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

10.1.7.3 Analýza ukazatelů aktiv

Ukazatele aktivity jsou používány pro řízení aktiv podniku, neboť hodnotí, jak efektivně společnost hospodaří se svými aktivy. Ukazatele obratu celkových aktiv vykazují pozitivní hodnotu, vyhodnocují, kolikrát je společnost schopna obrátit celková aktiva v peněžní prostředky za rok. Má-li podnik příliš mnoho aktiv, je jeho úrokové zatížení

příliš velké a zisk je stlačován úrokovým břemenem. Naopak při malém množství produktivních aktiv se musí vzdát mnoha potencionálně výhodných podnikatelských příležitostí. Prostřednictvím ukazatelů řízení aktiv tak lze posoudit, zda je velikost jednotlivých druhů aktiv v rozvaze v poměru k současným nebo budoucím hospodářským aktivitám společnosti přiměřená. (26, 4)

Obvykle se používají ukazatele obratu:

$$\text{celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoba}}$$

$$\text{pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

a ukazatele doby obratu:

$$\text{zásob} = \frac{365}{\text{obrat zásob}}$$

$$\text{pohledávek} = \frac{365}{\text{obrat pohledávek}}$$

10.1.7.4 Analýza ukazatelů zadluženosti

Ukazatel zadluženosti měří procentuální poměr fondů, které věřitelé poskytli společnosti. Věřitelé preferují nízký ukazatel zadluženosti. Vlastníci naopak hledají větší finanční páku, aby znásobili svoje výnosy. Ve vyspělé tržní ekonomice se hodnota poměru pohybuje v intervalu 0,3 - 0,6 v závislosti na velikosti podniku, charakteru jeho činnosti, oboru podnikání, zkušenostech vedení atd. (13)

$$\text{ukazatel celkové zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

10.1.8 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní a bankrotní modely patří mezi souhrnné indexy hodnocení podniku. Jejich cílem je vyjádření celkové finanční a ekonomické situace podniku pomocí jednoho čísla. Bankrotní modely by měly informovat o tom, zda firmě hrozí v nejbližších letech bankrot. Tyto modely byly odvozeny z dat společností, které v minulosti skutečně zbankrotovali a vychází z toho, že již několik let před tím, než společnost zbankrotuje, lze toto dovodit. (23)

Bonitních a bankrotních modelů existuje celá řada, k nejvíce rozšířeným modelům patří zejména:

- Altmanova analýza (Z-score)
- Taflerův bankrotní model
- Indexy důvěryhodnosti IN
- Kralickův rychlý test
- Tamariho model
- Index bonity
- Ekonomická přidaná hodnota

10.1.8.1 Altmanova analýza

Altmanova analýza (též Altmanův model nebo Z-Score model) je bankrotní model představující jednu z možností, jak souhrnně vyhodnotit finanční zdraví podniku. Cílem tohoto modelu je vyjádřit finanční stav firmy pomocí jediné hodnoty, která hodnotí, s jakou pravděpodobností (přibližně dva roky dopředu) se firma dostane do bankrotního stavu. Soubor ukazatelů využívá několika finančních ukazatelů vážených podle jejich relativního významu pro finance podniku. Výsledkem je určení tzv. „Z-skóre“, s tím, že v případě hodnoty nižší než 1,8 jde o neúspěch podniku a hrozící bankrot, v případě hodnoty vyšší než 1,8 lze usuzovat dobré finanční zdraví podniku. (12)

Z-score má následující tvar:

$$Z_1 = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 1,0 * X_5$$

kde:

$$X_1 = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_2 = \frac{\text{nerozdělený zisk}}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_3 = \frac{\text{zisk před zdaněním (EBIT)}}{\text{celková aktiva}}$$

$$X_4 = \frac{\text{základní kapitál}}{\text{cizí zdroje}}$$

$$X_5 = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

10.1.8.2 Tafflerův model

Tafflerův model hodnotí podnik z hlediska jeho platební schopnosti. Na rozdíl od Altmanova modelu je u Tafflerova modelu kladen vyšší důraz na likviditu.

Vzorec Tafflerova modelu má následující podobu:

$$Z_T = 0,53 * R_1 + 0,13 * R_2 + 0,18 * R_3 + 0,16 * R_4$$

kde:

$$R_1 = \frac{\text{zisk před zdaněním}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$R_2 = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{cizí kapitál}}$$

$$R_3 = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

$$R_4 = \frac{\text{tržby celkem}}{\text{celková aktiva}}$$

Je-li výsledná hodnota vyšší, než 0,3, není podnik ohrožen bankrotem, naopak hodnota nižší než 0,2, značí vysoké riziko bankrotu.

10.1.8.3 Index důvěryhodnosti IN95

Indexy důvěryhodnosti vznikly v podmínkách České republiky, proto aby umožnily posouzení finančního rizika českých podniků. Je to souhrnný index pro hodnocení finančního zdraví společnosti prostřednictvím jediného čísla. Podobně jako předchozí indexy se skládá z několika dílčích součástí - koeficientů, které se zabývají specifickými oblastmi finančního řízení společnosti. Postupně byly sestaveny 4 indexy: IN95, IN01, IN05, IN99. Nejznámější a nejpoužívanější z nich je Index IN95 (24, 20)

Index IN95 akcentuje hledisko věřitele, a proto je označován také jako věřitelský index, při odhadování finanční tísně podniku vykazuje více než 70% úspěšnost. Poměrové ukazatele se určí ze vztahu:

$$IN95 = V1 * A + V2 * B + V3 * C + V4 * D + V5 * E - V6 * F$$

kde:

$$A = \frac{\textit{aktiva}}{\textit{cizí kapitál}}$$

$$B = \frac{\textit{EBIT}}{\textit{nákladové úroky}}$$

$$C = \frac{\textit{EBIT}}{\textit{celková aktiva}}$$

$$D = \frac{\textit{celkové výnosy}}{\textit{celková aktiva}}$$

$$E = \frac{\textit{oběžná aktiva}}{\textit{krátkodobé závazky a úvěry}}$$

$$F = \frac{\textit{závazky po lhůtě splatnosti}}{\textit{výnosy}}$$

V1 až V6 = váhy jednotlivých ukazatelů (např. pro obor ve kterém podnikala analyzovaná společnost, jsou váhy následující: V1 = 0,24; V2 = 0,11; V3 = 18,73; V4 = 0,41; V5 = 0,1; V6 = 11,57).

Pokud je výsledná hodnota ukazatele:

- IN > 2 uspokojivá finanční situace
- 1 < IN < 2 šedá zóna, nelze jednoznačně hodnotit
- IN < 1 podnik je ohrožen vážnými finančními problémy

11 Praktická část

Praktická část této práce se zabývá řešením insolvenčního řízení společnosti PIANA Týniště, a.s., která je v současnosti v konkurzu. V této části se zaměřím na finanční analýzu podniku v době před prohlášením konkurzu a pokusím se zjistit příčiny úpadku.

Insolvenční řízení bylo zahájeno na základě podaného insolvenčního návrhu, který podal bývalý zaměstnanec společnosti dne 2.5.2008 z důvodu nevyplacené mzdy a odstupného. Dne 6.6.2008 byl zjištěn úpadek společnosti a zároveň byl na společnost prohlášen i konkurz.

11.1 Historie vzniku společnosti PIANA Týniště, a.s.

Společnost PIANA Týniště, a.s. byla do obchodního rejstříku zapsána dne 7. února 1997, kdy došlo k privatizaci státního podniku PIANA, Týniště nad Orlicí. Státní podnik byl založen rozhodnutím Ministerstva průmyslu České republiky č. 351/1990 s účinností od 1. listopadu 1990.

Počátek vzniku společnosti se však datuje již od roku 1894 – 1895, kdy došlo k založení továrny na nábytek. V době založení továrny bylo v okolí Týniště nad Orlicí dostatek základních surovin pro výrobu nábytku, především proto, že se městečko nacházelo uprostřed borových a smrkových lesů. Rozvoji průmyslu výrazně přispěla výstavba železnice na konci 19. století, kdy se město Týniště nad Orlicí stalo významnou železniční křižovatkou tratí z Prahy do Hanušovic a z Chocně do Meziměstí. Započatá výroba nábytku byla ukončena až první světovou válkou a po založení samostatného Československa v roce 1918 se tradiční výroba opět obnovila. Společnost v té době vyráběla především kuchyňský nábytek, jídelny, ložnice, obývací pokoje a další vybavení domácností. Tuto velmi úspěšnou fázi rozvoje podniku přerušila až druhá světová válka. V roce 1939 ve společnosti pracovalo již 200 zaměstnanců, ale během války byla výroba značně omezená. Až po roce 1945 se výroba opět v plném rozsahu obnovila a společnost získala značné úspěchy především v sériové výrobě nábytku – ložnic, které sloužily převážně na vývoz do Anglie.

Společnost byla v té době velmi úspěšná, zakládala si především na kvalitní výrobě nábytku a zaměstnávání mnoha odborných pracovníků. Nejen proto byla v roce 1965 v Týništi nad Orlicí (městečko s téměř 7.000 obyvatel ležící v Královéhradeckém kraji, v okrese Rychnov nad Kněžnou) zahájena výroba pianinových skříní. V souvislosti se změnou výroby, byla zahájena rozsáhlá investiční výstavba, neboť současné zařízení neodpovídalo novým kapacitním a kvalitativním nárokům na výrobu pianinových skříní. Závod na výrobu pian a klavírů působil až do roku 1989 v rámci oborového podniku Československé hudební nástroje se sídlem v Hradci Králové. V této době společnost vyráběla až 30.000 kusů pianinových křídel ročně, výhradně pro státní podnik Petrof Hradec Králové (i v současnosti patří společnost PETROF, spol. s r.o. mezi největší výrobce pian v Evropě). Po rozpadu oborového podniku, byl v roce 1990 založen samostatný státní podnik PIANA (tehdy byl ve svém oboru největší výrobce v Evropě) a již v tomto období (od roku 1991) započala snaha převést státní podnik do soukromých rukou, na majetku státního podniku však vázlo velké množství nároků restituentů. Jednotliví restituenti byli postupně odškodňováni z Restitučního investičního fondu, až nakonec státní podnik vstoupil v roce 1993 do likvidace a v roce 2004 pak úplně zanikl.

Několikaletá snaha o privatizaci státního podniku byla úspěšně završena až na konci roku 2001, kdy do vlastnictví společnosti PIANA Týniště, a.s. přešla rozhodující část majetku státního podniku a byly převzaty veškeré jeho související závazky, včetně všech zaměstnanců. Dnem 31.12.2001 převzala společnost PIANA Týniště, a.s. veškerou výrobně obchodní činnost a závazky z uzavřených obchodních kontraktů státního podniku PIANA. Hlavním cílem nově vznikající společnosti bylo uspokojení všech současných odběratelů v oblasti dodávek pianinového a klavírového nábytku a získání odběratelů nových. Společnost měla snahu navázat především na úspěchy státního podniku PIANA z minulých let a datum 31.12.2001 považuje za den faktického zahájení výrobně obchodní činnosti společnosti.

11.2 Základní údaje o společnosti PIANA Týniště, a.s.

Název společnosti:	PIANA Týniště, a.s.
Datum zápisu:	7. února 1997
Právní forma:	akciová společnost
Sídlo:	Týniště nad Orlicí
Základní kapitál:	1,000.000,-- Kč
Akcie:	100 ks akcie v listinné podobě znějí na majitele ve jmenovité hodnotě 10.000,-- Kč

Obr. 11.1: Logo společnosti PIANA Týniště, a.s.

Sídlem společnosti je obec Týniště nad Orlicí, která se nachází v okrese Rychnov nad Kněžnou v Královéhradeckém kraji. Týniště nad Orlicí je vzdálené 20 km od Hradce Králové a 30 km od Pardubic. Město má velmi dobrou strategickou polohu z hlediska dopravní dostupnosti, neboť leží na významném regionálním železničním uzlu a zároveň při hlavním tahu státní silnice I. třídy.

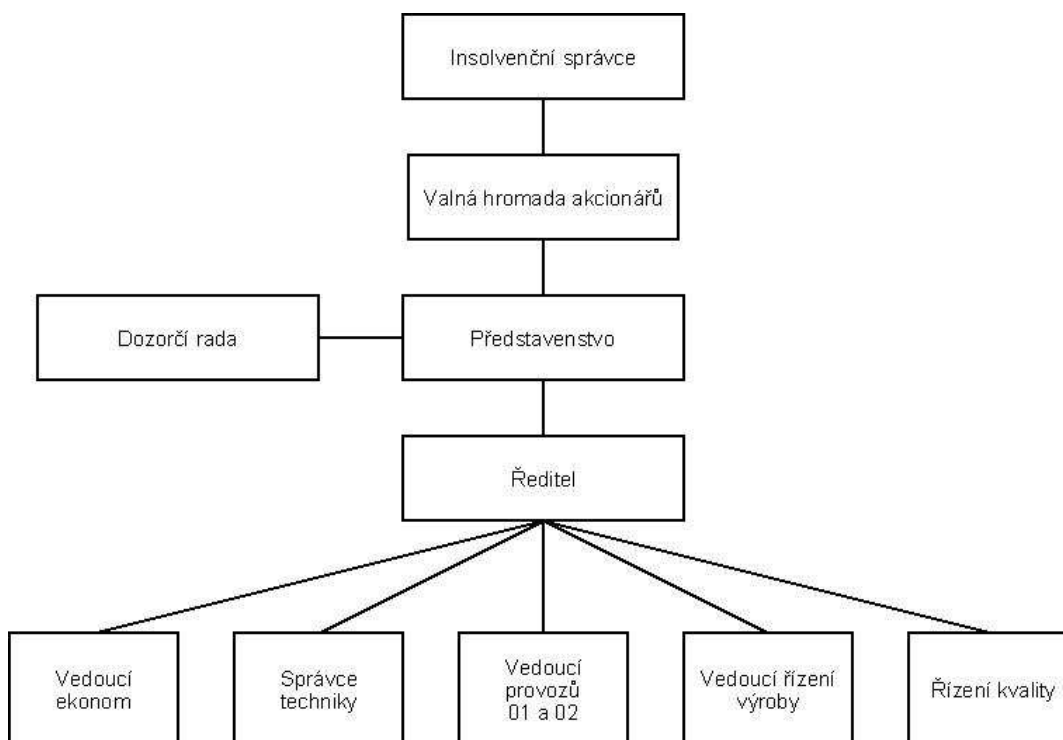
Předmětem podnikání společnosti je:

- truhlářství
- výroba a prodej tepelné energie
- výroba a prodej destilované vody
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej v režimu živnosti volné
- poskytování poradenských služeb a informačních služeb v oblasti dřevařské výroby
- zprostředkování obchodu a služeb
- ubytovací služby, hostinská činnost
- silniční motorová doprava nákladní
- výroba hudebních nástrojů
- výroba pilařská a impregnace dřeva
- výroba dřevěných výrobků (kromě truhlářských a tesařských, nábytků a hraček)
- umělecko-řemeslné zpracování dřeva
- výroba her, hraček a dětských kočárků

11.2.1 Organizační struktura

Orgány společnosti v současnosti jsou:

- a) insolvenční správce
- b) valná hromada
- c) představenstvo
- d) dozorčí rada

Obr. 11.2: Organizační schéma společnosti PIANA Týniště, a.s. po prohlášení konkurzu

V roce 2005 koupila společnost PETROF, spol. s r.o. (v čele s paní Mgr. Zuzanou Ceralovou – Petrofovou, která ve společnosti PIANA Týniště, a.s. dodnes působí jako předsedkyně dozorčí rady), která je dlouholetým a zároveň největším odběratelem společnosti 86 % akcií, zbylých 14 % vlastnila společnost BOHEMIA PIANO s.r.o.

11.2.2 Odběratelé a dodavatelé společnosti

V době zakládání společnosti a privatizace státního podniku PIANA byl největším a světově nejvýznamnějším odběratelem výrobce klavírů a pianin společnost PETROF, spol. s r.o. Druhým z hlediska odběru největším odběratelem byla společnost Bohemia piano s.r.o. (nyní C.BECHSTEIN EUROPE s.r.o.). Oba tyto dlouholetí spolupracující

partneři měli společnosti PIANA Týniště, a.s. dát záruku odbytové zajištěnosti výroby. Obchodní politika obou těchto firem je orientovaná na zahraniční odběratele, kvalita výrobků a tradice společnosti PIANA Týniště, a.s. měla i nadále jejich export realizovat.

Dalšími významnými odběrateli byly společnosti SEIDL PIANO a.s. a KLIMA – PIANO Manufacture s.r.o. (v roce 2004 byl na tuto společnost prohlášen konkurz, který byl zrušen pro nedostatek majetku, poté byla tato společnost vymazána z obchodního rejstříku).

Všichni výše jmenovaní odběratelé, vznikly v rámci privatizace z bývalého celku Československých hudebních nástrojů a v roce 2001 odebírali 96 % celkové produkce. Zbývající 4 % roční produkce byly dodávány několika zahraničním odběratelům.

Tab. 11.1: Přehled největších odběratelů společnosti

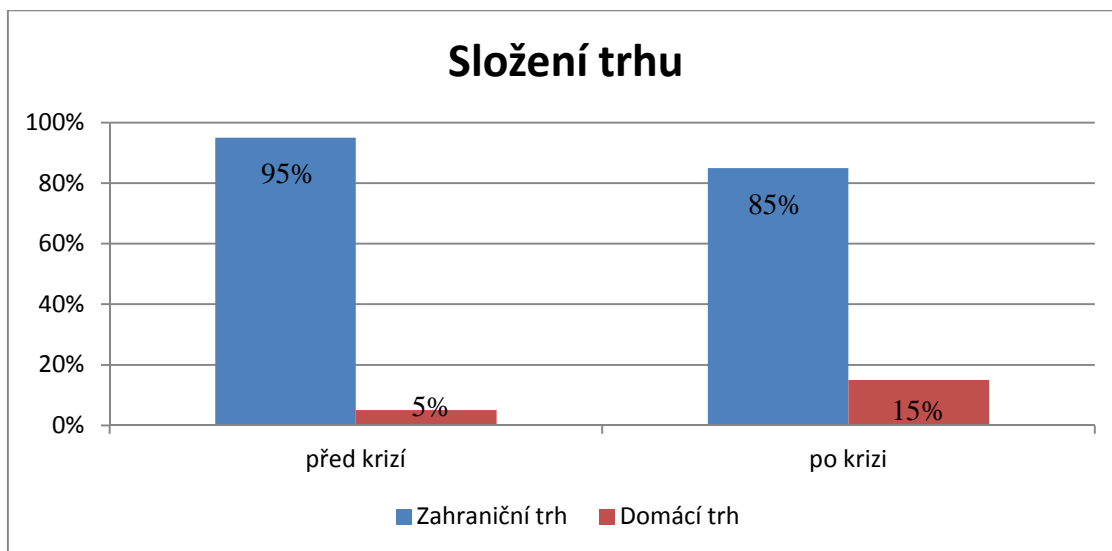
Přehled největších odběratelů společnosti:	
1.	PETROF, spol. s r.o.
2.	Bohemia piano s.r.o. (nyní C.BECHSTEIN EUROPE s.r.o.)
3.	SEIDL PIANO a.s.
4.	KLIMA – PIANO Manufacture s.r.o.

Dodavatelé výrobních a pomocných materiálů byli zajišťováni jak v České republice, tak v zahraničí (především z Rakouska, Německa a Itálie). Z důvodu nakupování co možná nejkvalitnějšího materiálu v příznivé cenové relaci, společnost udržovala od každého významného druhu materiálu alespoň dva dodavatele a to pro případ jak jejich možného výrobního nebo dodavatelského výpadku, tak pro zajištění možnosti výběru.

Společnost PIANA Týniště, a.s. si zakládala především na tradici a na tom, že jsou ojedinělými výrobci svého druhu v Evropě, když v době privatizace (v roce 2001) nebyl znám žádný jiný výrobce, který by vyráběl několik desítek modelů a typů pianinových skříní v celé škále velmi kvalitně provedeného náročného povrchového dokončení s celkovou roční produkcí cca 14 tisíc souprav.

V roce 2003 bylo 95 % výrobků vyváženo do zahraničí, pouhých 5 % výrobků skončilo u českých zákazníků. S příchodem krize v roce 2004 a především v roce 2005 výrazně poklesl prodej výrobků do zahraničí, ke snížení prodeje na domácím trhu nedošlo, počet prodaných výrobků zůstal stejný, avšak v celkovém počtu prodaných výrobků narostl na 15 %.

Graf. 11.1: Složení trhu před krizí a po krizi v letech 2004 a 2005

11.2.3 Majetek společnosti získaný privatizací státního podniku

Jak již bylo uvedeno výše, společnost PIANA Týniště, a.s. byla založena v roce 1997 za účelem privatizace státního podniku PIANA Týniště nad Orlicí. Až do roku 2001 společnost vyvíjela činnosti, které měly jediný cíl, a to převedení veškerého majetku státního podniku na společnost PIANA Týniště, a.s. Na podzim roku 2000 společnost žádala likvidátora státního podniku o odkoupení majetku, její požadavek byl však v roce 2001 Ministerstvem vnitra ČR zamítnut. Další žádost o přímý prodej majetku podala společnost na konci června 2001, tentokrát bylo požadavku vyhověno a majetek státního podniku byl odkoupen za částku 85,800.000,-- Kč (část majetku státního podniku však odkoupena nebyla z důvodu nedořešených restitucí).

PIANA Týniště, a.s. rovněž nabyla vlastnické právo k peněžním prostředkům uloženým na bankovních účtech, které byly předmětem převodu. Společnost také nabyla vlastnického právo ke všem majetkovým hodnotám a současně převzala veškeré

závazky státního podniku, kromě nepřenosných daňových závazků. Převzaty byly rovněž všechny pracovně právní vztahy. Až do roku 2001 tak společnost neměla žádné zaměstnance.

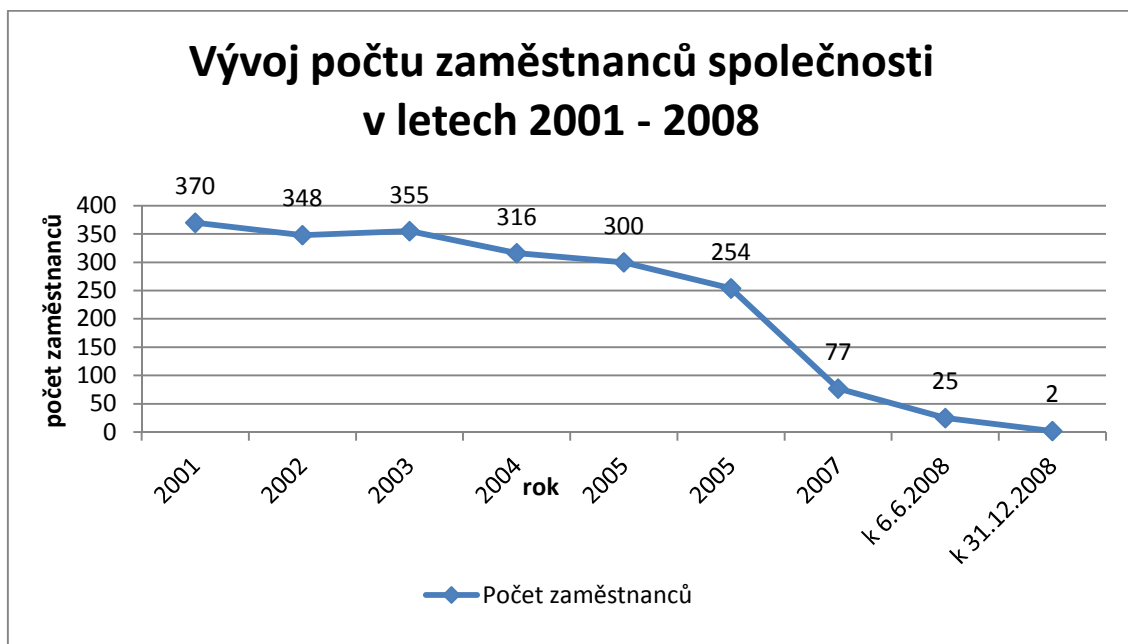
Na odkoupení majetku státního podniku si společnost vzala účelový úvěr od Československé obchodní banky, a.s. ve výši 85,800.000,-- Kč. Zástavou za poskytnutý úvěr byl nabytý nemovitý majetek zapsaný na LV č. 2510 pro k.ú. a obec Rychnov nad Kněžnou. V lednu 2002 byla zástava rozšířena o pohledávky z obchodního styku.

11.2.4 Vývoj počtu zaměstnanců společnosti v letech 2000 až 2008

V následující kapitole uvádím pro zajímavost vývoj počtu zaměstnanců společnosti v letech 2000 až 2008. V roce 2000 společnost neměla ještě žádného zaměstnance (činnost společnosti ještě nebyla v roce 2000 prakticky zahájena, čekalo se na dořešení privatizace), v roce 2001 společnost převzala všechny zaměstnance likvidovaného státního podniku PIANA. Od tohoto roku již počet zaměstnanců pouze klesal až na kritických 77 zaměstnanců v roce 2007, kdy společnost procházela krizí a propouštěla všechny výrobní zaměstnance. Ke dni prohlášení konkurzu, tj. k 6.6.2008, ve společnosti pracovalo již pouze 25 zaměstnanců. Po prohlášení konkurzu zůstaly ve společnosti již pouze dva zaměstnanci – účetní a topič/údržbář. Bohužel tak společnost nenaplnila jeden z cílů, o který usilovala při privatizaci státního podniku a kterým bylo udržet zaměstnanost v týništském regionu. Kromě společnosti PIANA Týniště, a.s. zaměstnance propouštěla i společnost PETROF, spol. s r.o., která od roku 2004 procházela rovněž krizí. Nezaměstnanost v okrese Rychnov nad Kněžnou byla v roce 2007 4,2 %, o rok později již 7,7 %.

Společnost na základě přijatých organizačních změn, směřujících k ukončení výroby, rozhodla o zrušení mnoha pracovních míst a dala tak výpověď z pracovního poměru všem svým výrobním zaměstnancům (výpověď dostalo přibližně 80 zaměstnanců). Ke dni 30.11.2007 byla ukončena výrobní činnost. V průběhu ledna až března 2008 společnost postupně propouštěla všechny zaměstnance (zůstali pouze ti, kteří zabezpečovali ostrahu objektů, topiči, údržbáři...). Dne 2.5.2008 bylo na návrh jednoho ze zaměstnanců zahájeno insolvenční řízení.

Graf. 11.2: Vývoj počtu zaměstnanců společnosti PIANA Týniště, a.s. v letech 2001 - 2008

11.3 Ekonomické příčiny krize

Jak již bylo uvedeno výše, největší odběratel společnost PETROF, spol. s r.o. se v roce 2005 stal většinovým akcionářem společnosti. Společnosti se spojily s cílem bojovat proti asijské konkurenci, která v posledních letech výrazně zvyšovala podíl na celosvětovém trhu s hudebními nástroji. Za sjednocením technologií obou společností byla vize zvýšení kvality, snížení nákladů a ve svém důsledku i posílení konkurenceschopnosti na pianinovém trhu.

Spojení se společností PETROF, spol. s r.o. však příliš úspěšné nebylo, do krize se dostala nejen společnost PIANA Týniště, a.s., ale i společnost PETROF, spol. s r.o., ta se však z problémů dostala. Zachránila ji sériová výroba nábytku (především luxusních kuchyňských linek). Společnost PIANA Týniště, a.s. bohužel podobná opatření neprovedla, výrobu začala spíše utlumovat, prodávat majetek, propouštět zaměstnance (společnost PETROF, spol. s r.o. také výrazně propouštěla své zaměstnance, původní počet zaměstnanců byl kolem 1000, ke konci roku 2009 jich bylo již pouze 200). Nakonec byla úplně zrušena výroba jednoho ze dvou provozů.

Celý trh pian byl v útlumu přibližně od roku 2004, kdy ve světě celkově upadl zájem o hudební nástroje. Tento nezájem byl pro mnoho výrobců hudebních nástrojů nejen v České republice likvidační. Krize postihla bez výjimky všechny výrobce pian, dokonce i ty nejluxusnější značky (jako např. Steinway & Sons), do insolvence se dostalo mnoho konkurenčních firem z Německa, byla uzavřena tradiční výroba pian v Anglii, rakouský výrobce luxusních pian se stal součástí asijského koncernu. Nejvíce pian PIANA Týniště, a.s. vyvážela do Spojených států Amerických, kde však odběratelé nebyli schopni splácet dohodnuté splátky za nakoupené nástroje, navíc banky těmto odběratelům již nebyly ochotné poskytovat nové úvěry. Samotní zákazníci si nákup piana jako zbytného zboží mnohdy raději odpustili a protože PETROF, spol. s r.o. jako největší odběratel vyvážel do zahraničí čím dál méně zboží, od společnosti PIANA Týniště, a.s. čím dál méně výrobků odebíral. Podobně na tom byly i ostatní odběratelé, kteří neměli pro své výrobky v zahraničí odbytu. Společnost PETROF, spol. s r.o. se i přes velké problémy z krize dostala a nyní dál funguje, a pravděpodobně i proto, že spousta konkurenčních podniků (především v Německu) zkrachovala a trh výrobců klavírů a pian se „pročistil“.

Tab. 11.2: Shrnutí příčin krize

Shrnutí hlavních příčin krize společnosti PIANA Týniště, a.s.	
1.	Levné konkurenční výrobky z asijských zemí
2.	Krize v USA v roce 2003 a 2004, která se na trhu pianin v České republice projevila na konci roku 2004 a v roce 2005
3.	Zbytnost výrobků – souvisí s předchozím bodem; piana a klavíry se jakožto zbytné zboží přestaly prodávat
4.	Nízký kurz dolaru – souvisí rovněž s bodem č. 2
5.	Odběratelé odebírali menší než dohodnuté množství výrobků
6.	Vysoké množství pohledávek po lhůtě splatnosti (především za hlavními odběrateli - PETROF, spol. s r.o. a Bohemia Piano s.r.o.)
7.	Pokles výrobní kapacity (propouštění zaměstnanců)
8.	Dodávka velkého množství nekvalitního materiálu a následné opravy
9.	Vysoké náklady, velké množství dlouhodobých úvěrů a z nich plynoucí úroky (v posledních letech již banky přestaly být ochotny půjčovat společnosti další finanční prostředky, společnost musela začít rozprodávat majetek, propouštět zaměstnance)

11.4 Situace ve společnosti před prohlášením konkurzu

Prvotním záměrem této práce bylo analyzovat roky 2005 až 2008, tedy ty, které bezprostředně předcházely prohlášení konkurzu, avšak po prostudování podkladů (především rozvahy, výkazu zisku a ztrát a výroční zprávy), bylo zřejmé, že společnost měla vážné problémy již před rokem 2004.

11.4.1 Situace ve společnosti v roce 2004

Zásadním problémem, který způsobil mnoho problémů, byl nedostatek práce, což bylo zapříčiněno především největšími odběrateli společností PETROF, spol. s r.o. a Bohemia Piano s.r.o., kteří v rozporu s dřívějšími dohodami realizovali nákup polotovarů od jiných dodavatelů. Společnost snížila počet zaměstnanců z 355 na 316 a provedla několik dalších dílčích organizačních opatření, jejichž cílem bylo zejména ušetřit na spotřebě paliva. Finanční tok značně omezoval vysoký stav pohledávek po lhůtě splatnosti.

11.4.2 Situace ve společnosti v roce 2005

V roce 2005 se akcionáři společnosti – fyzické osoby, rozhodli v rámci upevnění vztahů odprodat své majetkové podíly (celkem 86 % akcií) společnosti PETROF, spol. s r.o. (tedy největšímu odběrateli společnosti). Cílem tohoto spojení měl být příslib zajištění potřebného objemu práce a realizace zásadních restrukturalizačních opatření vedoucích ke zvýšení kvality, objemu výroby a ke snížení nákladů. Pro rok 2005 se nepodařilo naplnit plán tržeb, zejména z důvodu poklesu výrobní kapacity zapříčiněnou častou obměnou pracovníků, kdy nově nastupující výrobní zaměstnanci nebyli schopni zajistit požadovaný výrobní výkon. Dalším zásadním problémem byly časté opravy povrchové úpravy způsobené dodávkou nekvalitního laku, když se skrytá vada objevila až u odběratele. V roce 2005 společnost zaměstnávala 300 pracovníků a hospodařila s účetní ztrátou v objemu 12,719.000,-- Kč.

11.4.3 Situace ve společnosti v roce 2006

Největší akcionář společnosti PETROF, spol. s r.o. inicioval odstranění neefektivních činností při provádění povrchových úprav pianinových a klavírových skříní, tato neefektivní činnost se však nepodařila odstranit a proto představenstvo společnosti rozhodlo o zrušení provozu 02 - povrchové úpravy a propuštění přibližně 200

zaměstnanců. Někteří zaměstnanci přešli do společnosti PETROF, spol. s r.o., která ihned začala budovat vlastní objekt na provádění povrchových úprav. Společnost opět nenaplnila plán tržeb pro rok 2006, který předpokládal dodávky v objemu nad 160 mil. Kč, především z důvodu poklesu výroby. Průměrně společnost za rok 2006 zaměstnávala 254 pracovníků. Výroba nadále pokračovala pouze v provozu 01, areál provozu 02 byl prodán ve veřejné dražbě za částku 16,550.000,-- Kč. Výtěžek byl použit na splátky dlouhodobého úvěru a platby zdravotního a sociálního pojištění a DPH. Prodej areálu provozu 02 měl společnosti zajistit finanční soběstačnost a postupně snižovat závazky. Rovněž byly ukončeny dodávky některým významným zahraničním odběratelům, zejména společností SEILER a ROLAND.

11.4.4 Situace ve společnosti v roce 2007

Společnost PIANA Týniště, a.s. nebyla v roce 2007 schopna zajistit objem tržeb nutných pro udržení chodu výroby a vygenerování potřebného peněžního toku z toho důvodu, že hlavní tuzemští odběratelé nenaplnili svými objednávkami původní předpoklady. Z tohoto důvodu společnost ukončila ke dni 30.11.2007 svoji výrobní činnost a propustila všechny výrobní zaměstnance. Úvěrující banka vyzvala společnost k úhradě svých závazků z důvodu dlouhodobého prodlení splácení úvěru. Celkový závazek ke dni sesplatnění činil částku 33,915.330,47 Kč. Tímto okamžikem se společnost dostala do stavu předluženosti, neboť její majetek nedosahoval výše jejích splatných závazků. Pohledávku úvěrující banky odkoupila společnost C.BECHSTEIN EUROPE s.r.o. (dříve Bohemia piano a.s.) a přešlo tak na ní i její zajištění majetkem (movitým i nemovitým) společnosti PIANA Týniště, a.s. Ke konci roku 2007 společnost začala provádět inventarizaci majetku a závazků a intenzivně připravovat podklady k podání insolvenčního návrhu. Průměrně bylo ve společnosti ročně zaměstnáno již pouze 77 zaměstnanců.

11.4.5 Situace ve společnosti v roce 2008

Začátek roku 2008 se i nadále nesl v duchu inventarizace majetku a závazků společnosti, která se však z důvodu jejího rozsahu při minimálním personálním obsazení značně prodloužila a podání insolvenčního návrhu se opozdilo. V květnu 2008 podal insolvenční návrh jeden z bývalých zaměstnanců, kterému společnost dlužila

několikaměsíční mzdu a nárok na odstupné. Průměrný počet zaměstnanců k 5.6.2008 je již pouze 25, od 6.6.2008 byli ve společnosti zaměstnání již pouze 2 pracovníci.

11.5 Shrnutí situace před prohlášením konkurzu

Z výše uvedeného shrnutí jednotlivých let hospodaření společnosti před přehlášením konkurzu v roce 2008 je zřejmé, že společnost byla ve značných problémech již v roce 2004, tyto problémy byly způsobeny především hlavními odběrateli společnosti, kteří odebírali menší množství, než bylo předem smluvně ujednané. PIANA Týniště, a.s. poprvé začala propouštět zaměstnance, proto aby snížila své náklady. V roce 2005 se společnost spojila se společností PETROF, spol. s r.o. (resp. společnost PETROF, spol. s r.o. nakoupila 86 % akcií společnosti a získala tak podstatný vliv nad společností), proto aby společně bojovali proti levným asijským výrobcům. V roce 2006 se krize začala projevovat naplno, bylo propuštěno velké množství zaměstnanců, společnost začala rozprodávat svůj majetek, byla ukončena činnost jednoho (ze dvou) provozu. Vedení společnosti doufalo, že prodejem majetku (v celkové výši přes 16 milionů korun) uhradí některé své závazky a stane se tak finančně soběstačnou, bohužel tento původní záměr se nepodařilo naplnit. Společnost neměla dostatek finančních prostředků k financování hlavních provozních činností a již v listopadu roku 2007 plně ukončila svou činnost, ke dni 30.11.2007 byla rovněž propuštěna většina zaměstnanců, poté vedení společnosti připravovalo podklady k podání dlužnického insolvenčního návrhu.

11.6 Zahájení insolvenčního řízení

Dne 2.5.2008 bylo se společností PIANA Týniště, a.s. zahájeno insolvenční řízení, které je v současnosti vedeno u Krajského soudu v Hradci Králové. Insolvenční návrh byl podán jedním z bývalých zaměstnanců společnosti, kterému nebyla vyplacena mzda ani odstupné. Věřitel navrhuje, aby bylo rozhodnuto o úpadku společnosti

Soud vyzval dlužníka, aby se k podanému insolvenčnímu návrhu vyjádřil a dále předložil některé nezbytné podklady (například seznam svého majetku včetně

pohledávek s uvedením svých dlužníků, seznam svých závazků s uvedením věřitelů a seznam svých zaměstnanců).

Dlužník soudu sdělil, že on sám v minulých měsících připravoval podklady pro podání dlužnického insolvenčního návrhu a později se k návrhu na zahájení insolvenčního soudu i připojil, s tím, že navrhuje, aby byl na jeho majetek prohlášen konkurzu.

Z podání dlužníka dále vyplývá, že má:

- majetek (včetně emisních povolenek) v hodnotě 42,148.301,-- Kč,
- závazky ve výši 64,563.747,-- Kč,
- 2 zaměstnance.

Insolvenční soud dále zjišťoval podrobnosti prodeje nemovitostí dlužníka v lednu 2007, kdy bylo v dobrovolné dražbě prodáno několik nemovitostí dlužníka zajištěných zástavním právem ve prospěch Československé obchodní banky, a.s. za částku 16,550.000,-- Kč. Odhadovaná cena nemovitostí je dle posudku soudního znalce 16,000.000,-- Kč. Nemovitosti tvořil areál na výrobu pianin, administrativní budova, jídelna s vlastní kantýnou a několik menších skladových a provozních budov. Celková rozloha areálu je 75.000 m². Další nemovitosti dlužníka byly prodány v dubnu 2007 na základě kupní smlouvy za částku 6.175.000,-- Kč.

Dne 6. června 2008 byl zjištěn úpadek dlužníka a zároveň byl na jeho majetek prohlášen konkurz, současně byl ustanoven insolvenční správce dlužníka. Soud vyzval všechny věřitele dlužníka, aby se ve lhůtě 30 dnů (od zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku), přihlásili do insolvenčního řízení. Podstatnou informací je to, že případné úhrady se po prohlášení konkurzu již nadále neposkytují dlužníkovi, ale přímo ustanovenému insolvenčnímu správci.

12 Finanční analýza společnosti PIANA Týniště, a.s. před prohlášením konkurzu

Předmětem této kapitoly diplomové práce je provedení finanční analýzy vybraných ukazatelů sledované společnosti PIANA Týniště, a.s., jejímž cílem je zhodnocení finanční situace v době před prohlášením konkurzu. Ke zjištění finanční situace byly využity základní metody finanční analýzy, jako jsou:

- analýza absolutních ukazatelů,
- analýza rozdílových ukazatelů,
- analýza poměrových ukazatelů,
- analýza soustav ukazatelů - bonitní a bankrotní modely.

Hlavním zdrojem informací pro sestavení finanční analýzy jsou účetní výkazy podniku (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a výkaz cash flow), které jsou součástí výročních zpráv jednotlivých sledovaných roků a jsou zveřejněny v obchodním rejstříku (www.justice.cz). Analýza bude provedena za období 2003 -2007.

12.1 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních (či stavových) ukazatelů slouží k vytvoření základního přehledu o stavu podniku. Jejím výstupem je zejména poměrová (vertikální) analýza a analýza trendů (horizontální). Na základě analýzy absolutních ukazatelů jsou dále sestavovány hlavní oblasti podrobnější analýzy o finančním zdraví analyzovaného podniku. Vzhledem ke skutečnosti, že aktiva i pasiva společnosti tvoří záporné hodnoty, uvádím níže pouze horizontální analýzu vybraných položek aktiv, pasiv a výkazu zisku a ztrát.

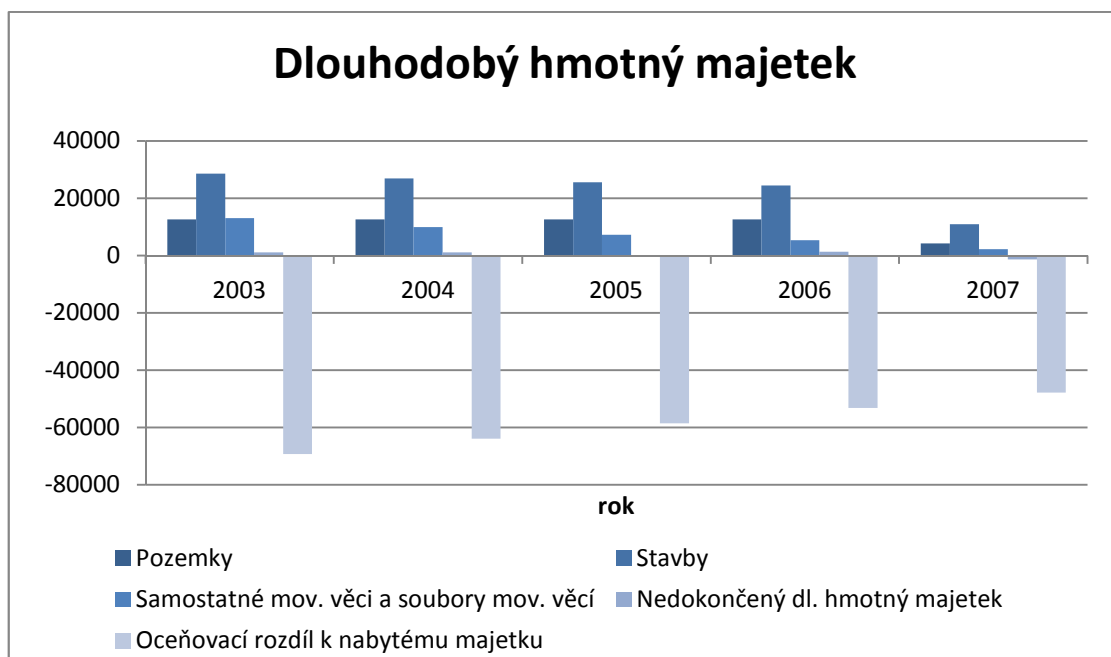
12.1.1 Horizontální analýza

Tab. 12.1: Horizontální analýza aktiv

	2004/2003		2005/2004		2006/2005		2007/2006	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
AKTIVA	-28.617	-25,5%	-11.263	-13,5%	-42.312	-58,6%	-41.910	-140,5%
Dlouhodobá aktiva	640	-4,7%	297	-2,3%	3.714	-29,4%	-22.640	-253,6%
Dlouhodobý NM	-71	-22,8%	-70	-29,0%	374	218,7%	-321	-58,9%
Dlouhodobý HM	711	-5,1%	367	-2,8%	3.340	-26,1%	-22.319	-235,6%
Oběžná aktiva	-29.278	-23,3%	-11.733	-12,2%	-45.894	-54,3%	-19.097	-49,4%
Zásoby	-6.494	-10,7%	378	0,7%	-31.401	-57,4%	-13.270	-57,0%
Dlouhodobé pohledávky	0	0,0%	1.846	304,1%	0	0,0%	-2.453	-100,0%
Krátkodobé pohledávky	-23.056	-40,8%	-8.206	-24,5%	-12.636	-50,0%	-3.135	-24,9%
Krátkodobý FM	272	3,6%	-5.751	-72,9%	-1.857	-86,9%	-239	-85,7%

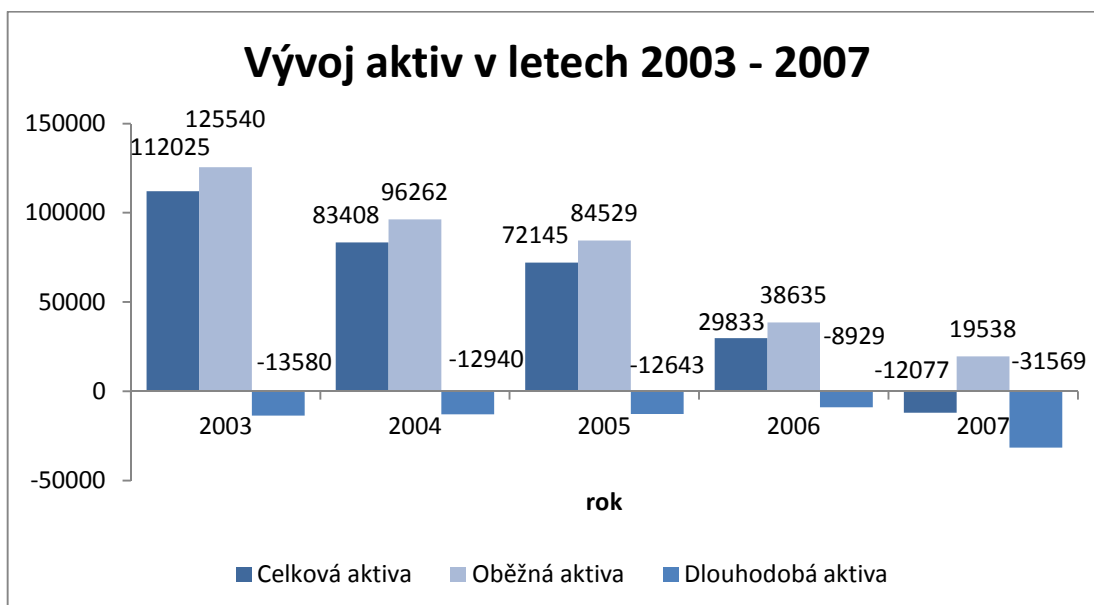
V jednotlivých letech je z výše uvedené tabulky patrné snižování téměř všech složek aktiv (vyjma dlouhodobých pohledávek, které jsou shodně v letech 2003 a 2004 ve výši 607.000,-- Kč a v letech 2005 a 2006 ve výši 2,453.000,-- Kč, v roce 2007 společnost již neměla žádné dlouhodobé pohledávky). Na poklesu celkových aktiv v roce 2004 má vliv především snížení stavu krátkodobých pohledávek, zásob a dlouhodobého hmotného majetku. V roce 2005 výrazně poklesl stav krátkodobého finančního majetku (z více než 7,8 milionů na „pouhé“ 2 miliony korun peněžních prostředků uložených na bankovních účtech společnosti). Hodnota dlouhodobého nehmotného majetku se v roce 2005 zvýšila ze 171.000,-- Kč na 545.000,-- Kč v roce 2006, avšak v roce 2007 se jeho hodnota opět snížila na 224.000,-- Kč. S ohledem na záporný stav dlouhodobého hmotného majetku, je nutné uvést skutečnost, že tato hodnota je snižována tzv. oceňovacím rozdílem k nabytému majetku. V níže uvedeném grafu proto uvádím i stav pozemků, staveb a samostatných movitých věcí, z něhož je patrná poměrně vysoká hodnota pozemků, staveb a samostatných movitých věcí (přes 50 mil. Kč v roce 2003).

Graf. 12.1: Složení dlouhodobého hmotného majetku v letech 2003 - 2007

Z níže uvedeného grafu vývoje aktiv v letech 2003 – 2007 je rovněž patrný snižující se trend celkových, oběžných i dlouhodobých aktiv. Nízké hodnoty celkových aktiv jsou ovlivněny záporným stavem dlouhodobých hmotných aktiv.

Graf. 12.2: Vývoj aktiv společnosti v letech 2003 - 2007

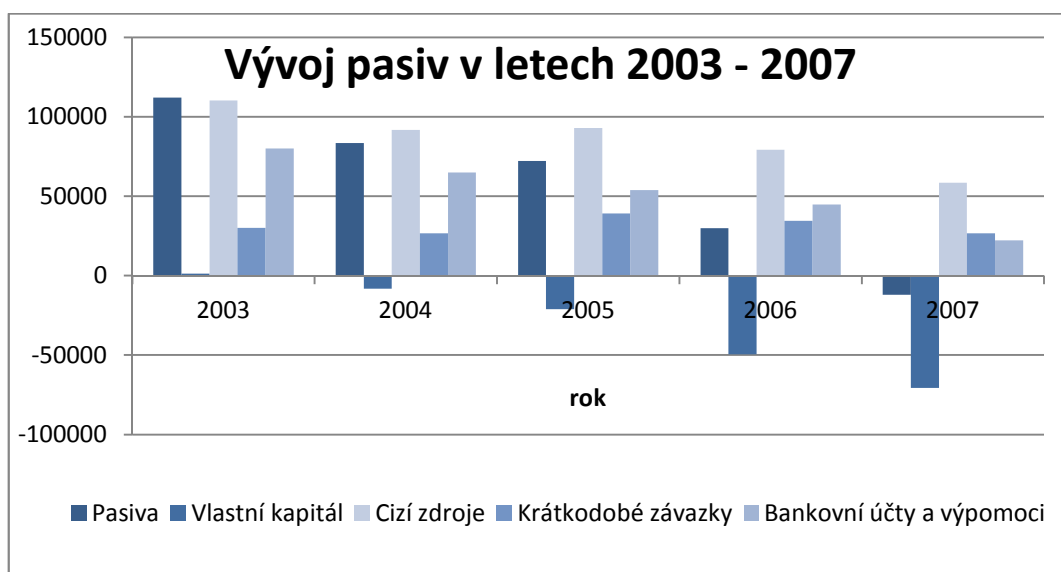

Z tabulky 12.2 i z grafu 12.3 je patrné, že nejvýznamnější položkou pasiv jsou cizí zdroje a z nich pak především dlouhodobé bankovní úvěry. Všechny položky pasiv se postupně snižují až do záporných hodnot celkových pasiv v roce 2007. Vlastní kapitál, který měl již v roce 2003 hodnotu pouhých 1,351.000,-- Kč, se v roce 2004 výrazně snížil na hodnotu -8,280.000,-- Kč. V dalších letech byla jeho hodnota již pouze záporná a nadále se velice rychle snižovala. Snižování vlastního kapitálu je zapříčiněno záporným výsledkem hospodaření a následnými neuhrazenými ztrátami minulých let.

Tab. 12.2: Horizontální analýza pasiv v letech 2003 - 2007

	2004/2003		2005/2004		2006/2005		2007/2006	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
PASIVA	-28.617	-25,5%	-11.263	-13,5%	-42.312	-58,6%	-41.910	-140,5%
Vlastní kapitál	-9.631	-712,9%	-12.719	-153,6%	-28.488	-135,7%	-21.203	-42,8%
Cizí zdroje	-18.610	-16,9%	1.364	1,5%	-13.807	-14,8%	-20.696	-26,1%
Krátkodobé závazky	-3.537	-11,7%	12.505	46,9%	-4.705	-12,0%	-7.688	-22,3%
Bankovní účty a výpomoci	-15.073	-18,8%	-11.141	-17,1%	-9.102	-16,9%	-22.588	-50,5%

Graf. 12.3. Vývoj pasiv v letech 2003 - 2007

Níže uvedená tabulka znázorňuje vývoj položek výkazu zisku a ztrát v letech 2003 – 2007. Ve všech letech je výsledek hospodaření za účetní období záporný a postupně se snižuje. Pouze v roce 2007 nepatrně stoupl, avšak tento růst je vzhledem ke ztrátě

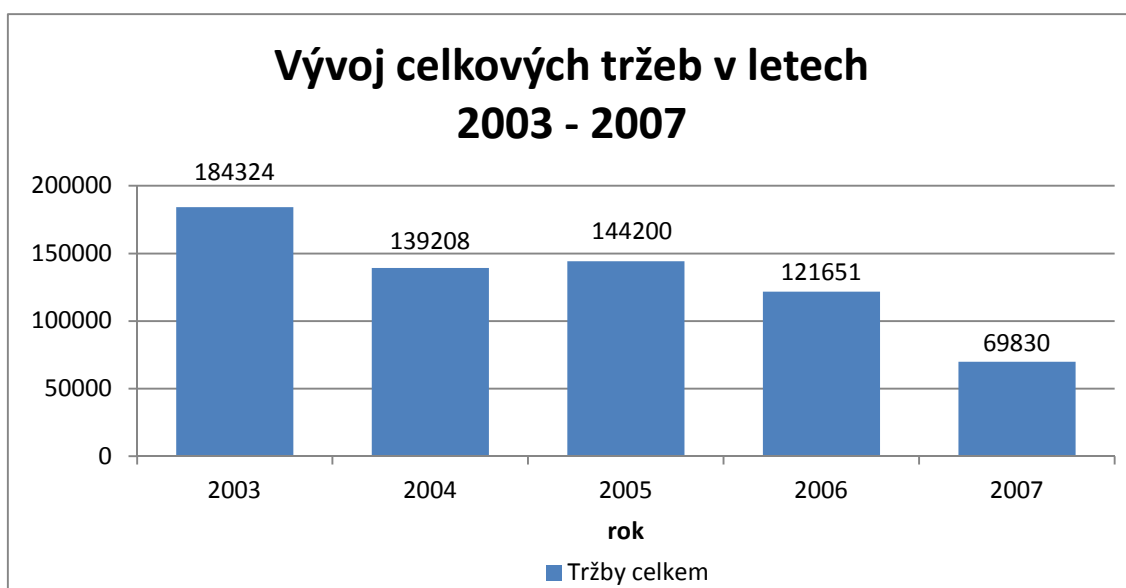
-28 milionů Kč nepříliš pozitivní a z největší pravděpodobnosti je způsoben ukončováním činnosti, propouštěním zaměstnanců a rozprodáváním majetku.

Tab. 12.3: Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát v letech 2003 - 2007

	2004/2003		2005/2004		2006/2005		2007/2006	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
Výsledek hospodaření za účetní období	-8.262	-603,1%	-3.087	-32,0%	-15.552	-122,3%	7.485	48,1%
Tržby	-31.307	-17,3%	17.072	11,4%	-31.170	-18,7%	-73.235	-235,0%
Náklady celkem	-39.179	-21,8%	15.685	11,2%	-46.176	-29,6%	-40.816	88,4%
Výnosy celkem	-8.262	603,1%	-3.087	32,0%	-15.552	122,3%	7.485	-48,1%

Ani vývoj tržeb v jednotlivých letech není nijak pozitivní, v roce 2005 sice tržby oproti předchozímu roku nepatrně stouply, ale následující rok opět klesly, a to oproti roku 2003 o více než 62 %.

Graf. 12.4: Vývoj celkových tržeb v letech 2003 - 2007

12.2 Analýza rozdílových ukazatelů

12.2.1 Čistý pracovní kapitál

Tab. 12.4: Čistý pracovní kapitál v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč)

Položka/rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Oběžná aktiva	125.540	96.262	84.529	38.635	19.538	16.599
Krátkodobé závazky	30.184	26.647	39.152	34.447	26.759	62.723
Čistý pracovní kapitál	95.356	69.615	45.377	4.188	-7.221	-46.124

Z tabulky 12.4 i z níže uvedeného grafu 12.5 je patrný pokles čistého pracovního kapitálu. V letech 2003 – 2006 tento ukazatel nabýval kladných hodnot, což znamená, že krátkodobé závazky jsou nižší než krátkodobý majetek, který je zdrojem pro splácení těchto závazků. V letech 2003 – 2005 je stav tohoto ukazatele uspokojivý, v roce 2006 však čistý pracovní kapitál poklesl oproti roku 2003 o více než 95 % a v následujících letech (pro zajímavost uvádím i rok 2008, resp. údaje k 5.6.2008 – tj. den před zjištěním úpadku, kdy byla sestavena mimořádná účetní závěrka) jsou údaje již záporné, což představuje nekrytý dluh.

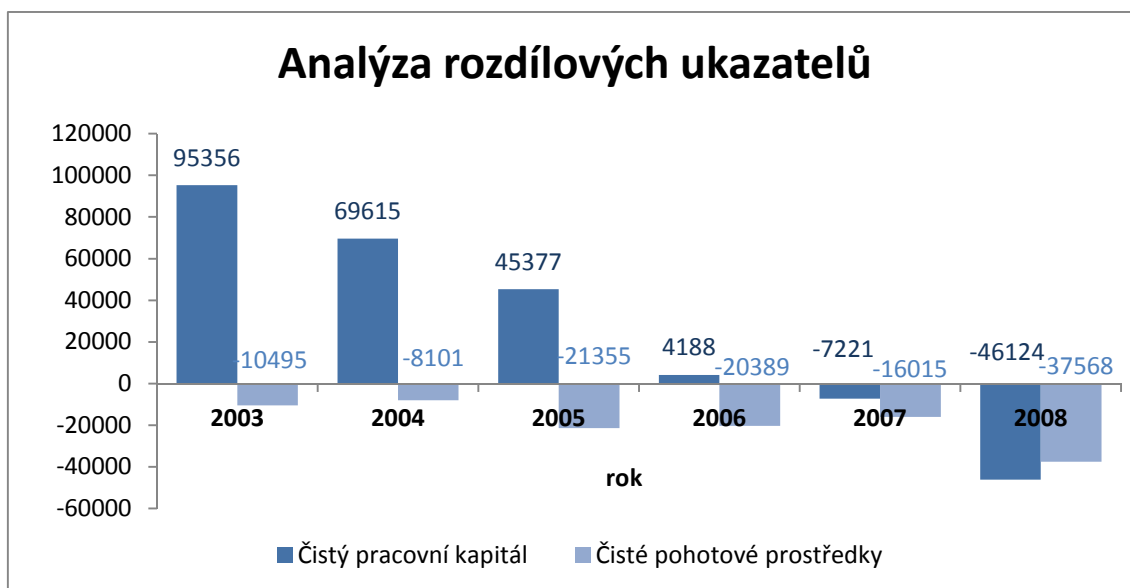
12.2.2 Čisté pohotové prostředky

Tab. 12.5: Čisté pohotové prostředky v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč)

Položka/rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finanční prostředky	7.615	7.887	2.136	279	40	66
Krátkodobé závazky	18.110	15.988	23.491	20.668	16.055	37.634
Čisté pohotové prostředky	-10.495	-8.101	-21.355	-20.389	-16.015	-37.568

Ukazatel čisté pohotové prostředky vyjadřuje nejvyšší stupeň likvidity podniku, ukazatel je ve všech sledovaných letech (opět včetně roku 2008) záporný. Roky 2003 a 2004 představují nejlepší hodnoty ukazatele čistých pohotových prostředků, v roce 2005 jeho hodnota výrazně klesla a poté v roce 2006 a 2007 hodnoty nepatrně stouply. V roce 2008 (tedy v roce zjištění úpadku sledované společnosti) má tento ukazatel nejnižší hodnotu.

Graf. 12.5: Analýza rozdílových ukazatelů v letech 2003 - 2008

12.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou základním a nejčastějším metodickým nástrojem finanční analýzy, zřejmě i proto, že vychází výhradně ze základních účetních výkazů, které jsou veřejně dostupné. Vzhledem ke skutečnosti, že je možné konstruovat celou řadu dalších poměrových ukazatelů, jsou níže uvedeny pouze ty nejpoužívanější, resp. ty, které mají největší vypovídací schopnost.

12.3.1 Analýza likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost podniku uspokojit své splatné závazky, mají odpovědět na otázku, zda firma bude schopna hradit své dluhy, když nastane doba jejich splatnosti.

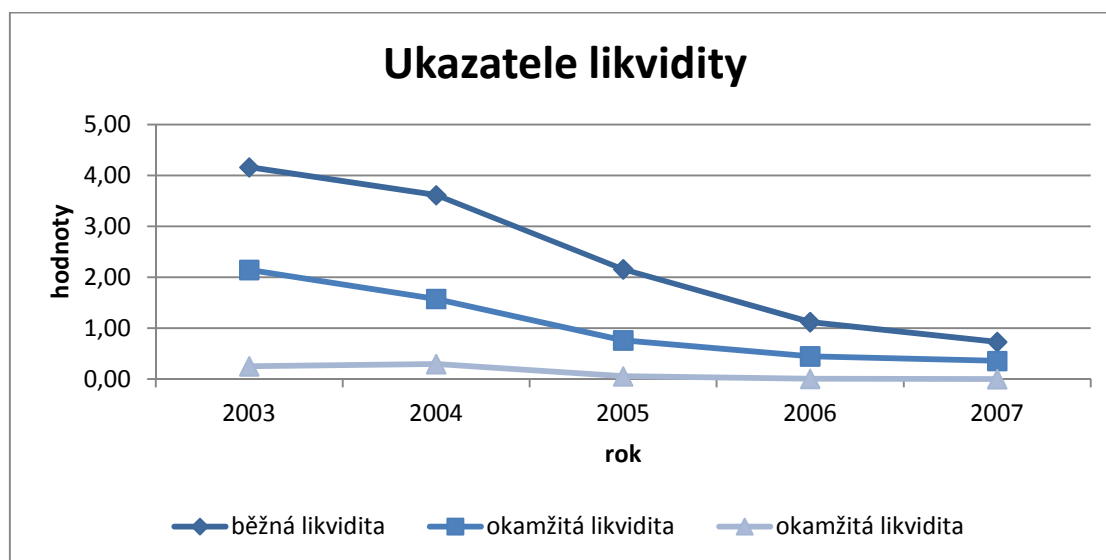
Tab. 12.6: Ukazatele likvidity v letech 2003 - 2007

Ukazatel likvidity	2003	2004	2005	2006	2007
Běžná likvidita	4,16	3,61	2,16	1,12	0,73
Pohotová likvidita	2,14	1,57	0,76	0,45	0,36
Okamžitá likvidita	0,25	0,30	0,05	0,01	0,00

Doporučené hodnoty pro běžnou likviditu se pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5; pro pohotovou likviditu v rozmezí 1 – 1,5; pro okamžitou likviditu 0,15 a více.

Z výše uvedených ukazatelů likvidity je zřejmé, že likvidita společnosti se v letech 2003 a 2004 pohybovala poměrně významně nad optimálními hodnotami. V roce 2005 je i z níže uvedeného grafu zřejmý zlom, likvidita začala klesat a pohybuje se již pod průměrnými hodnotami. V letech 2006 a 2007, kdy se již plně projevila krize společnosti, výrazně klesla i likvidita. Hodnoty pohotovové a okamžité likvidity jsou spíše zanedbatelné a postupně se snižují, čímž u společnosti dochází ke zhoršení finanční situace spojené s likviditou podniku. Hodnoty likvidity v letech 2006 a 2007 (včetně okamžité likvidity v roce 2005), jsou hluboko pod oborovým průměrem. O zjištěných údajích lze říci, že společnost začala mít problémy s likviditou již od roku 2005 a tato situace se ani v následujících letech nezlepšila.

Graf. 12.6: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2003 - 2007

12.3.2 Analýza řízení aktivity podniku

Ukazatele aktivity vyjadřují, kolikrát se v daném období příslušné aktivum přemění na peníze, nebo kolikrát se v daném časovém období „obráť“, resp. jak efektivně společnost hospodaří se svými aktivy.

Obrat zásob a doba obratu zásob signalizují, jak jsou v podniku využívány zásoby a zda neleží příliš dlouho na skladě. Rychlý obrat zásob může znamenat skutečnost, že zásoby

pro výrobu nejsou zabezpečovány v dostatečné výši. Obrat pohledávek vyjadřuje, jak rychle jsou pohledávky transformovány na peníze.

Průměrné hodnoty obratu celkových aktiv se dle níže uvedeného přehledu pohybují v rozmezí 1,6 – 3. Údaje z let 2003 a 2004 vykazují, že se analyzovaná společnost pohybuje v rozmezí průměrných hodnot, avšak spíše při její spodní hranici, což značí lehce nadbytečná aktiva. V roce 2006 ukazatel výrazně stoupl (pravděpodobně je to způsobeno krizí, jež v roce 2006 naplno propukla a následným rozprodáváním majetku společnosti). V následujících letech společnost ve velké míře utlumovala podnikatelskou činnost a nadále prodávala svůj majetek (aktiva společnosti jsou dokonce záporná, společnost je předlužená, tržby výrazně poklesly).

Doba obratu zásob udává, jak rychle je společnost schopna prodat své zásoby. Prezentované výsledky obratu zásob nejsou dobré, zásoby leží příliš dlouho na skladě. Taktéž doba obratu pohledávek nevykazuje pozitivní výsledky, v roce 2003 se majetek vyskytuje ve formě pohledávek dokonce 114 dnů, tj. pohledávky budou splaceny průměrně za 114 dnů. Následující roky již doba obratu pohledávek klesala až do roku 2007, kdy se tato hodnota opět významně zvýšila.

Tab. 12.7: Ukazatele aktivity v letech 2003 - 2007

Položka (v tis. Kč)/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Tržby	182.632	138.444	140.194	117.806	35.160
Aktiva celkem	112.025	83.408	72.145	29.833	- 12.077
Zásoby	60.809	54.315	54.693	23.292	10.022
Pohledávky	57.116	34.060	27.700	15.064	9.476
Obrat celkových aktiv (počet obrátek)	1,63	1,66	1,94	3,94	-2,91
Obrat zásob (počet obrátek)	3,00	2,55	2,56	5,06	3,51
Obrat pohledávek (počet obrátek)	3,20	4,06	5,06	7,82	3,71
Doba obratu zásob (dny)	122	143	142	72	104
Doba obratu pohledávek (dny)	114	90	72	47	98

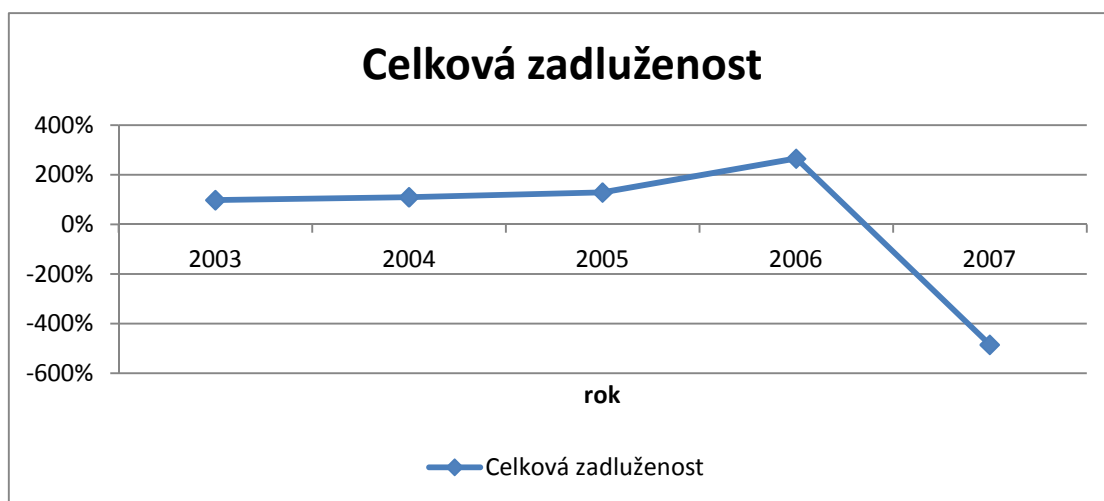
12.3.3 Analýza řízení dluhu

Tab. 12.8: Analýza řízení dluhu v letech 2003 - 2007

Položka (v tis. Kč)/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Cizí zdroje	110257	91647	93011	79204	58508
Celková aktiva	112025	83408	72145	29833	-12077
Vlastní kapitál	1351	-8280	-20999	-49487	-70690
Hospodářský výsledek za účetní období	-1370	-9632	-12719	-28271	-20786
Nákladové úroky	5644	5108	3997	3464	2047
Celková zadluženost	0,98	1,10	1,29	2,65	-4,84
Úrokové krytí	0,76	-0,89	-2,18	-7,16	-9,15
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	81,61	-11,07	-4,43	-1,60	-0,83

Celková zadluženost charakterizuje finanční úroveň firmy, resp. míru krytí majetku cizími zdroji, čím vyšší jsou hodnoty, tím vyšší riziko představují pro věřitele. Věřitelé tedy preferují nižší ukazatel zadluženosti, vlastníci naopak vyšší. Opakem celkové zadluženosti je koeficient samofinancování, jejich součet je 1, resp. 100 %. U ukazatele celkové zadluženosti jsou až do roku 2006 patrné vysoké rostoucí hodnoty.

Graf. 12.7: Celková zadluženost

Ukazatel úrokové krytí nám říká, kolikrát jsou úroky z poskytnutých úvěrů kryty výsledkem hospodaření firmy za dané účetní období. Čím vyšší je tento ukazatel, tím vyšší je úroveň finanční situace ve firmě. Doporučená hodnota ukazatele je větší než 3.

Hospodářský výsledek je ve všech sledovaných letech záporný, navíc společnost čerpá velké množství vysokých bankovních úvěrů, ukazatel je proto hluboko pod optimálními hodnotami.

Míra zadluženosti je významným ukazatelem věřitele, především pro banky. Optimální hodnota je nižší stav cizích zdrojů než vlastního jmění, z výše uvedených hodnot je patrné, že tento optimální stav není ani zdaleka splněn (vlastní kapitál výrazně snižuje položka neuhrazená ztráta z minulých let a také výsledek hospodaření běžného účetního období, který je ve sledovaných letech, tj. 2003 – 2007 vždy záporný).

12.3.4 Analýza rentability

Rentabilita podniku přináší základní obraz o efektivitě podnikání. Ukazatele rentability vyjadřují, zda je efektivnější pracovat s vlastními prostředky nebo s cizím kapitálem, jak je zhodnocen vlastní kapitál a také poukazuje na slabé stránky v hospodaření. Ukazatelů rentability je celá řada, mezi nejznámější a nejpoužívanější ukazatele rentability patří zejména: rentabilita aktiv (ROA), rentabilita vlastního kapitálu (ROE) a rentabilita tržeb (ROS).

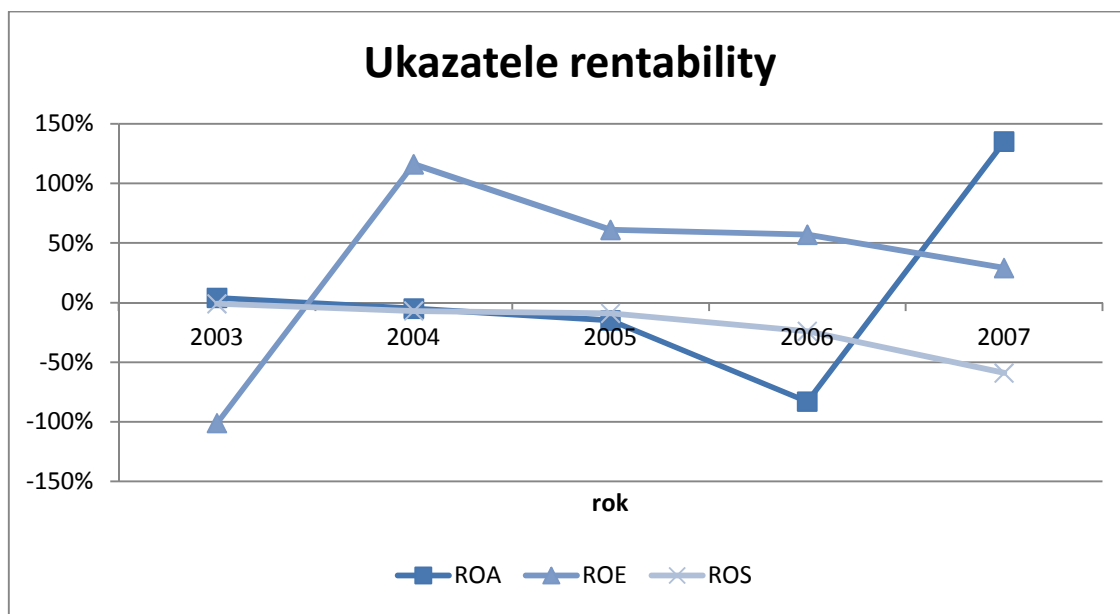
Tab. 12.9: Ukazatele rentability v letech 2003 - 2007

Položka (v tis. Kč)/rok	2003	2004	2005	2006	2007
EBIT	4060	-4524	-10568	-24807	-16286
EAT	-1370	-9632	-12719	-28271	-20786
Celková aktiva	112025	83408	72145	29833	-12077
Vlastní kapitál	1351	-8280	-20999	-49487	-70690
Tržby	182632	138444	140362	117806	35160
ROA	0,04	-0,05	-0,15	-0,83	1,35
ROE	-1,01	1,16	0,61	0,57	0,29
ROS	-0,01	-0,07	-0,09	-0,24	-0,59

Hodnoty ukazatelů rentability jsou značně ovlivněny skutečností, že společnost ani v jednom ze sledovaných roků nedosáhla kladného výsledku hospodaření. Ukazatel ROA u finančně zdravé společnosti ukazuje hodnoty kolem 9 %. V roce 2003 je ukazatel ROA ve sledované společnosti sice kladný (4 %), ale i tak pod optimální

hodnotou, v ostatních letech je tento ukazatel již záporný (v roce 2007 je ROA 135 %, ale to pouze proto, že je záporný jak hospodářský výsledek, tak i celková aktiva společnosti). Ukazatele ROA, ROE a ROS jsou v čase klesající a díky zápornému výsledku hospodaření jsou rovněž výrazně podprůměrné.

Graf. 12.8: Ukazatele rentability

12.4 Analýza soustav ukazatelů

12.4.1 Altmanův index finančního zdraví (Z-score)

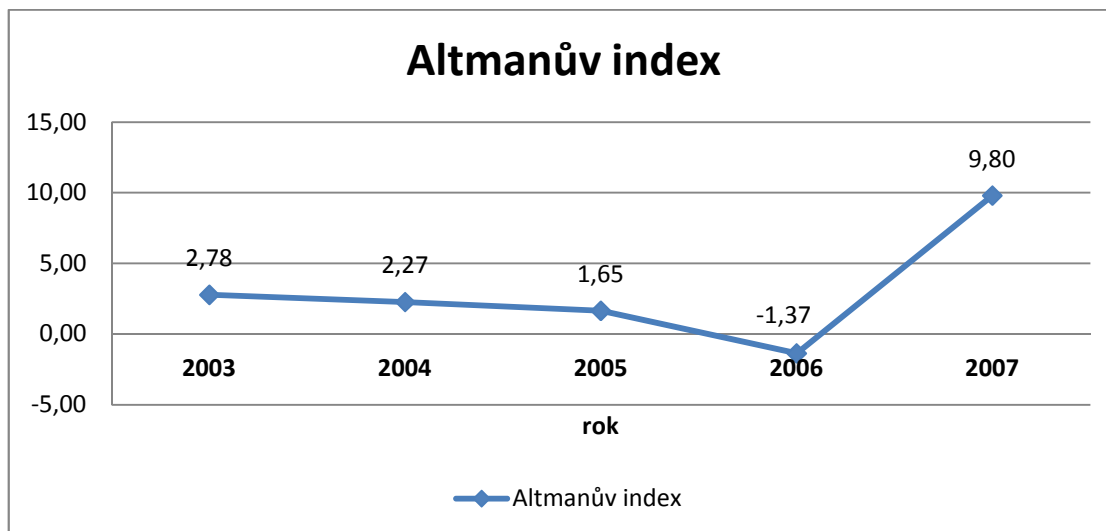
Tab. 12.10: Altmanův index

	2003	2004	2005	2006	2007
Altmanův index	2,36	1,95	1,58	-0,24	6,21

Altmanův index je souhrnný ukazatel finančního zdraví podniku. V případě, že je Altmanův index větší než 2,9, znamená to, že je podnik finančně stabilní a nehrozí mu bankrot. Hodnoty indexu menší než 1,2 značí ohrožení bankrotem. Analyzovaná společnost se dle Altmanova indexu v letech 2003 až 2005 nachází v tzv. šedé zóně, s tím, že v roce 2003 se přibližuje spíše horní hranici, v roce 2005 již naopak dolní, proto mohou být v tomto roce patrné již určité problémy a společnost se měla začít obávat hrozícího bankrotu. Ukazatel v roce 2006 představuje zápornou hodnotu, tedy

informaci o tom, že podnik je finančně nezdravý. Hodnota roku 2007 je opět značně ovlivněna záporným stavem celkových aktiv společnosti a proto nemá potřebnou vypovídací schopnost.

Graf. 12.9: Altmanův index

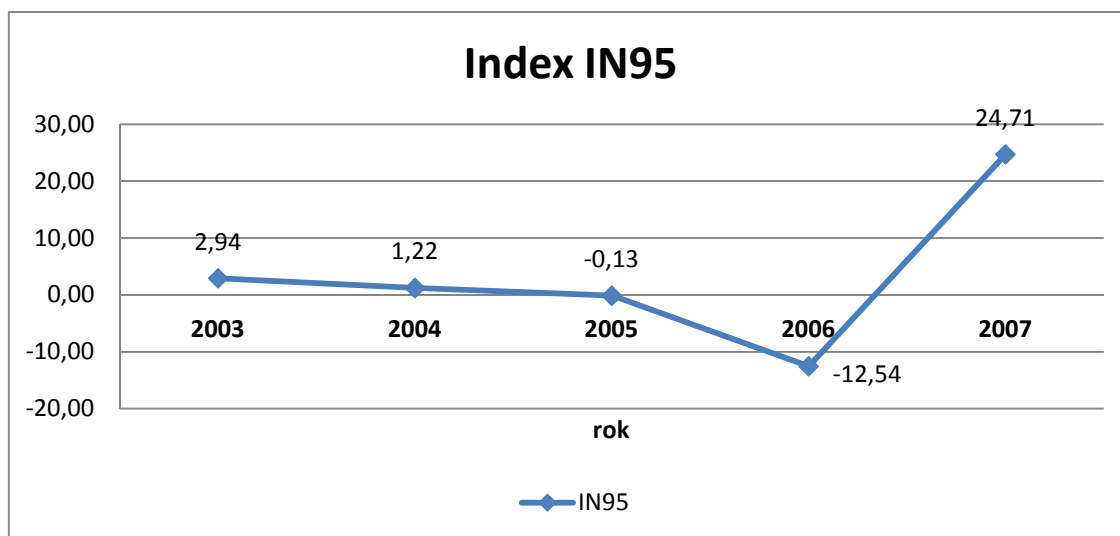
12.4.2 Index IN95

Tab. 12.11: Index IN95

	2003	2004	2005	2006	2007
IN95	2,94	1,22	-0,13	-12,54	24,71

Index IN95 by měl mít lepší vypovídací schopnost, protože byl vytvořen pro podmínky české ekonomiky. Hodnoty vyšší než 2 znamenají, že podnik je finančně zdravý a nemusí se obávat bankrotu. Analyzovaná společnost dosáhla hodnoty vyšší než 2 pouze v roce 2003, v roce 2004 je hodnota indexu 1,22, což představuje tzv. šedou zónu, kdy nelze přesně určit, zda společnosti hrozí bankrot či nikoliv. V roce 2005 a 2006 jsou hodnoty indexu záporné, což představuje vysoké riziko bankrotu. Vysoká hodnota indexu v roce 2007 je opět zkreslena záporným stavem aktiv). Z výše uvedené tabulky je tedy zřejmé, že společnost byla v roce 2003 ještě v dobré finanční situaci, avšak od roku 2004 se již situace postupně rychle zhoršovala.

Graf. 12.10: Index IN95

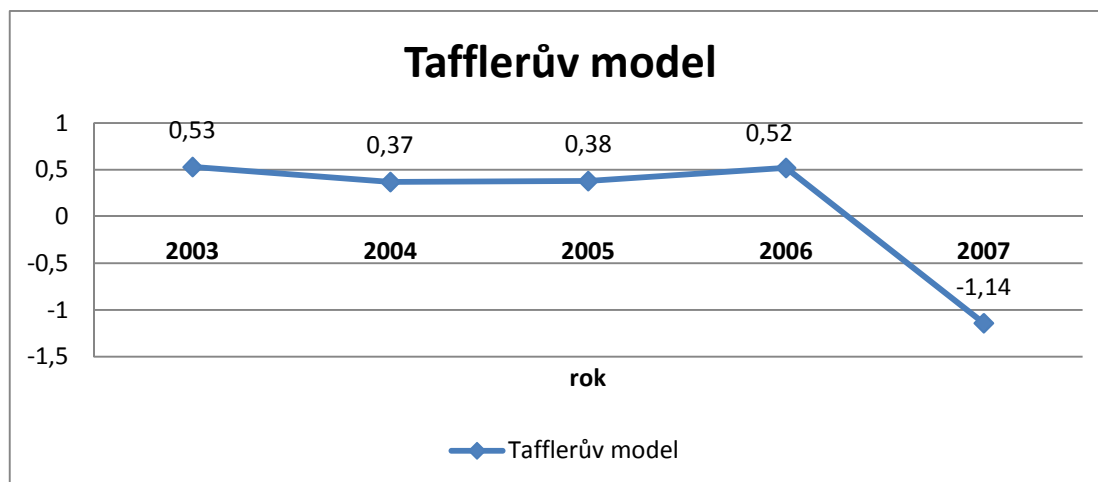
12.4.3 Tafflerův bankrotní model

Tab. 12.12: Tafflerův bankrotní model

	2003	2004	2005	2006	2007
Tafflerův model	0,53	0,37	0,38	0,52	-1,14

V tabulce uvedené hodnoty se v letech 2003 – 2006 pohybují nad hodnotou 0,3, což značí, že společnost je v dobré finanční situaci s malou pravděpodobností bankrotu. Hodnoty menší než 0,2 by znamenaly ohrožení bankrotem s větší pravděpodobností.

Graf. 12.11: Tafflerův model

12.5 Zhodnocení celkové finanční situace společnosti

Na základě provedené finanční analýzy založené na hodnotách zjištěných z účetních výkazů společnosti PIANA Týniště, a.s. za období let 2003 – 2007 (v některých případech byla pro zajímavost použita i data z roku 2008), lze podle mého názoru konstatovat, že společnost nebyla již několik let před prohlášením konkurzu v dobré finanční situaci. Finanční analýza společnosti byla provedena za posledních pět let před prohlášením konkurzu a ze všech zjištěných výsledků, lze jednoznačně říci, že situace se od roku 2003 pouze zhoršovala, z výsledků analýzy není patrné žádné zlepšení, ani po zavedení organizačních opatření společnosti, které měly snížit náklady a zajistit finanční samostatnost společnosti (prodej majetku, úhrada splatných závazků, propouštění zaměstnanců, uzavření jednoho ze dvou výrobních provozů atd.). Z provedené finanční analýzy je patrné, že do značných finančních problémů, které nakonec vedly k úpadku, se společnost dostala během roku 2005, když zjištěné hodnoty za předcházející dva roky nejsou kritické.

Provedenou analýzou absolutních ukazatelů, resp. horizontální analýzou, bylo zjištěno, že stav aktiv i pasiv se ve všech letech postupně snižoval. Na hodnotu dlouhodobého hmotného majetku a tím i aktiv má podstatný vliv vysoká záporná hodnota oceňovacího rozdílu k nabytému majetku, které společnost získala likvidací státního podniku PIANA. Z provedené analýzy je patrný rovněž každoročně rostoucí záporný výsledek hospodaření, který byl nejvyšší v roce 2006, a to 28 milionů korun. Klesaly rovněž tržby společnosti a to z částky více než 184 milionů korun v roce 2003 až na necelých 70 milionů korun v roce 2007, což je pokles o více než 62 procent.

Na základě provedené analýzy rozdílových ukazatelů se potvrdila rovněž klesající tendence těchto ukazatelů. Hodnoty v letech 2003 až 2005 jsou uspokojivé, avšak hodnoty čistého pracovního kapitálu v roce 2006 poklesly oproti roku 2003 o více než 95 % a v letech 2007 a 2008 se dokonce jedná o nekrytý dluh, což znamená, že podnik není schopen splácet okamžitě splatné závazky. Ukazatel čistých pohotových prostředků pak ve všech sledovaných letech vykazuje zápornou hodnotu, což svědčí o špatné finanční situaci společnosti.

V další části práce byla provedena analýza poměrových ukazatelů. Z výsledků této analýzy je patrný uspokojivý stav běžné, pohotové i okamžité likvidity v letech 2003 a 2004, hodnota těchto ukazatelů však postupně klesá. V roce 2005 se společnost dostala do problémů s pohotovou a okamžitou likviditou, hodnoty běžné likvidity se pohybovali v doporučeném intervalu. Likvidita společnosti v letech 2006 a 2007 byla již výrazně pod doporučenými hodnotami, společnost tak měla problémy s úhradou svých krátkodobých závazků. Ani analýza řízení aktivity podniku nepřinesla pozitivní výsledky, efektivnost využívání aktiv v podniku vykazuje ve sledovaném období každoroční pokles. Pouze obrat celkových aktiv vykazuje v letech 2003 a 2004 uspokojivý stav, avšak i tyto hodnoty jsou spíše při spodní hranici optimálních hodnot, což značí, že společnost má lehce nadbytečná aktiva. Doba obratu zásob i pohledávek vykazuje vysoké až alarmující hodnoty. Doba obratu pohledávek sice od roku 2003 do roku 2006 klesala, avšak i tyto hodnoty jsou hodně vysoké.

Hodnota ukazatelů celkové zadluženosti se opět nejeví zcela ideálně. Celková zadluženost představuje procento krytí cizího majetku vlastními zdroji a od roku 2003 tento ukazatel významně roste. Úrokové krytí i míra zadluženosti vlastního kapitálu vykazuje záporné hodnoty způsobené záporným výsledkem hospodaření společnosti.

Počínající nesnáze společnosti jsou patrné i z ukazatelů rentability, tyto výsledky vůbec nedosáhly optimálních hodnot, což je opět způsobeno záporným výsledkem hospodaření i zápornou hodnotou aktiv/pasiv v roce 2007. Ukazatele ROA, ROE a ROS vykazují ve sledovaném období klesající tendenci.

Analýzou soustav ukazatelů, která představuje vyhodnocení vybraných bonitních a bankrotních modelů, jsem zjišťovala, ve kterých letech již byla společnost ohrožena bankrotem. Dle Altmanova indexu, neboli Z-score se společnost v letech 2003 – 2005 nacházela v tzv. šedé zóně, kdy nelze přesně určit, zda se jedná o dobrou finanční situaci nebo zda společnosti hrozí bankrot. V roce 2003 se tato hodnota blíží spíše horní hranici, avšak v roce 2005 je hodnota tohoto ukazatele pouze mírně nad hranicí ohrožení bankrotem. V následujícím roce je již hodnota ukazatele záporná, což značí ohrožení vážnými finančními problémy. Dle Indexu IN95 se společnost v roce 2003

nacházela v dobré finanční situaci a v následujícím roce byla již v tzv. šedé zóně. Společnost již tedy v roce 2004 měla začít očekávat určité finanční problémy. Posledním provedeným modelem byl Tafflerův bankrotní model, dle jehož výsledků je společnost v letech 2003 až 2006 v dobré finanční situaci, tento bankrotní model tedy zcela neodhadl přicházející úpadek a následný bankrot.

12.6 Situace po prohlášení konkurzu

Dne 6.6.2008 byl zjištěn úpadek společnosti a zároveň byl na její majetek prohlášen konkurz. Po prohlášení konkurzu přešla práva a povinnosti při nakládání s majetkovou podstatou dlužníka na insolvenčního správce.

Na činnost insolvenčního správce dohlíží insolvenční soud (v tomto případě Krajský soud v Hradci Králové) a také ustanovený věřitelský výbor. Správce je povinen soudu předkládat pravidelné zprávy o své činnosti, níže uvádím vybrané činnosti, které správce po nástupu do své funkce učinil:

- podal výpovědi některých uzavřených smluv (např. s telefonními operátory) – správce byl povinen jednat rychle, tak aby nevznikly další náklady majetkové podstaty, protože uzavřených smluv bylo poměrně hodně, v případě, že by tyto smlouvy zůstaly platné, mohly náklady vzrůst o další desítky tisíc korun,
- rozhodl o pokračování ve spolupráci o osobou vedoucí účetnictví dlužníka,
- byl povinen zajistit ostrahu areálu a jeho pojištění, tak aby nedocházelo k odcizení majetku, popř. jeho zničení,
- dočasně vyřadil všechny dopravní prostředky dlužníka z evidence motorových vozidel (tak aby byly sníženy náklady o platby na povinném ručení),
- začal vymáhat závazky vůči dlužníkovi,

Správce převzal správu nad majetkem dlužníka, do soupisu majetkové podstaty dlužníka byly mimo jiné sepsány:

- nemovitosti dlužníka zapsané na LV č. 2510 pro katastrální území a obec Týniště nad Orlicí a na LV č. 156 pro katastrální území Říčky u Orlického Podhůří, obec

Orlické Podhůří, včetně příslušenství (oplocení, elektrické rozvody, rozvaděče, výtahy apod.),

- dopravní prostředky,
- movité věci dlužníka (přes tisíc položek),
- zásoby a nedokončená výroba,
- seznam pohledávek dlužníka,
- emisní povolenky pro rok 2008,
- software,
- nadzemní parovod,
- peníze na pokladně a bankovním účtu.

Správce byl po svém stanovení do funkce rovněž povinen přezkoumat všechny přihlášené pohledávky a na jejich základě sestavil seznam přihlášených pohledávek, ze kterého je patrné, že se do insolvenčního řízení přihlásilo celkem 83 věřitelů (včetně zaměstnanců dlužníka), kteří mají za dlužníkem pohledávky v celkové výši 59,302.013,52 Kč.

Přezkumné jednání, tj. jednání za účelem přezkoumání přihlášených pohledávek dle seznamu, který připravil insolvenční správce se konalo za účasti insolvenčního správce a dlužníka (jejich účast je povinná). Některé přihlášené pohledávky byly na přezkumném jednání popřeny, jak dlužníkem, tak i insolvenčním správcem. Během schůze věřitelů, která se konala po přezkumném jednání, věřitel č. 1, který má za dlužníkem nejvyšší pohledávku (ve výši 33,142.472,-- Kč), využil možnosti změny insolvenčního správce a navrhl odvolání současného správce a ustanovení jim zvoleného nového insolvenčního správce. Soud jeho návrhu vyhověl.

12.6.1 Vybrané činnosti insolvenčního správce

1. Současný insolvenční správce nejprve převzal veškeré podklady týkající se insolvenčního řízení dlužníka od předchozího insolvenčního správce.
2. Komerční banka, a.s. převedla dispozičních oprávnění k bankovnímu účtu správy majetkové podstaty dlužníka na nového insolvenčního správce.
3. Insolvenční správce dostal nabídku věřitele č. 1 k pronájmu nebytových prostor dlužníka a předložil svůj záměr insolvenčnímu soudu, ten správcem uložil, aby zajistil

vypracování znaleckého posudku k určení obvyklé výše nájmu za nebytové prostory dlužníka a poté projednal obsah nájemní smlouvy s věřitelským výborem. Soudní znalec odhadl hodnotu nemovitostí dlužníka na částku 18,000.000,-- Kč.

V souvislosti s těmito nemovitostmi dlužníka správce oslovilo několik drobných podnikatelů s návrhem na odkoupení jednotlivých částí nemovitostí. Věřitel č. 68, jehož provozovna přímo sousedí s areálem výroby dlužníka, nabídl správci odkup všech nemovitostí dlužníka za částku 18,000.000,-- Kč. Správce rovněž uvedl, že společnost PETROF, spol. s r.o. se vlivem celosvětové hospodářské a finanční krize nachází rovněž v nepříznivé ekonomické situaci a proto není příliš pravděpodobné prodat výrobní areál dlužníka výhodněji. Věřitelský výbor i soud přímý prodej nemovitostí tomuto věřiteli odsouhlasily.

4. Správce dále obdržel pokyn zajištěného věřitele č. 1 k prodeji souboru movitých věcí, ty byly prodány jednotlivým fyzickým osobám přímým prodejem za částku 1,367.848,-- Kč.
5. Nemovitosti dlužníka zapsané v k.ú. Říčky u Orlického podhůří (2 rekreační chatky s pozemky) byly prodány fyzické osobě za částku 70.000,-- Kč.
6. Insolvenční správce vyzval subjekty, které mají závazek vůči dlužníkovi, aby tento svůj dluh ve stanovené lhůtě uhradili – žádný z dlužníků však tento svůj závazek neuhradil, proto správce tyto pohledávky nabídl ke koupi subjektům zabývajícím se odkupem pohledávek.
7. Dlužník insolvenčnímu soudu navrhl zpeněžení 3.601 kusů povolenek na emise skleníkových plynů, které mu byly přiděleny v souladu s Národním alokačním plánem ČR pro rok 2008 z důvodu snižování jejich tržní hodnoty v čase. Insolvenční správce dlužníka v návaznosti na jeho sdělení předložil soudu návrh komisionářské smlouvy o zprostředkování obchodu s povolenkami. Povolenky se obchodují na velkých energetických burzách v Německu, ve Francii, Velké Británii a Norsku. Jejich cena se mění každý den v závislosti na aktuální nabídce a poptávce, přičemž se s postupem času v průběhu kalendářního roku obvykle výrazně snižuje. Emisní povolenky byly prodány na burze za částku 50.254,78 EUR (bez DPH 19 %).
8. Úřad práce v Rychnově nad Kněžnou správce vyzval k úhradě pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, představující mzdy

uhrazené bývalým zaměstnancům dlužníka úřadem práce v celkové výši 3,295.184,-- Kč.

12.7 Shrnutí průběhu konkurzního řízení

Přehled vybraných činností insolvenčního správce jsem uvedla pro názornou představu o složitosti a náročnosti výkonu funkce insolvenčního správce. V tomto konkrétním případě se jedná o hodnoty majetku společnosti v milionech korun, s tím, že správce je za jejich správu plně zodpovědný. Nezodpovídá se pouze sobě, tak jak je tomu při vedení společnosti, ale také soudu a především věřitelům dlužníka, kteří jeho činnost bedlivě sledují, protože úpadek dlužníka pro ně samotné mohl v době celosvětové krize představovat značné problémy.

Insolvenční soud správci opakovaně vyčítal jeho nedostatečnou komunikaci s věřitelským výborem a dále zejména pomalý přístup ke zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. Insolvenční správce však namítal několik problémů, které při zpeněžení majetku nastaly, jako jsou rozsah a velikost majetkové podstaty, současně také upozorňoval na skutečnost, že i jiné společnosti procházejí celosvětovou krizí a nemají tak finanční prostředky na koupi majetku dlužníka v řádu milionů korun.

Konkurzní řízení není dosud (po téměř 4 letech) ukončeno, ačkoliv se jeho ukončení již v nejbližších měsících očekává. V majetkové podstatě se nachází již pouze jediná pohledávka za bývalým obchodním partnerem úpadce (který však tuto pohledávku neuznává a odmítá ji zaplatit).

13 Návrhy na zlepšení finanční situace podniku

V této části diplomové práce je uveden návrh opatření, které měli být ve společnosti PIANA Týniště, a.s. provedeny, tak aby nedošlo k jejímu úpadku. Společnost je v úpadku již od roku 2008, a proto doporučení, jak předejít situaci, do které se společnost dostala, jsou pouze teoretická. Je třeba brát v úvahu skutečnost, že společnost PIANA Týniště, a.s. se do úpadku dostala především vlivem celosvětové hospodářské krize a druhotnou platební neschopností, ale i přesto vedení společnosti mohlo učinit opatření, která by úpadku zabránila.

Finanční analýzou společnosti bylo zjištěno, že společnost se nacházela v úpadku pro předlužení minimálně od roku 2006, již tehdy tedy mělo vedení společnosti povinnost podat insolvenční návrh, a tím, že insolvenční návrh nebyl podán vůbec, došlo k porušení jejich povinnosti, která je nově od 1.1.2012 tvrdě postihována (jde o civilní odpovědnost za škodu i trestní odpovědnost manažerů, tj. manažeři musí sami ze svých prostředků uhradit věřiteli škodu, která mu je firemním úpadkem způsobena). Jednou ze základních povinností každého subjektu by mělo být průběžné sledování stavu aktiv a pasiv, především pak cizích zdrojů. V případě, že hodnota cizích zdrojů převyšuje majetek společnosti, jedná se o předlužení, avšak nelze se spoléhat pouze na tuto základní metodu zjišťování úpadku.

Na konci roku 2006 se společnost snažila řešit finanční krizi propouštěním svých zaměstnanců a prodejem majetku vysoké hodnoty. Výroba byla značně omezena a v podstatě už tehdy vše směřovalo k ukončení činnosti. Prodej části majetku a uzavření výrobního provozu se stal řešením pouze na krátkou chvíli. Společnost sice uhradila některé své splatné závazky (především úvěry a závazky vůči státu – daně, sociální a zdravotní pojištění), avšak kritickou finanční situaci se jí již odvrátit nepodařilo. Společnost se v tuto chvíli měla snažit zachovat činnost jediného výrobního provozu, s tím, že měla hledat způsoby uplatnění. V případě, že hlavním důvodem krize byla hospodářská situace v USA a následné snížení prodeje výrobků hlavnímu odběrateli společnosti, měla společnost hledat jiného vhodného odběratele, například takového, jenž se zaměřoval na obchodování s východní Evropou či s Ruskem. V případě, že by takového odběratele nenašel, bylo nasnadě přemýšlet o pozměnění výrobního programu.

Společnost zaměstnávala mnoho kvalitních a dlouhodobých pracovníků, kteří měli znalosti práce se dřevem, rovněž vlastnila mnoho strojů na zpracování dřeva. V případě, že by vedení společnosti získalo možnost uzavřít smlouvu s některým z velkých výrobců nábytku, mohla se třeba i krátkodobě přeorientovat na výrobu nábytku.

Hlavní problém společnosti vidím především v tom, že se spoléhala na jediného odběratele, který se sám dostal do potíží a nebyl schopen odebrat požadované množství výrobků. Tento odběratel sám dodával konečné výrobky především na západní trh. V případě odvrácení této situace je vhodné spolupracovat s více odběrateli a nespoléhat se pouze na jednoho.

Jak již bylo uvedeno výše, problémy byly nepřímo způsobeny největším odběratelem společností PETROF, spol. s r.o., která začala odebírat méně výrobků, než bylo smluvně ujednáno. Bohužel smlouva neobsahovala žádné jasně definované sankce za nedodržení tohoto příslibu. Je zřejmé, že mateřská společnost PETROF, spol. s r.o., jež se sama dostala do značných finančních problémů, přestala odebírat domluvené množství výrobků, proto aby se sama zachránila (většinu dříve odebíraných výrobků si začali vyrábět sami) a v podstatě tak nechala společnost PIANA Týniště, a.s. napospas krizi.

Příčinou krize byla i skutečnost, že jeden z klíčových dodavatelů společnosti dodal nekvalitní materiál, čímž společnosti PIANA Týniště, a.s. vznikly další náklady, když bylo třeba vadné výrobky upravit/vyměnit, tyto vady se navíc projevovaly až u konečného odběratele, tudíž tato skutečnost poškodila i dobré jméno celé společnosti. Možnost této situace měla být předvídána a ve smlouvě uzavřené s tímto dodavatelem, mělo být ujednáno, kdo nese zodpovědnost za vadný materiál, tuto zodpovědnost určitě neměla nést společnost PIANA Týniště, a.s. a vadné výrobky měly být opraveny na náklady dodavatele.

Firma se dostala do tíživé finanční situace, protože nebyla schopna hradit své závazky, uhradit své pohledávky přitom žádali nejenom obchodní partneři, ale hlavně stát a banky, které společnosti již nadále nebyly ochotny půjčovat další úvěry, navíc veškerý

majetek společnosti byl již zajištěn jejich zástavními právy. Společnost se snažila uspokojit alespoň část svých věřitelů prodejem svého majetku, dluhy se sice snížily o více než 16 milionů korun, podařilo se vylepšit peněžní toky a krátkodobě zajistit financování, ale společnost tak přišla o velkou část výrobních prostor.

Společnost měla již v počátku krize snižovat náklady, především mzdové náklady jsou dle mého názoru příliš vysoké, když se každoročně (rok 2003 až 2006) pohybují ve výši více než 40 milionů korun a s tím související náklady na sociální zabezpečení ve výši přesahující 15 milionů korun, přičemž tržby významně klesaly ze 182 milionů v roce 2003 na 117 milionů v roce 2006. Mzdové náklady přitom zůstaly téměř nezměněny. Společnost sice propustila velké množství zaměstnanců, ale ani přesto se mzdové náklady příliš nesnížily, společnost tak měla spíše uvažovat o snížení mezd, než o samotném propouštění, čímž snížila svojí výrobní kapacitu.

V případě, že vedení společnosti bylo seznámeno s možnostmi insolvenčního řízení, bylo by vhodné ihned po podání insolvenčního návrhu požádat o prohlášení moratoria. Samozřejmě toto řešení je možné pouze v případě, že podnik neukončil svoji činnost, ale ještě alespoň částečně funguje. Prohlášením moratoria by společnost získala možnost překonat největší finanční problémy vlastními silami. V případě, že by byl insolvenční návrh podán včas, tedy v době, kdy společnost ještě fungovala, měla by větší možnost zachovat alespoň částečně výrobu a také zaměstnanost. Trvání moratoria je však možné nejdéle po dobu 3 měsíců, s tím, že společnost je v této době oprávněna hradit pouze ty závazky, které bezprostředně souvisí se zachováním provozu podniku, přednostně před dříve splatnými závazky. Další z možností, jak řešit již zahájené insolvenční řízení, je podání návrhu na povolení reorganizace. Opět jako v předcházejícím případě je však nutné, aby byl insolvenční návrh podán včas. Reorganizace je v podstatě postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu společnosti. V případě, že by společnost PIANA Týniště, a.s. podala návrh na povolení reorganizace již v roce 2006, popřípadě v první polovině roku 2007, s tím, že by si sama navrhla reorganizační plán a způsob, jakým by pokračovala ve své činnosti a uspokojovala tak pohledávky věřitelů, mohla i nadále fungovat.

14 Závěr

Finanční stabilita představuje relativně nestálý pojem. Krize či úpadek může postihnout každý podnik, ale v případě, že se tak stane, musí být na takovou situaci připraven. Jednou z možností identifikací krize je finanční analýza, která poměrně dobře popisuje ekonomickou situaci ve společnosti.

V této práci byla provedena finanční analýza společnosti PIANA Týniště, a.s., jež si v roce 2008 sama prošla úpadkem. Provoz společnosti však i přes mnohaletou tradiční výrobu pian a pianin, které dodávala jednomu z největších evropských výrobců společnosti PETROF, spol. s r.o., nebyla zachráněna. V roce 2005 společnost postihla finanční krize, která byla způsobena dopady celosvětové hospodářské krize v USA, když právě USA byly zemí, kam bylo exportováno nejvíce výrobků této společnosti. Provedená finanční analýza odhalila uspokojivou finanční situaci společnosti v letech 2003 a 2004, z jednotlivých ukazatelů je zřejmé, že podnik po roce 2005 již velice rychle upadá. Od roku 2006 měla společnost problémy s likviditou a stala se předluženou. Již v této době měla být situace ve společnosti řešena insolvenčním návrhem a případným vyhlášením moratoria či reorganizací, které mohly podnik zachránit. Insolvenční řízení bylo nakonec zahájeno až v roce 2008 na návrh jednoho ze zaměstnanců, kterému nebyla vyplacena mzda za několik předcházejících měsíců, v podobné situaci byli i další bývalí zaměstnanci společnosti.

Jednou z příčin, proč společnost situaci neřešila dříve a skončila v konkurzu je dle mého názoru i neznalost insolvenčního zákona. V teoretické části této práce byly proto shrnuty základní informace týkající se průběhu insolvenčního řízení a ekonomických způsobů jak odhalit úpadek či hrozící úpadek společností pomocí finanční analýzy. V praktické části pak byla představena společnost PIANA Týniště, a.s. Na základě veřejně dostupných podkladů byla provedena jednoduchá finanční analýza let 2003 – 2007, tj. let předcházejících zjištění úpadku, která odhalila značné finanční problémy společnosti již od roku 2004. Následující tři roky pak již představovaly pouze boj o přežití (prodej majetku společnosti, propouštění zaměstnanců, ukončení provozu atp.).

V návaznosti na provedenou finanční analýzu bylo provedeno vyhodnocení finanční situace společnosti před prohlášením konkurzu a v samotném závěru práce byly učiněny návrhy na možné zlepšení finanční situace, tak aby byl úpadek odvrácen, popřípadě, tak aby byly účinky zahájení insolvenčního řízení pro společnost a ve svém důsledku i pro věřitele, co nejmenší, jednou z takových možností je reorganizace, vše však závisí pouze na včasnosti podání insolvenčního návrhu.

15 Seznam použitých zdrojů

- [1] BAŘINOVÁ, D., HÓTOVÁ, R., OLŠAR, L. *Konkurzní řízení v praxi : z pohledu věřitele i úpadce*. 2. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2006. 172 s. ISBN 80-247-0909-0.
- [2] BLÁHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2006. 194 s. ISBN 80-85603-80-2.
- [3] BŘEZINOVÁ, H. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona : Účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha : RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2009. 196 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
- [4] ČECHOVÁ, A. *Manažerské účetnictví*. 2. vydání. Brno : Computer Press, a.s., 2011. 194 s. ISBN 978-80-251-2831-2.
- [5] Češi si dále půjčují, dluhy domácností se vyšplhaly na 1,102 bilionů korun. *Novinky.cz* [online]. 30. listopadu 2011, [cit. 2011-12-10]. Dostupný z WWW : <<http://www.novinky.cz/ekonomika/252062-cesi-si-dale-pujcuji-dluhy-domacnosti-se-vysplhaly-na-1-102-bilionu-korun.html>>.
- [6] DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.
- [7] HRDÝ, M., HOROVÁ, M. *Finance podniku*. 1. vydání. Praha : Walters Kluwer ČR, 2009. 180 s. ISBN 978-80-7357-492-6.
- [8] Insolvence v Evropě 2010. *Creditreform.cz* [online]. 15. března 2011, [cit. 2012-02-10]. Dostupný z WWW : <http://web.creditreform.cz/cs/resources/pdf/20110311_Insolvence_v_Evrope.pdf>.
- [9] KNUT, R., Insolvenční poradna. *Konkursní noviny: noviny pro konkurs, vyrovnání likvidaci, a exekuce*. 2011, č. 19, s. 1-2. ISSN 1213-4023.
- [10] KOTOUČKOVÁ, J., RABAN, P. *Konkurs a vyrovnání*. 2. vydání. Praha : Nakladatelství Orac, s.r.o., 2001. 344 s. ISBN 80-86199-26-6.
- [11] KRÁLOVÁ, I., *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha : Fortuna, 2009. 128 s. ISBN 978-80-7373-060-4.
- [12] LANDA, M. *Ekonomika insolvenčního řízení*. 2. vydání. Ostrava : Key Publishing s.r.o., 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.

- [13] LANDA, M. *Jak číst finanční výkazy*. 2. vydání. Brno : Computer Press, a.s., 2008. 176 s. ISBN 978-80251-1994-5.
- [14] Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Insolvenční zákon.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW : <<http://www.insolvencnizakon.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html>>.
- [15] Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. *Justice.gov.sk* [online]. 2011 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW : <<http://www.justice.gov.sk/Stranky/Informacie/Statistika-konkurznych-konani-OS.aspx>>.
- [16] PACHL, L. Statistické přehledy insolvenčních řízení v letech 2008 – 2011. *Konkursní noviny: noviny pro konkurs, vyrovnání likvidaci, a exekuce*. 2012, č. 3, s. 5-6. ISSN 1213-4023.
- [17] PACHL, L. Počet insolvenčních návrhů vzrostl o 51 procent. *Konkursní noviny: noviny pro konkurs, vyrovnání likvidaci, a exekuce*. 2012, č. 2, s. 2. ISSN 1213-4023.
- [18] PACHL, L. Statistické přehledy insolvenčních správců. *Konkursní noviny: noviny pro konkurs, vyrovnání likvidaci, a exekuce*. 2012, č. 5, s. 1-2. ISSN 1213-4023.
- [19] PÁLINKÁS, Z. Změna slovenského insolvenčního práva, významná pro české věřitele: zlepšení pozice věřitele pro podávání insolvenčních návrhů. *Epravo.cz* [online] 21. února 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupný z WWW : <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zmena-slovenskeho-insolvencniho-prava-vyznamna-pro-ceske-veritele-zlepseni-pozice-veritele-pri-podavani-insolvencnich-navrhu-80506.html>>.
- [20] PETŘÍK, T. *Ekonomické a finanční řízení firmy : manažerské účetnictví v praxi*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2005. 372 s. ISBN 80-247-1046-3.
- [21] POŘÍZEK, J. Průvodce insolvenčním řízením. *Justice.cz* [online] 26. května 2008 [cit. 2012-03-29]. Dostupný z WWW : <<http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=16&j=26&k=4887&d=243591>>.
- [22] RAIS, R. *Specifikace krizového managementu*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2007. 92 s. ISBN 978-80-87071-11-3.

- [23] RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. Grada Publishing, a.s. 2008, 120 s. ISBN 8024724812.
- [24] RŮŽIČKOVÁ, P. *Finanční analýza, metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s. 2008. 139 s.. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [25] SCHOLLEOVÁ, H. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, 256 s. ISBN 8024724243.
- [26] SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 1. vydání. Brno: Computer Press, a.s., 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- [27] SEDLÁČEK, D. Šikanózní insolvenční návrhy. *Uppcr.cz* [online] 8. prosince 2010 [cit. 2011-12-10]. Dostupný z WWW : <http://www.uppcr.cz/data/_text/000046/material-ze-seminare-sikanozni-insolvencni-navrhy.pdf>.
- [28] SÝKOROVÁ, P. Tesco získalo náhradu za šikanózní insolvenční. *Ekonom.cz*. [online] 19. ledna 2011, [cit. 2011-12-10]. Dostupný z WWW: <<http://ekonom.ihned.cz/c1-49511420-ekonom-cz-tesco-ziskalo-nahradu-za-sikanozni-insolvenci>>.
- [29] Šikanózní insolvenční návrh se může věřiteli dost prodražit. *Konkursní noviny: noviny pro konkurs, vyrovnání likvidaci, a exekuce*. 2012, č. 2, s. 3. ISSN 1213-4023.

Webové stránky

www.creditreform.cz

www.justice.cz

www.justice.gov.sk

www.epravo.cz

www.insolvencnizakon.cz

Použité související legislativní normy

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Ostatní

Výroční zprávy společnosti PIANA Týniště, a.s. z let 2000 - 2008

16 Seznam použitých zkratek

EBIT	zisk před odečtením nákladových úroků a daní
EAT	zisk po zdanění (čistý zisk)
IČ	identifikační číslo
InsZ	insolvenční zákon
k.ú.	katastrální území
LV	list vlastnictví
ROA	rentabilita aktiv
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
USA	Spojené státy americké

17 Seznam tabulek

Tab. 2.1: Počet firemních insolvenčí ve vybraných zemích Evropy v letech 2008 – 2010	13
Tab. 5.1: Počet insolvenčních řízení v letech 2008 – 2011	20
Tab. 9.1: Přehled typů účetních závěrek v průběhu insolvenčního řízení	42
Tab. 11.1: Přehled největších odběratelů společnosti	60
Tab. 11.2: Shrnutí příčin krize	64
Tab. 12.1: Horizontální analýza aktiv	70
Tab. 12.2: Horizontální analýza pasiv v letech 2003 - 2007	72
Tab. 12.3: Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát v letech 2003 - 2007	73
Tab. 12.4: Čistý pracovní kapitál v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč).....	74
Tab. 12.5: Čisté pohotovové prostředky v letech 2003 – 2008 (v tis. Kč).....	74
Tab. 12.6: Ukazatele likvidity v letech 2003 - 2007	75
Tab. 12.7: Ukazatele aktivity v letech 2003 - 2007	77
Tab. 12.8: Analýza řízení dluhu v letech 2003 - 2007	78
Tab. 12.9: Ukazatele rentability v letech 2003 - 2007	79
Tab. 12.10: Altmanův index.....	80
Tab. 12.11: Index IN95	81
Tab. 12.12: Tafflerův bankrotní model	82

18 Seznam grafů

Graf. 2.1: Počet insolvenčních řízení v USA v letech 2009 a 2010	15
Graf. 5.1: Přehled insolvenčních řízení v letech 2008 – 2011	21
Graf. 5.2: Insolvenční návrhy v meziročním srovnání let 2008 – 2011	22
Graf. 11.1: Složení trhu před krizí a po krizi v letech 2004 a 2005	61
Graf. 11.2: Vývoj počtu zaměstnanců společnosti PIANA Týniště, a.s. v letech 2001 - 2008...	63
Graf. 12.1: Složení dlouhodobého hmotného majetku v letech 2003 - 2007	71
Graf. 12.2: Vývoj aktiv společnosti v letech 2003 - 2007.....	71
Graf. 12.3. Vývoj pasiv v letech 2003 - 2007	72
Graf. 12.4: Vývoj celkových tržeb v letech 2003 - 2007	73
Graf. 12.5: Analýza rozdílových ukazatelů v letech 2003 - 2008	75
Graf. 12.7: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2003 - 2007	76
Graf. 12.8: Celková zadluženost	78
Graf. 12.9: Ukazatele rentability	80
Graf. 12.10: Altmanův index	81
Graf. 12.11: Index IN95	82
Graf. 12.12: Tafflerův model	82

19 Seznam obrázků

Obr. 6.1: Způsoby řešení úpadku	26
Obr. 11.1: Logo společnosti PIANA Týniště, a.s.....	58
Obr. 11.2: Organizační schéma společnosti PIANA Týniště, a.s.....	59

20 Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozvaha PIANA Týniště, a.s. v letech 2003 - 2008	99
Příloha č. 2: Výkaz zisku a ztrát PIANA Týniště, a.s. v letech 2003 - 2008.....	101
Příloha č. 3: Výkaz Cash-flow PIANA Týniště, a.s. v letech 2003 – 2008	103

21 Přílohy

Příloha č. 1: Rozvaha PIANA Týniště, a.s. v období let 2003 – 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	k 5.6.2008
AKTIVA	112025	83408	72145	29833	-12077	-9166
Dlouhodobá aktiva celkem	-13580	-12940	-12643	-8929	-31569	-25718
Dlouhodobý nehmotný majetek	312	241	171	545	224	2395
Software	312	241	145	44	2	3
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	26	315	3	2173
Nedokončený dl. nehm. majetek	0	0	0	186	219	219
Dlouhodobý hmotný majetek	-13892	-13181	-12814	-9474	-31793	-28113
Pozemky	12625	12625	12625	12625	4279	4279
Stavby	28555	26903	25588	24433	10950	10949
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	13095	9972	7244	5366	2166	2167
Nedokončený dl. hmotný majetek	1068	1068	0	1271	-1374	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	130	253	0	0	0
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-69235	-63879	-58524	-53169	-47814	-45508
Finanční dlouhodobý majetek	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	125540	96262	84529	38635	19538	16599
Zásoby	60809	54315	54693	23292	10022	10022
Materiál	20196	19597	15724	9731	5432	5432
Nedokončená výroba a polotovary	40192	34314	38800	13392	4572	4572
Výrobky	58	41	41	41	18	18
Zboží	363	363	128	128	0	0
Dlouhodobé pohledávky	607	607	2453	2453	0	0
Odložená daňová pohledávka	607	607	2453	2453	0	0
Krátkodobé pohledávky	56509	33453	25247	12611	9476	6511
Pohledávky z obchodních vztahů	55426	33083	24889	12226	8519	6276
Ostatní poskytnuté zálohy	592	142	103	111	26	6
Dohadné účty aktivní	288	164	203	79	79	79
Jiné pohledávky	203	64	52	195	852	150
Krátkodobý finanční majetek	7615	7887	2136	279	40	66
Peníze	90	73	61	35	42	68
Účty v bankách	7525	7814	2075	244	-2	-2
Časové rozlišení	65	86	259	127	-46	-47
Náklady příštích období	65	86	259	127	-46	-47
PASIVA	-13580	83408	72145	29833	-12077	-9166
Vlastní kapitál	312	-8280	-20999	-49487	-70690	-71994
Základní kapitál	312	1000	1000	1000	1000	1000

Kapitálové fondy	0	0	0	-217	-634	-634
Zákonný rezervní fond	0	100	100	100	100	100
Statutární a ostatní fondy	-13892	150	150	150	150	150
Nerozdělený zisk minulých let	12625	4883	4883	4883	4883	4883
Neuhrazená ztráta minulých let	28555	-4781	-14413	-27132	-55403	-76189
Výsledek hospodaření běžného účetního období	13095	-9632	-12719	-28171	-20786	-1304
Cizí zdroje	1068	91647	93011	79204	58508	62723
Rezervy (ostatní)	0	0	0	0	9580	0
Krátkodobé závazky	-69235	26647	39152	34447	26759	62723
Závazky z obchodních vztahů	0	19581	27201	18772	8137	8392
Závazky k zaměstnancům	125540	3276	3256	2599	786	3995
Závazky ze sociálního a zdrav. pojištění	60809	1581	4783	6116	7863	8357
Daňové závazky a dotace	20196	1815	2757	5006	7424	10056
Krátkodobé přijaté zálohy	40192	137	569	0	38	98
Dohadné účty pasivní	58	8	9	1355	2054	-168
Jiné závazky	363	249	577	599	457	31993
Bankovní účty a výpomoci	607	65000	53859	44757	22169	0
Bankovní úvěry dlouhodobé	607	45600	34200	23357	12472	0
Krátkodobé bankovní úvěry	56509	19400	19659	21400	9697	0
Časové rozlišení	55426	41	133	116	105	105
Výdaje příštích období	592	41	133	116	105	105

Příloha č. 2: Výkaz zisku a ztrát PIANA Týniště, a.s. v období let 2003 – 2008

		2003	2004	2005	2006	2007	k 5.6.2008
I.	Tržby za prodej zboží	0	0	168	0		0
A.	Náklady na prodej zboží	0	0	235	0	128	0
+	Obchodní marže	0	0	-67	0	-128	0
II.	Výkony	170845	132870	145219	92699	27864	422
	Tržby za prodej výrobků a služeb	182632	138444	140194	117806	35160	422
	Změna stavu zásob vlastní činnosti	-12133	-5895	4486	-25409	-7365	0
	Aktivace	346	321	539	302	69	0
B.	Výkonová spotřeba	95253	72778	88435	63234	20092	534
	Spotřeba materiálu a energie	81872	66211	78435	52325	15001	185
	Služby	13381	6567	10000	10909	5091	349
+	Přidaná hodnota	75592	60092	56717	29465	7644	-112
C.	Osobní náklady celkem	69892	61691	63931	58426	20152	4209
	Mzdové náklady	49639	43874	45753	42901	14868	3657
	Odměny členů společnosti a družstva	972	972	970	689	373	120
	Náklady na sociální zabezpečení	17298	15175	15651	13526	4767	431
	Sociální náklady	1983	1670	1557	1310	144	1
D.	Daně a poplatky	723	671	877	969	954	1
E.	Odpisy dl. majetku	5174	4875	4318	3103	1709	0
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	1692	764	4006	3845	34670	333
	Tržby z prodeje dl. majetku	231	764	614	2659	32065	333
	Tržby z prodeje materiálu	1461	0	3392	1186	2605	0
F.	Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	1392	658	3284	1227	25616	0
	Zůstatková cena prodaného DM	155	0	0	115	23363	0
	Prodaný materiál	1237	658	3284	1112	2253	0
G.	Změna stavu rezerv a opt. pol. v prov. oblastí	31	-164	-1014	-1287	-13754	1374
IV.	Ostatní provozní výnosy	6375	5818	5741	12450	5518	2306
H.	Ostatní provozní náklady	1735	2212	3195	5472	1442	931
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0	0
+	Provozní výsledek hospodaření	4774	-3597	-10155	-24724	-15795	-1240
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0	0
VII.	Výnosy z finančního dlouhodobého majetku	0	0	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	0	0	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0

M.	Změna stavu rezerv a opr. pol. ve fin. oblasti	0	0	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	102	26	17	1	0	0
N.	Nákladové úroky	5644	5108	3997	3464	2047	61
XI.	Ostatní finanční výnosy	577	934	946	529	60	0
O.	Ostatní finanční náklady	1393	1887	1358	1136	244	3
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0	0
+	Finanční výsledek hospodaření	-6358	-6035	-4392	-4070	-2231	-64
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	-214	0	-1846	0	2453	0
	Splatná	0	0	0	0	0	0
	Odložená	-214	0	-1846	0	2453	0
++	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-1370	-9632	-12701	-28794	-20479	-1304
XIII.	Mimořádné výnosy	0	0	0	397	993	0
R.	Mimořádné náklady	0	0	18	-126	1300	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0	0	0
	Splatná	0	0	0	0	0	0
	Odložená	0	0	0	0	0	0
+	Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	-18	523	-307	0
T.	Převod podílů na hospodářském výsledku	0	0	0	0	0	0
+++	Výsledek hospodaření za účetní období	-1370	-9632	-12719	-28271	-20786	-1304

Příloha č. 3: Výkaz peněžních toků Cash-flow PIANA Týniště, a.s. v období let 2003 – 2006

(údaje za roky 2007 a 2008 nebyly zveřejněny)

	2003	2004	2005	2006
Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na počátku účetního období	17434	7615	7887	2136
Peněžní tok z provozní činnosti				
Účetní zisk před zdaněním	-1584	-9632	-14547	-28794
Úpravy o nepeněžní operace	5081	4899	4453	-42
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami	3497	-4733	-10094	-28836
Změna potřeby pracovního kapitálu	-5467	25320	19116	38277
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimoř. položkami	-1970	20587	9022	9441
Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků	-5644	-5108	-3997	-3464
Přijaté úroky	102	26	17	1
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky za min. období	0	0	0	0
Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy	0	0	-18	523
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	-7512	15505	5024	6501
Peněžní tok z investiční činnosti				
Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	-2811	-160	-247	-1915
Příjmy z prodeje stálých aktiv	231	0	613	2659
Půjčky a úvěry osobám spřízněným	0	0	0	0
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-2580	-160	366	744
Peněžní tok z finanční činnosti				
Změna stavu dlouhodobých příp. krátkodobých závazků	273	-15073	-11141	-9102
Dopady změn vlastního jmění na finanční prostředky	0	0	0	0
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	273	-15073	-11141	-9102
Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	-9819	272	-5751	-1857
Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	7615	7887	2136	279